

Delrapport:

Enkätundersökning om förutsättningar för ett aktivt och hälsosamt liv för personer med funktionsnedsättningar 18+ i Östersunds kommun

Projekt Age-friendly cities and communities 2021-05-17

Innehåll

1. Sammanfattning.....	3
2. Bakgrund	8
3. Metod – enkätundersökning personer med funktionsnedsättningar 18+	9
4. Resultat.....	10
4.1 Utemiljöer och parker.....	12
4.2 Transporter (kollektivtrafik/biltrafik).....	20
4.3 Bostäder.....	26
4.4 Social gemenskap och delaktighet	32
4.5 Respekt och social tillhörighet (icke-diskriminering).....	39
4.6 Arbete, sysselsättning och medborgarinflytande.....	45
4.7 Kommunikation och information	51
4.8 Samhällsstöd och service.....	56
5. Hur kommer resultatet att användas?	64

Bilagor

Bilaga 1: Enkät personer med funktionsnedsättning 18+ - slutlig version

Bilaga 2: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor

Bilaga 3: Tabell - Förbättringar utemiljöer i det egna närområdet

Bilaga 4: Tabell - Förbättringar utemiljöer centrala Östersund

Bilaga 5: Tabell - Förbättringar busstrafik

Bilaga 6: Tabell - Förbättringar biltrafik

Bilaga 7: Tabell - Förbättringar bostäder ur ett funktionshinderperspektiv

Bilaga 8: Tabell - Förbättringar social gemenskap och aktiviteter.

Bilaga 9: Tabell - Förbättringar för att öka respekt/motverka diskriminering

Bilaga 10: Tabell - Förbättringar personer med funktionsnedsättningar som resurs i samhället

Bilaga 11: Tabell - Förbättringar kommunikation och information

Bilaga 12: Tabell - Förslag på vad Östersunds kommun behöver förbättra ur ett funktionshinderperspektiv

1. Sammanfattning

Bakgrund

Östersunds kommun blev år 2019 medlem i WHO:s nätverk ”The WHO Global Network for Age-friendly cities and communities”. Nätverket syftar till att genom kunskaps- och erfarenhetsutbyte bidra till städer/samhällen som främjar ett aktivt och hälsosamt åldrande.

Östersunds kommun har valt att detta arbete ska omfatta både personer med funktionsnedsättningar och äldre, sett ur ett livsloppsperspektiv.

Kommunen ska tillsammans med berörda målgrupper göra en nulägesanalys av hur de upplever 8 olika områden (utemiljöer, transporter, bostäder, social delaktighet, social inkludering, arbete/sysselsättning och medborgarinflytande, kommunikation och information samt samhällsstöd och service).

Nulägesanalysen ska därefter ligga till grund för en flerårig handlingsplan som ska förbättra några av dessa områden.

Metod

Som en del av nulägesanalysen har Östersunds kommun mailat ut en enkät till lokala funktionshinderorganisationer i Östersunds kommun (så att de kan vidarebefordra informationen till sina medlemmar). Motsvarande enkät publicerades även som webbenkät på kommunens hemsida.

Resultat

Totalt inkom 120 svar (73 via pappersenkät/mejl och 47 via webbenkät).

Undersökningen visade bland annat följande kopplat till respektive område:

Utemiljöer

En tydlig majoritet av dem som besvarat enkäten uppger att de **känner sig trygga i sitt närområde och tycker att det är ett område som är trivsamt att leva och bo i** (91% respektive 95% tycker att det stämmer mycket eller ganska bra).

Mindre än hälften av de svarande (38%) tycker att det är lätt att ta sig fram på trottoarer och gångvägar i sitt närområde under både sommar- och vinterperioden, Närmare hälften (45%) tycker att det stämmer endast under barmarksperioden. 13% (15 av de svarande) upplever att det är otillgängligt hela året.

De saker som flest personer med funktionsnedsättningar tycker är angeläget att förbättra kring utemiljön i centrala Östersund är **Offentliga toaletter, Sittplatser/bänkar och Sandning/snöröjning**.

Flera personer lyfte även fram **Nedskräpning, Separerade gång- och cykelvägar, Separerade bil- och cykelvägar** respektive **Belysning**. Några önskade också att Stortorget ska göras om sett ur ett funktionshinderperspektiv, då rampen ned till torget upplevs som för brant/farlig.

Transporter

De flesta som besvarat enkäten brukar i första hand förflytta sig genom att gå (73%) eller köra egen bil (53%). Det finns även många som åker buss (28%) eller cyklar (22%). Ofta använder man en kombination av flera olika transportmetoder.

Ungefär en tiondel av de svarande (11%) använder busstrafik regelbundet, medan närmare hälften (49%) gör det vid enstaka tillfällen. 4 av 10 svarande (40%) uppger att de aldrig åker buss.

De två områden som flest personer tycker behöver förbättras kopplat till busstrafiken är **bussresornas priser** och **informationen om bussresor**. Några svarande föreslår att det ska vara reducerat pris för personer med sjukersättning och arbetslösa.

När det gäller information om bussresor efterfrågas bland annat bättre skyltning vid busshållplatser samt att informationen via appar behöver förtydligas. Någon uttrycker att det är synd att de tryckta turlistorna togs bort och en annan att textinformationen om nästa busshållplats på bussarna samt högtalarna behöver förbättras.

Bland dem som kör bil efterfrågar de flesta förbättringar kopplat till parkeringssituationen. Exempel på vad man vill ska förbättras är att det ska finnas **fler handikapparkeringar/fler parkeringsplatser, att priserna för parkeringsplatser bör vara billigare samt att det bör vara enklare att få handikapptillstånd**.

Bostäder

Av dem som besvarat enkäten bor en dryg tredjedel i bostadsrätt (38%), ytterligare en tredjedel i hyresrätt (31%) och närmare en fjärdedel i villa/radhus/småhus (23%). Några personer bor i LSS-bostad eller särskilt boende och enstaka personer har egen gård/fastighet. En person har inte besvarat frågan.

En tydlig majoritet av dem som besvarat enkäten (91%) uppger att **de enkelt kan ta sig in och ut ur sin bostad**. För dem som har svårt att ta sig in och ut ur bostaden är det i de flesta fall för att de har svårt att gå i trappor och att det saknas en hiss.

På en fråga om vilka olika former av stöd kopplat till bostaden som de känner till är det 66% (79 personer) som känner till möjligheten att få olika hjälpmedel, 56% (67 personer) känner till RUT-tjänster och 53% (63 personer) hemtjänst.

När det gäller olika former av anpassningar och stöd som kommunen erbjuder har 45% av de svarande (54 personer) kunskap om bostadsanpassning och 40% (48 personer) fixartjänster. Många har också angivit att de känner till flera av alternativen. 8% (10 personer) har valt att inte besvara frågan.

De två områden som flest personer med funktionsnedsättningar tycker behöver förbättras när det gäller bostäder är **bostädernas tillgänglighet** och **priser**.

När det gäller tillgänglighet efterfrågas anpassade lägenheter som är lättillgängliga för personer med olika funktionsnedsättningar och att man bör inhämta vilka behov som finns hos den som ska bo där redan när man planerar bostäderna. Förslag som lämnas är att det bör finnas rymlig hiss som gör det enkelt att ta sig in och ut, automatiserade dörröppnare, inga trösklar, rymliga rum, rymliga duschkabiner, nedsänkta köksskåp med utdragbara förvaringsutrymmen och balkong som man kan ta sig ut på.

Några lyfter fram att det behöver finnas hyresrätter till rimliga priser, både för pensionärer och personer som bor i gruppbostad.

Social gemenskap och delaktighet

En majoritet av de svarande uppger att de kan delta i de sociala aktiviteter de önskar (77% eller 93 personer har svarat att de stämmer mycket eller ganska bra). De har då blivit ombudade att bortse från situationen under corona-pandemin.

Ungefär hälften av de svarande (49%) uppger det finns **lokala mötesplatser** där de kan träffa andra i närområdet. En dryg tredjedel (34% vilket motsvarar 40 personer) tycker inte att det stämmer särskilt bra/allt. Närmare en femtedel (17% vilket motsvarar 20 personer) svarar att de inte vet om det finns några sådana möteslokaler/anordnas aktiviteter i närområdet.

43% av de svarande (vilket motsvarar 51 personer) uppger att de aldrig känner sig **ofrivilligt ensamma**. Övriga uppger att de kan göra det i olika hög utsträckning: 13% (16 personer) uppger att de känner sig ofrivilligt ensamma någon eller några gånger i månaden, 19% (23 personer) uppger att de känner så någon gång i veckan och 6% (7 personer) känner så varje dag.

De tre områden som flest personer vill förbättra är att **Förbättra ljudmiljön i möteslokaler/på mötesplatser (för personer med hörselnedsättningar), Erbjud lokaler som är anpassade för personer med elöverkänslighet samt att Informera om de sociala aktiviteter som finns.**

Respekt och social tillhörighet (icke-diskriminering)

En tydlig majoritet av de svarande (85% eller 102 personer) upplever att de alltid eller oftast blir bemötta med respekt. 9% (11 personer) svarar ibland och 2% (2 personer) svarar att de aldrig blir bemötta med respekt.

Ungefär hälften av de svarande (52% vilket motsvarar 62 personer) tycker att lokal media beskriver personer med funktionsnedsättningar på ett positivt sätt. En dryg tiondel (14% eller 17 personer) tycker inte att personer med funktionsnedsättningar beskrivs på ett positivt sätt och en tredjedel (33% eller 40 personer) har inte någon uppfattning.

Det område som lyftes av flest personer var att **Öka kunskapen om olika funktionsnedsättningar**. Exempel på andra områden som tagits upp är att **Bemöta alla med respekt** samt att **Involvera/lyssna på personer med funktionsnedsättningar**.

Arbete, sysselsättning och medborgarinflytande

Majoriteten av dem som besvarat enkäten (62% eller 73 personer) är pensionärer. I övrigt har de svarande många olika former av sysselsättning. 9% (11 personer) är anställda (förvärvsarbetande), 7% (8 personer) är arbetssökande och 6% (7 personer) är sjukskrivna/har sjukbidrag. Några är även studerande, är egenföretagare eller har Daglig verksamhet.

6% av de svarande (7 personer) uppger att de är engagerad i någon form av **frivilligt arbete/frivilligverksamhet** varje vecka och 3% (3 personer) är det flera gånger i veckan. Cirka en tiondel av de svarande (9%) deltar i någon form av frivilligt arbete minst en gång i månaden och ytterligare en dryg tiondel (11%) gör det några gånger per år. Majoriteten av de svarande (70%) är dock inte engagerad i någon form av frivilligt arbete.

På en följdfråga om de som **inte** är engagerade i frivilligverksamhet i nuläget skulle kunna tänka sig att vara det, svarar 17% (vilket motsvarar 20 personer) att de kan tänka sig det.

Ungefär en femtedel av de svarande (20%, vilket motsvarar 23 personer) upplever att de har möjlighet att **påverka de beslut som kommunen fattar**. Övriga uppger antingen att de inte tycker att det stämmer särskilt bra/inte alls (46% eller 56 personer) eller att de inte vet om de kan göra det (33% eller 39 personer).

Flest svarande tycker att man ska ta tillvara personer med funktionsnedsättningar som resurs i samhället genom att **Förbättra möjligheter till arbete** och genom att **Involvera/tillfråga personer med olika funktionsnedsättningar inom olika områden**.

Kommunikation och information

Närmare hälften av de svarande (44% eller 50 personer) tycker att **kommunen erbjuder information på ett tillgängligt sätt** (dvs. svarar att det stämmer mycket eller ganska bra). En tredjedel (31%) upplever inte att informationen är särskilt tillgänglig och ungefär en tredjedel (28%) säger att de inte vet om informationen om kommunens verksamheter är tillgänglig, vilket kan betyda att det hittills inte varit aktuellt för dem att efterfråga/söka denna typ av information.

En tydlig majoritet av de svarande (80%) har uppgivit att de **använder internet**. Samtidigt är det en dryg femtedel (19%) som uppger att de inte gör det. Det finns också stora skillnader mellan olika åldersgrupper när det gäller internetanvändning. Nästan samtliga svarande i åldern 18–64 år använder internet, medan andelen sjunker med stigande ålder.

De som svarat att de inte brukar använda internet fick en följdfråga om orsaken till att de inte gör det. De vanligaste orsakerna är att man **saknar kunskap, tillgång till utrustning eller inte är intresserad av att använda internet**. Några kan av hälsoskäl inte använda datorer pga. elöverkänslighet eller allvarlig synnedsättning. I flera fall förekom en kombination av dessa olika orsaker, t.ex. att man saknar tillgång till utrustning och kunskap om hur man använder datorer eller att man saknar tillgång till utrustning och är elöverkänslig.

I enkäten ställdes en fråga om vilka former av **stöd för att använda telefoner och datorer** som de svarande känner till. Det var möjligt att ange flera olika svarsalternativ när man svarade på frågan. Av dem som besvarat frågan är det flest personer som känner till bibliotekets respektive Region Jämtland-Härjedalens stödfunktioner, t.ex. syncentral, hörselpedagogiska enheten eller Hjälpmedelscentralen. Flera känner också till funktionshinderorganisationernas stöd eller tar hjälp av sina anhöriga, t. ex. släktingar och vänner.

Det som flest personer lyfte fram som viktigt att förbättra inom området information och kommunikation är att **Använda flera olika kanaler för information** och att **Anordna utbildningar/stöd i digital teknik**.

Samhällsstöd och service

En majoritet av de svarande (72%, vilket motsvarar 87 personer) tycker att det finns ett **tillräckligt serviceutbud i deras närområde**. En fjärdedel av de svarande tycker inte att det gör det (25% uppger att det inte stämmer särskilt bra/inte alls). Övriga har svarat att de inte vet eller inte besvarat frågan alls.

En majoritet av de svarande (74%, vilket motsvarar 88 personer) uppger att de utan större **problem kan ta sig till service i närområdet genom att gå/åka rullstol eller använda kollektivtrafik**. En fjärdedel uppger samtidigt att de inte har den möjligheten (26% eller 31 personer har svarat att det inte stämmer särskilt bra/inte stämmer alls).

En majoritet av de svarande (76%, vilket motsvarar 91 personer) uppger att de **vet var de ska vända sig för att ansöka om stöd, vård och omsorg**. Samtidigt är det närmare en fjärdedel (23%) som uppger att de inte vet var de kan vända sig.

Drygt hälften av de svarande (58%) uppger att de känner sig mycket eller ganska **trygga med att få hjälp från kommunen om de behöver det**. Närmare en femtedel (18%) känner sig inte särskilt trygga med det och cirka en fjärdedel (24%) har svarat "Vet inte".

Enkäten avslutades med en öppen fråga om de svarande hade några förslag på vad Östersunds kommun behöver förbättra ur ett funktionshinderperspektiv (t.ex. när det gäller tjänster, miljöer eller inflytande/delaktighet).

I många fall lyftes likvärdiga saker som tidigare har lyfts under respektive delområde, varför svaren har kategoriserats utifrån detta. Exempel på delområden där det lämnades förslag är att **förbättra kommunens vård och omsorg i olika avseenden, förbättra kommunens information, förbättra tillgängligheten i utemiljö och allmänna byggnader och att säkerställa att det finns fungerande hjälpmedel och stöd för personer med hörselnedsättning**.

Se även rapportens olika bilagor för att ta del av samtliga svar som lämnats.

2. Bakgrund

Östersunds kommun blev sommaren 2019 medlem i WHO:s nätverk ”The WHO Global Network for Age-friendly cities and communities”.

WHO:s nätverk “Age-friendly cities and communities” (AFCC) har initierats för att möta utvecklingen med en åldrande befolkning och snabb urbanisering på globala nivå. Nätverket vill stimulera medlemsstäderna till kunskaps- och erfarenhetsutbyte kring hur man kan utforma åldrevänliga städer som skapar förutsättningar för ett aktivt och hälsosamt åldrande.

WHO har i samverkan med äldre medborgare runt om i världen identifierat åtta arbetsområden som bedöms viktiga för att skapa åldrevänliga städer och samhällen. Dessa områden är:

1. Utomhusmiljöer och byggnader
2. Transporter
3. Bostäder
4. Social delaktighet
5. Respekt och social tillhörighet
6. Medborgardeltagande, arbete och volontärinsatser
7. Kommunikation och information
8. Samhällsstöd och hälsovård

Medlemskapet i nätverket är kostnadsfritt, men som medlem åtar man sig att:

- Utveckla medborgarmedverkan
- Göra en nulägesanalys utifrån ovanstående 8 arbetsområden
- Ta fram en 3-årig kommunövergripande handlingsplan
- Identifiera utfallsmått för att följa utvecklingen av arbetet med AFCC
- Bidra med kunskaps- och erfarenhetsutbyte till övriga medlemmar i nätverket

Även om WHO:s nätverk har fokus på äldre har Östersunds kommun beslutat att arbetet med AFCC ska omfatta både **äldre och personer med funktionsnedsättningar**, då de aktuella 8 arbetsområdena bedöms lika viktiga för båda målgrupperna. Fokus blir därmed att skapa en **åldrandevänlig** kommun, ur ett livsloppsperspektiv, snarare än en åldrevänlig kommun.

Kommunfullmäktige har gett kommunens nämnder och förvaltningar ett gemensamt uppdrag att påbörja arbetet med att göra Östersund till en mer åldrandevänlig kommun. Uppdraget kommer inledningsvis att genomföras som ett projekt under år 2020–2022.

Projektet börjar med att kommunen gör en nulägesanalys av hur äldre och personer med funktionsnedsättningar upplever de nämnda åtta utvecklingsområdena idag. Flera olika insamlingsmetoder kommer att användas för att fånga medborgarnas perspektiv, t.ex. enkätundersökningar, fokusgruppsintervjuer, telefonintervjuer och öppna medborgardialoger.

I denna rapport redovisas resultatet av en enkätundersökning som genomförts våren 2021 riktat till personer med funktionsnedsättning över 18 år i kommunen.

3. Metod – enkätundersökning personer med funktionsnedsättningar 18+

I början av februari 2021 skickades en enkät ut via mejl till lokala funktionshinderorganisationer i Östersunds kommun, för vidare spridning till deras medlemmar. Enkäten publicerades samtidigt som webbenkät på kommunens hemsida så att även personer med funktionsnedsättning som inte tillhör någon funktionshinderorganisation/förening skulle ha möjlighet att besvara frågorna.

Enkäten innehöll drygt 50 frågor som baserades på en justerad version av de områden WHO lyft fram som särskilt viktiga för ett aktivt och hälsosamt åldrande:

1. Utemiljöer och parker
2. Transporter (kollektivtrafik/biltrafik)
3. Bostäder
4. Social gemenskap och delaktighet
5. Respekt och social tillhörighet (icke-diskriminering)
6. Arbete, sysselsättning och medborgarinflytande
7. Kommunikation och information
8. Samhällsstöd och service

Se bilaga 1: Enkät personer med funktionsnedsättning 18+ - slutlig version

Följande funktionshinderorganisationer/föreningar ingick i mejl-utskicket:

- Afasiföreningen Jämtlands län
- Attention Jämtland-Härjedalen
- Autism- och aspergerföreningen i Jämtland
- Celiakiföreningen i Jämtlands län
- Diabetesföreningen
- Epilepsiföreningen i Jämtland
- Östersunds fibromyalgiförening
- Föreningen Östersund Hjärt-Lung
- Hjärtgymnasterna
- Hörselskadades riksförbund Östersund (HRF)
- ILCO Jämtland
- Neuro Jämtland-Härjedalen
- Njurföreningen Jämtland Härjedalen
- Parkinson Jämtland Härjedalen
- Personskadeförbundet RTP Jämtland-Härjedalen
- Reumatikerföreningen Östersund
- RSMH Gnistorna
- Strokeförbundet Jämtland-Härjedalen
- Synskadades Förening SRF Östersund

Efter kontakt med ordförande i föreningen Elöverkänsliga i Jämtlands län respektive Hörselskadades riksförbund (HRF) gjordes även ett pappersenkätutskick till dem eftersom många medlemmar i dessa föreningar inte använder dator.

Enkätundersökningen marknadsfördes även via P4 Jämtland och Parasportförbundet.

4. Resultat

Totalt besvarades enkäten av 120 personer, varav 73 via pappersenkät/mejl och 47 via webbenkät. Av dessa var 68 kvinnor, 50 män och 2 icke-binära personer.

Åldersfördelning

Åldersfördelningen hos de svarande var följande:

Åldersgrupp	Antal	Andel
18–29 år	7	6%
30–44 år	14	12%
45–64 år	17	14%
65–79 år	47	39%
80 år eller äldre	35	29%
Totalsumma	120	100%

Geografiska områden

I nedanstående tabell redovisas antalet svarande utifrån olika geografiska områden.

Geografiskt område	Antal
Annat = Okänt	1
Brunflo (inkl. glesbygd)	7
Centrala stan (omfattar området från Fältjägargränd vid Östersunds sjukhus till Grängsgatan/Stuguvägen samt från Strandgatan till Litsvägen/Genvägen vid Mittuniversitetets campusområde)	28
Frösön	20
Lit-Häggenås (inkl. glesbygd)	8
Lugnvik, Stadsdel Norr och Karlslund	5
Odensala (inkl. Körfältet)	15
Odenslund (inkl. Söder)	20
Torvalla-Ope	13
Landsbygd Söder (Annersia, Orrviken, Hara, Marieby, Tandsbyn-Fåker)	3
Totalsumma	120

Funktionsnedsättning/sjukdom som medför funktionsnedsättning

I nedanstående tabell redovisas vilka olika funktionsnedsättningar alternativt sjukdomar som medför funktionsnedsättningar som de svarande har uppgett.

I enkäten fanns möjlighet att kryssa för flera funktionsnedsättningar vilket många också gjort.

Funktionsnedsättning/sjukdom	Antal
Hörselnedsättning/dövhet	63
Synnedsättning/synskada	25
Rörelsenedsättning	21
Stroke + hjärnblödning	16
Autism/Asperger	12
ADHD/ADD	9
Reumatisk sjukdom	5
Elöverkänslig	5
Hjärtbesvär/hjärtsjukdom	4
Multipel Skleros (MS)	3
Damp och lätt utvecklingsstörning	2
Atros, benskörhet	1
Cerebral Pares	1
Diabetes typ 2	1
Hjärnsynskada	1
Lungcancer	1
Polyneuropati	1
Annat: Dåligt immunförsvar (ingen mjälte)	1
Annat: Ålderdom	1
Annat: Ej angivit vad	2

Kommentar: Eftersom det gjorts ett riktat pappersutskick av enkäten till HRF:s medlemmar så blev svarsfrekvensen från den föreningen (personer med hörselnedsättningar) särskilt hög. Mot bakgrund av detta kommer det i rapporten inte att redovisas tabeller där övriga frågor korsas med typ av funktionsnedsättning, eftersom sådana jämförelser skulle bli missvisande.

Det finns dock några skillnader mellan åldersgrupper som kan nämnas.

När det gäller hörselnedsättning, synnedsättning, rörelsehinder och reumatiskt sjukdom så är en majoritet av de svarande över 65 år. Samma sak gäller för stroke/hjärnblödning och elöverkänslighet.

Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar (ADHD/ADD, autism/asperger) avser i nästan samtliga fall personer i åldern 18–64 år. Även Cerebral Pares och Multipel Skleros avser personer i åldern 18–64 år.

4.1 Utemiljöer och parker

Jag tycker att det är lätt att ta sig fram på trottoarer och gångvägar i mitt närområde (dvs. de är väl underhållna och fria från hinder)

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja, det stämmer bra under både sommar och vinter	45	38%
Ja, det stämmer bra under barmarksperioden	54	45%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	7	6%
Nej, det stämmer inte alls	8	7%
Vet inte	6	5%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: Mindre än hälften av de svarande (38%) tycker att det är lätt att ta sig fram på trottoarer och gångvägar i sitt närområde under både sommar- och vinterperioden, Närmare hälften (45%) tycker att det stämmer endast under barmarksperioden.

13% (15 av de svarande) upplever att det är otillgängligt hela året. Några har svarat ”Vet inte”.

Skillnader mellan olika kön och åldersgrupper

Det är något högre andel män än kvinnor av de svarande som upplever att det är lätt att ta sig fram både sommar och vinter (42% av männen mot 32% av kvinnorna. En högre andel kvinnor har i stället angivit att det är lätt att ta sig fram under barmarksperioden (54% kvinnor mot 34% av männen).

En högre andel män upplever att det inte är särskilt lättillgängligt alls (16% av männen och 10% av kvinnorna). Underlaget för de icke-binära personerna (2 personer) är för litet för att dra några slutsatser. **Se bilaga 2: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor.**

Skillnader i svar mellan olika åldersgrupper framgår av nedanstående tabell.

Svarsalternativ	Åldersgrupp				Antal
	18–44 år	45–64 år	65–79 år	80 år eller äldre	
Ja, det stämmer bra under både sommar och vinter	7	7	18	13	45
Ja, det stämmer bra under barmarksperioden	6	6	25	17	54
Nej, det stämmer inte särskilt bra	3	1	1	2	7
Nej, det stämmer inte alls	4	2	1	1	8
Vet inte	1	1	2	2	6
Totalsumma	21	17	47	35	120

Svaren visar blandade resultat mellan åldersgrupperna. Det är en likvärdig andel i samtliga åldersgrupper som svarar att de tycker det är lätt att ta sig fram på trottoarer och gångvägar både sommar och vinter (37–38% i samtliga åldersgrupper). Samtidigt är det en högre andel i åldersgrupperna över 65 år som tycker att det är tillgängligt under barmarksperioden (cirka 50% bland åldersgrupperna över 65 år jämfört med 32% bland de svarande under 65 år). Det är också en högre andel i åldersgrupperna under 65 år som svarar att de inte tycker det är särskilt tillgängligt alls (11% i åldersgruppen 18–64 år jämfört med 2% bland 65–79-åringar och 6% bland gruppen över 80 år).

Skillnader mellan olika geografiska områden

De 15 personer som svarat att de inte upplever att det lätt att ta sig fram på trottoarer och gångvägar i det egna närområdet bor i följande områden:

Geografiskt område	Stämmer inte alls	Stämmer inte särskilt bra	Totalt antal
Frösön	2	1	3
Centrala stan	3	2	5
Odenslund (inkl. Söder)	1	1	2
Brunflo (inkl. glesbygd)	1	1	2
Landsbygd Söder (Annersia, Orrviken, Hara, Marieby, Tandsbyn-Fåker)	1		1
Lit-Häggenås (inkl. glesbygd)		1	1
Torvalla-Ope		1	1
Totalt	8	7	15

Jag har tillgång till parker eller naturområden i mitt närområde

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	74	62%
Ja, det stämmer ganska bra	34	28%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	9	8%
Nej, det stämmer inte alls	3	3%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: En tydlig majoritet av de svarande uppger att de har tillgång till parker eller naturområden i sitt närområde (90% har uppgett att det stämmer mycket eller ganska bra).

11% av de svarande (12 personer) tycker inte att det stämmer särskilt bra/inte alls.

Skillnader mellan olika kön

Det går inte att utläsa några stora könsskillnader bland de svarande när det gäller frågan om man har tillgång till parker eller naturområden i närområdet. En högre andel män tycker att det stämmer **mycket bra** att de har tillgång till parker/naturområden i området (72% män mot 53% kvinnor). Samtidigt uppger en högre andel kvinnor att det stämmer **ganska bra** (37% kvinnor mot 18% män). Sammantaget är det i båda fallen 90% som tycker att det stämmer mycket eller ganska bra. En lika hög andel män som kvinnor tycker att det inte stämmer särskilt bra alls (10%).

Underlaget för de icke-binära personerna (2 personer) är för litet för att dra några slutsatser.

Se bilaga 2: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor.

Skillnader mellan olika geografiska områden

De 12 personer som svarat att de **inte** har tillgång till parker eller naturområden i sitt närområde bor i följande områden:

Geografiskt område	Stämmer inte alls	Stämmer inte särskilt bra	Totalt antal
Centrala stan	1	3	4
Frösön	1	2	3
Odenslund (inkl. Söder)		2	2
Lit-Häggensås (inkl. glesbygd)	1		1
Odensala		1	1
Brunflo		1	1
Totalt	3	9	12

Jag känner mig trygg i mitt närområde

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	71	59%
Ja, det stämmer ganska bra	38	32%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	8	7%
Nej, det stämmer inte alls	2	2%
Vet inte	1	1%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: En tydlig majoritet av de svarande uppger att de känner sig trygga i sitt närområde (91% tycker att det stämmer mycket eller ganska bra).

9% (10 personer) tycker inte att det känns särskilt tryggt i närområdet. En person har valt att inte ta ställning i frågan.

Skillnader mellan olika kön och åldersgrupper

Det är en högre andel män som uppger att de känner sig trygga i sitt närområde (76% män mot 47% kvinnor tycker att det stämmer **mycket bra**). Samtidigt är det en något högre andel kvinnor som tycker att det stämmer **ganska bra** (40% kvinnor mot 20% män). Sammantaget är det 96% av männen och 87% av kvinnorna som tycker att det stämmer mycket eller ganska bra. Underlaget för de icke-binära personerna (2 personer) är för litet för att dra några slutsatser.

Se bilaga 2: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor.

Skillnader i svar mellan olika åldersgrupper framgår av nedanstående tabell.

Svarsalternativ	Åldersgrupp				Antal
	18–44 år	45–64 år	65–79 år	80 år eller äldre	
Ja, det stämmer mycket bra	6	9	33	23	71
Ja, det stämmer ganska bra	9	7	11	11	38
Nej, det stämmer inte särskilt bra	4	1	2	1	8
Nej, det stämmer inte alls	1		1		2
Vet inte	1				1
Totalsumma	21	17	47	35	120

Svaren visar att det finns en viss skillnad mellan olika åldersgrupper när det gäller känslan av trygghet i närområdet. Det är en högre andel av dem i åldersgrupperna över 65 år som känner sig trygga i sitt närområde: 97% (34 personer) i gruppen över 80 år svarar att det stämmer mycket eller ganska bra, vilket kan jämföras med 93% (44 personer) i åldern 65–79 år och 81% (31 personer) av dem i åldern 18–64 år.

Skillnader mellan olika geografiska områden

De 10 personer som svarat att de **inte** känner sig trygga i det egna närområdet bor i följande områden:

Geografiskt område	Antal
Odenslund (inkl. Söder)	1
Centrala stan	3
Frösön	1
Torvalla-Ope	2
Odensala (inkl. Körfältet)	1
Lugnvik, Stadsdel Norr och Karlslund	1
Lit-Häggenås (inkl. glesbygd)	1
Totalt	10

Mitt närområde är trivsamt att leva och bo i

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	76	63%
Ja, det stämmer ganska bra	38	32%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	4	3%
Vet inte	1	1%
(tom)	1	1%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: En tydlig majoritet av de svarande tycker att deras närområde är trivsamt att leva och bo i (95% tycker att det stämmer mycket eller ganska bra). 3% (4 personer) tycker inte att det stämmer särskilt bra. Enstaka personer har svarat att de inte vet alternativt inte besvarat frågan.

Skillnader mellan olika kön och åldersgrupper

Det är en högre andel av männen som tycker att det egna närområdet är trivsamt att leva och bo i (70% av männen tycker att det stämmer **mycket bra**, jämfört med 59% av kvinnorna). Samtidigt är det en något högre andel kvinnor som tycker att det stämmer **ganska bra** (35% kvinnor jämfört med 26% män). Sammantaget är det 96% av männen och 94% av kvinnorna som tycker att det stämmer mycket eller ganska bra.

Det är ungefär lika hög andel kvinnor som män som inte tycker att det stämmer särskilt bra/allt (4 respektive 2%).

Underlaget för de icke-binära personerna (2 personer) är för litet för att dra några slutsatser.

Se bilaga 2: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor.

Skillnader i svar mellan olika åldersgrupper framgår av nedanstående tabell.

Svarsalternativ	Åldersgrupp				Antal
	18–44 år	45–64 år	65–79 år	80 år eller äldre	
Ja, det stämmer mycket bra	6	9	37	24	76
Ja, det stämmer ganska bra	12	7	10	9	38
Nej, det stämmer inte särskilt bra	2	1		1	4
Vet inte				1	1
(tom)	1				1
Totalsumma	21	17	47	35	120

Svaren visar att det finns vissa skillnader mellan olika åldersgrupper när det gäller i vilken utsträckning man tycker det egna närområdet är trivsamt att leva och bo i. Den högsta nöjdheten finns i åldersgruppen 65–79 år, där 100% av de svarande tycker att det **stämmer mycket eller ganska bra**, jämfört med 89% i åldersgruppen 18–64 år. Det är också en högre andel i de högre åldersgrupperna som svarat att det stämmer **mycket bra** (79% i åldersgruppen 65–79 år och 69% i åldersgruppen över 80 år, jämfört med 39% i åldersgruppen 18–64 år.

Skillnader mellan olika geografiska områden

De 4 personer som svarat att de inte tycker att deras närområde är trivsamt att leva och bo i, bor i följande geografiska områden: Centrala stan, Frösön, Odenslund och Lit.

Utvecklingsområden - utemiljöer

Finns det något kring utemiljön i ditt närområde som är särskilt viktigt att förbättra?

Geografiskt område	Sandning, snöröjning	Sittplatser, bänkar	Nedskräpning	Belysning	Offentliga toaletter	Separerade gång- och bilvägar	Separerade gång- och cykelvägar
Brunflo (inkl. glesbygd)	4	4			2	2	1
Centrala stan	11	7	4	1	3	5	4
Frösön	9	10	4	2	4	1	3
Lit-Häggenås (inkl. glesbygd)	3	5	2	1	1	3	1
Lugnvik, Stadsdel Norr, Karlslund	2	1	1	1			
Odenslund (inkl. Söder)	6	4	4		2	1	1
Odensala (inkl. Körfältet)	4	3	1	4	2		3
Torvalla-Ope	2	5	3			2	
Landsbygd Söder (Annersia, Orrviken, Hara, Marieby, Tandsbyn-Fåker)		1	1			1	

I ovanstående tabell redovisas en sammanställning över vad de 120 svarande i olika områden tycker är mest angeläget att förbättra kring utemiljön i **det egna närområdet** i Östersund. Det var möjligt att välja flera olika svarsalternativ, vilket många av de svarande också gjorde.

Ungefär en tredjedel av de svarande (32% eller 38 personer) har svarat att de inte har några synpunkter på utemiljön i sitt närområde.

De saker som flest personer tycker är angeläget att förbättra i det egna närområdet är i nästan samtliga geografiska områden **Sandning/snöröjning** och **Sittplatser/bänkar**. I de södra landsbygdsområdena är det för få svarande för att dra några slutsatser, men där lyfter man vid sidan av sittplatser även fram **Separerade gångbanor och bilvägar** och **Nedskräpning**, något som även svaranden i **andra områden lyft fram**.

Observera att det endast är en översikt av svar som är redovisade i den ovanstående tabellen.

För att ta del av samtliga svar kopplat till olika områden – se **Bilaga 3: Tabell - Förbättringar utemiljöer i det egna närområdet**.

Finns det något kring utemiljön i centrala Östersund som är särskilt viktigt att förbättra?

Svarsalternativ	Antal
Nej, jag har inga synpunkter	48
Ja, offentliga toaletter	40
Ja, sittplatser/bänkar	35
Ja, sandning/snöröjning	26
Ja, nedskräpning - fler papperskorgar	18
Ja, separerade gångbanor och cykelvägar	12
Ja, belysning	10
Ja, separerade gångbanor och bilvägar	5
Annat: Se över Stortorget ur funktionshinderperspektiv	2
Annat: Fler grönområden i centrum	2
Övrigt	8

Kommentar:

I ovanstående tabell redovisas en sammanställning över vad de 120 svarande tycker behöver förbättras kring utemiljön i **centrala Östersund**. Det var möjligt att välja flera olika svarsalternativ, vilket många av de svarande också gjorde.

40% av de svarande (48 personer) har svarat att de inte några synpunkter på utemiljön i centrala stan.

De saker som flest personer tycker är angeläget att förbättra är **Offentliga toaletter, Sittplatser/bänkar** och **Sandning/snöröjning**.

Flera personer lyfte även fram Nedskräpning, Separerade gång- och cykelvägar, Separerade bil- och cykelvägar samt Belysning. Några önskade också att Stortorget ska göras om sett ur ett funktionshinderperspektiv, då rampen ned till torget upplevs som för brant/farlig.

Några exempel på övriga synpunkter/önskemål som framförts kring utemiljön är:

- Snöröjning på gångvägar och trottoarer. Funktionshindrade med rullatorer och kryckor m.m. kommer inte fram.
- Möjlighet att ta sig in i butiker som i dag endast har trapp in
- Trappen/rampen i mitten av Stortorget är väldigt brant och är livsfarlig att försöka använda som rullstolsburen
- Viktigt med träd och grönt
- Mycket klotter och fimpar
- Det behövs en "tyst viloplats" för oss som har autism och är ljudkänsliga och har svårt med mycket folk

För att ta del av alla svar – se **Bilaga 4: Tabell - Förbättringar utemiljöer centrala Östersund**.

4.2 Transporter (kollektivtrafik/biltrafik)

Transportmetoder

Jag använder i första hand följande sätt att förflytta mig i min vardag:

Svarsalternativ	Antal	Andel
Går	87	73%
Kör egen bil	63	53%
Åker buss	34	28%
Cyklar	26	22%
Samåker (någon annans bil)	18	15%
Färdtjänst	14	12%
Åker rullstol eller permobil	9	8%
Taxi	8	7%

Kommentar:

Av dem som besvarat enkäten brukar de flesta i första hand förflytta sig genom att gå (73%) eller köra egen bil (53%). Det finns även många som åker buss (28%) eller cyklar (22%). Några samåker även i någon annans bil eller använder färdtjänst. Ofta använder man en kombination av flera olika transportmetoder.

Busstrafik

Jag använder busstrafik för resor inom Östersunds kommun

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja, regelbundet	13	11%
Ja, vid enstaka tillfällen	59	49%
Nej, aldrig	48	40%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: Ungefär en tiondel av de svarande (11%) använder busstrafik regelbundet, medan närmare hälften (49%) gör det vid enstaka tillfällen. 4 av 10 svarande (40%) uppger att de aldrig åker buss.

Skillnader mellan olika kön och åldersgrupper

Bland dem som besvarat enkäten är det fler kvinnor än män som använder busstrafik inom Östersunds kommun.

12% av kvinnorna åker buss regelbundet jämfört med 8% av männen, 57% av kvinnorna åker buss vid enstaka tillfällen, jämfört med 40% av männen.

52% av männen och 31% av kvinnorna svarar också att de aldrig åker buss.

Underlaget för de icke-binära personerna (2 personer) är för litet för att dra några slutsatser.

Se bilaga 2: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor.

Skillnader i svar mellan olika åldersgrupper framgår av nedanstående tabell.

Svarsalternativ	Åldersgrupp				Antal
	18–44 år	45–64 år	65–79 år	80 år eller äldre	
Ja, regelbundet	5		5	3	13
Ja, vid enstaka tillfällen	8	11	25	15	59
Nej, aldrig	8	6	17	17	48
Totalsumma	21	17	47	35	120

Det finns inte några stora skillnader mellan åldersgrupperna 18–64 år och 65–79 år när det gäller bussanvändning för resor inom Östersunds kommun. Det är 11–13% i dessa åldersgrupper som åker buss regelbundet, cirka 50% gör det vid enstaka tillfällen och 36–37% svarar att de aldrig åker buss.

Däremot är det en högre andel i åldersgruppen över 80 år som säger att de aldrig åker buss (49%, vilket motsvarar 17 personer) och 43% (15 personer) uppger att de gör det vid enstaka tillfällen.

Skillnader mellan olika geografiska områden

De 48 personer som angivit att de **aldrig** åker buss bor i följande geografiska områden:

Geografiskt område	Antal
Centrala stan	15
Brunflo (inkl. landsbygd)	5
Frösön	4
Lit-Häggenås (inkl. glesbygd)	3
Odenslund (inkl. Söder)	9
Odensala (inkl. Körfältet)	6
Lugnvik, Stadsdel Norr och Karlslund	1
Torvalla-Ope	4
Annat/okänt	1
Totalt	48

Jag tycker att busstrafiken i Östersunds kommun är anpassad till olika behov hos personer med funktionsnedsättningar

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	8	7%
Ja, det stämmer ganska bra	21	18%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	13	11%
Nej, det stämmer inte alls	4	3%
Vet inte	26	22%
(tom)	48	40%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: En fjärdedel av de svarande (25% eller 29 personer) tycker att busstrafiken är anpassad till olika behov hos personer med funktionsnedsättningar, medan 14% (17 personer) inte tycker att det är så. I kategorin som inte besvarat frågan ("tom") återfinns de som uppgivit att de aldrig åker buss (48%).

Skillnader mellan olika kön och åldersgrupper

Det går inte att utläsa några stora könsskillnader när det gäller frågan om busstrafiken är anpassad till olika behov hos personer med funktionsnedsättningar. 25% av kvinnorna jämfört med 24% av männen tycker att det stämmer mycket eller ganska bra.

Det är dock en högre andel kvinnor än män som svarat att de **inte** tycker att det stämmer särskilt bra/inte alls (19% av kvinnorna jämfört med 6% av männen).

Underlaget för de icke-binära personerna (2 personer) är för litet för att dra några slutsatser.

Se bilaga 2: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor.

I nedanstående tabell redovisas skillnaden i svar mellan olika åldersgrupper.

Svarsalternativ	Åldersgrupp				Antal
	18–44 år	45–64 år	65–79 år	80 år eller äldre	
Ja, det stämmer mycket bra	1	3	2	2	8
Ja, det stämmer ganska bra	4	4	10	3	21
Nej, det stämmer inte särskilt bra	4	2	3	4	13
Nej, det stämmer inte alls	1	1	1	1	4
Vet inte	3	1	14	8	26
(tom) = De som aldrig åker buss	8	6	17	17	48
Totalsumma	21	17	47	35	120

Svaren visar att det finns en del skillnader mellan olika åldersgrupper när det gäller frågan om busstrafiken i Östersund är anpassad till olika behov hos personer med funktionsnedsättningar. Det är en högre andel av de svarande i åldersgruppen 18–64 år som tycker att det stämmer mycket eller ganska bra (35% vilket motsvarar 12 personer, jämfört med 15% eller 5 personer av de svarande i åldersgruppen över 85 år).

Samtidigt är det en högre andel i den yngre åldersgruppen som svarat att det inte stämmer särskilt bra/inte alls (21% eller 8 personer, jämfört med 14% eller 5 personer i den högsta åldersgruppen.).

Jag tycker att informationen om busslinjer och tidtabeller är tydlig och lättillgänglig

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	7	6%
Ja, det stämmer ganska bra	15	13%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	23	19%
Nej, det stämmer inte alls	14	12%
Vet inte	13	11%
(tom)	48	40%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: Cirka en femtedel av dem som besvarat enkäten (19%) tycker att informationen om busslinjer och tidtabeller är tydlig och lättillgänglig, medan ungefär en tredjedel (31%) inte tycker att det är så. I kategorin som inte besvarat frågan ("tom") återfinns de som aldrig åker buss (48 personer).

Skillnader mellan olika kön och åldersgrupper

Det är en något högre andel kvinnor än män som svarat att de tycker att informationen om busslinjer och tidtabeller är lättillgänglig. 20% av kvinnorna jämfört med 16% av männen tycker att det stämmer mycket eller ganska bra.

När det gäller denna fråga är det dock samtidigt en högre andel kvinnor än män som **inte** tycker att det är så. 39% av kvinnorna jämfört med 20% av männen svarar att det inte stämmer särskilt bra/inte alls.

Underlaget för de icke-binära personerna (2 personer) är för litet för att dra några slutsatser.

Se bilaga 2: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor.

I nedanstående tabell redovisas skillnaden i svar mellan olika åldersgrupper.

Svarsalternativ	Åldersgrupp				Antal
	18–44 år	45–64 år	65–79 år	80 år eller äldre	
Ja, det stämmer mycket bra		1	3	3	7
Ja, det stämmer ganska bra	2	4	7	2	15
Nej, det stämmer inte särskilt bra	6	6	6	5	23
Nej, det stämmer inte alls	5		4	5	14
Vet inte			10	3	13
(tom) = De som aldrig åker buss	8	6	17	17	48
Totalsumma	21	17	47	35	120

Svaren visar att det finns mindre skillnader mellan olika åldersgrupper när det gäller frågan om man tycker att informationen om busslinjer och tidtabeller är tydlig och lättillgänglig.

19% (7 personer) av de svarande i åldersgruppen 18–64 år tycker att **det stämmer mycket eller ganska bra**, vilket kan jämföras med 21% (10 personer) i åldersgruppen 65–79 år och 15% (5 personer) i åldersgruppen över 80 år. Det är samtidigt 45% (17 personer) i åldersgruppen 18–64 år som **inte tycker att det stämmer särskilt bra/inte alls**. Motsvarande andel i övriga grupper är 22% i åldersgruppen 65–79 år och 28% i åldersgruppen över 80 år.

Utvecklingsområden

Finns det något kring busstrafiken i Östersunds kommun som är särskilt viktigt att förbättra?

Svarsalternativ	Antal
Ja, bussresornas priser	35
Ja, information om bussresor (t.ex. skyltar och tidtabeller)	32
Ja, dålig väghållning vid busshållplatserna under vinterhalvåret	20
Ja, busschaufförernas bemötande/hänsyn till behov hos personer med funktionsnedsättningar	13
Ja, busslinjernas sträckning/turtäthet	13
Ja, utrop vid busshållplatser (t.ex. om när nästa bussresa avgår)	13
Ja, busshållplatsernas utformning	7
Övrigt	2
Nej, jag har inga synpunkter	20

Kommentar:

I ovanstående tabell redovisas en sammanställning över vad de som åker buss tycker behöver förbättras kopplat till busstrafiken i Östersunds kommun.

Det var möjligt att välja flera olika svarsalternativ, vilket många av de svarande också gjorde.

De två områden som flest personer tycker behöver förbättras kopplat till busstrafiken är **bussresornas priser och informationen om bussresor.**

Några svarande har föreslagit att det ska vara reducerat pris för personer med sjukersättning och arbetslösa.

När det gäller information om bussresor efterfrågas bland annat bättre skyltning vid busshållplatser samt att informationen via appar behöver förtydligas. Någon uttrycker att det är synd att de tryckta turlistorna togs bort och en annan att textinformationen om nästa busshållplats samt högtalarna på bussarna behöver förbättras.

Ytterligare områden som flera personer lyft fram är dålig väghållning vid busshållplatserna under vinterhalvåret, busschaufförernas bemötande, busslinjernas bussträckning och turtäthet samt önskemål om utrop vid busshållplatser (om när nästa bussresa avgår).

Exempel på svar:

”Svårt läsa skyltning vid hållplatser, speciellt för synsvaga”

”Reducerat pris för personer med sjukersättning (förmånskort från Försäkringskassan)”

För att ta del av alla svar i sin helhet – se **Bilaga 5: Tabell - Förbättringar busstrafik.**

Biltrafik

Om du kör bil - vad är särskilt viktigt att förbättra när det gäller biltrafik i Östersunds kommun?

Svar	Antal
Erbjuda fler parkeringsplatser, billigare parkering, lättare att få parkeringstillstånd	11
Synpunkter kopplat till trafikregler, trafikljus och farthinder	9
Följa upp hastigheter/införa farthinder	7
Snöröjning/snöplogning	5
Trafiksituationen i Lillänge	5
Ta bort övergångsställen vid rondellerna	3
Övrigt	13
Inga synpunkter/tycker det är bra som det är	3

Kommentar:

I ovanstående tabell redovisas en sammanställning över vad de svarande som kör bil tycker behöver förbättras kopplat till biltrafiken i Östersunds kommun. Frågan var formulerad som en helt öppen fråga så de inkomna svaren har grupperats i olika kategorier.

45 av 120 personer har besvarat denna fråga i enkäten.

Det område som flest svarande tycker behöver förbättras avseende biltrafiken är kopplat till parkeringssituationen. Exempel på vad man vill ska förbättras är att det ska finnas **fler handikapparkeringar/fler parkeringsplatser, att priserna för parkeringsplatser bör vara billigare samt att det bör vara enklare att få handikapptillstånd.**

Exempel på svar:

”Se till att det finns tillräckligt med p-platser för handikappade och att de finns på rätt plats.”

”Det vore bra om det var lättare att få parkeringstillstånd. Som autist är det ofta omöjligt att orka med att vara i stadsmiljön någon längre stund. Många saker blir omöjliga att genomföra om det inte går att parkera nära.”

För att ta del av alla svar i sin helhet – se **Bilaga 6: Tabell - Förbättringar biltrafik.**

4.3 Bostäder

Boendeform	Antal	Andel
Bostadsrätt	46	38%
Hyresrätt	37	31%
Villa/radhus/småhus	27	23%
LSS-bostad	3	3%
Särskilt boende	3	3%
Jordbruksfastighet/Lantbruksgård/Annan fastighet	2	2%
Ej angivet	1	1%
Annat: (50+ Västerport)	1	1%
Totalt	120	100%

Kommentar:

Av dem som besvarat enkäten bor en dryg tredjedel i bostadsrätt (38%), ytterligare en tredjedel i hyresrätt (31%) och närmare en fjärdedel i villa/radhus/småhus (23%). Några personer bor i LSS-bostad eller särskilt boende och enstaka personer har egen gård/fastighet. En person har inte besvarat frågan.

Jag kan enkelt ta mig in och ut ur min bostad

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja	109	91%
Nej	11	9%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: En tydlig majoritet av dem som besvarat enkäten (91%) uppger att de enkelt kan ta sig in och ut ur sin bostad.

Av de 11 personer som svarat ”Nej” på frågan om de enkelt kan ta sig in/ut ur sin bostad bor 3 personer i bostadsrätt, 5 personer i hyresrätt, 1 personer i villa/radhus/småhus, 1 person i LSS-bostad och 1 person på särskilt boende.

Om nej, vad är det som gör det svårt för dig att ta dig in och ut ur bostaden?

De som har svårt att ta sig in och ut ur bostaden har angivit följande orsaker:

Orsak	Antal
Det saknas hiss	6
Det saknas automatisk dörröppnare	2
Har svårigheter med dörrar/trappor	2
Hälsoskäl (har funktionsnedsättning och balansrubbing pga. olycka), vilket gör att hen faller i trappan ibland (hiss saknas). Ev. kommer trapphiss att installeras.	1

Jag kommer att kunna bo kvar i min bostad även om min hälsa eller ekonomi skulle försämrans

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja	59	49%
Nej	17	14%
Vet inte	44	37%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: Ungefär hälften av de svarande (49%) bedömer att de kommer att kunna bo kvar i sin nuvarande bostad även om hälsa eller ekonomi skulle försämrans. 14% (vilket motsvarar 17 personer) tror inte det och ungefär en dryg tredjedel (37% vilket motsvarar 44 personer) svarar ”Vet inte”.

Skillnader mellan olika kön

Det är en högre andel män som bedömer att de kommer att kunna bo kvar i sin bostad även om hälsa eller ekonomi försämrans (62% av männen respektive 41% av kvinnorna svarar ”Ja” på den frågan). Det är också en högre andel kvinnor som är osäkra på om de kommer att kunna bo kvar (43% av kvinnorna svarar ”Vet inte” jämfört med 26% av männen).

Underlaget för de icke-binära personerna (2 personer) är för litet för att dra några slutsatser.

Se bilaga 2: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor.

Om nej, vad behöver du för att kunna bo kvar i din nuvarande bostad om din situation försämrans?

De 17 personer som svarat ”Nej” på frågan om de kommer att kunna bo kvar i sin nuvarande bostad om hälsa eller ekonomi försämrans fick besvara en följdfråga om vad som skulle behövas för att de ändå skulle kunna bo kvar i sin nuvarande bostad.

I nedanstående tabell redovisas en sammanställning över deras svar. Frågan var formulerad som en helt öppen fråga så de inkomna svaren har grupperats i olika kategorier.

Svar	Antal
Hiss/trapphiss	9
Billigare hyra/bostadsbidrag/bättre ekonomi	8
Övrigt: Hälsoskäl (risk att behöva flytta pga. 5G-nätet respektive risk att behöva flytta till markplan pga. försämrans rörelseförmåga)	2

Kommentar:

Ungefär hälften svarade att det för att de ska kunna bo kvar skulle behöva installeras en hiss/trapphiss, eftersom det saknades i deras nuvarande fastighet. Nästan lika många svarade att de av ekonomiska skäl inte bedömer att de kommer att kunna bo kvar om något förändras. Enstaka personer uppgav även att hälsoskäl kan göra att de blir tvungna att flytta (exempelvis pga.5G för person som är elöverkänslig).

Jag känner till följande möjligheter till anpassningar och stöd som kan underlätta min vardag:

Svarsalternativ	Antal
Hjälpmedel (t.ex. rullatorer, anpassade toalettstolar/duschar, grepphjälpmedel)	79
RUT-tjänster	67
Hemtjänst	63
Bostadsanpassning	54
Fixartjänster genom kommunen	48
Bostadstillägg via Försäkringskassan/Pensionsmyndigheten	45
Boendestöd (för personer med psykisk funktionsnedsättning)	29
Annat: Boendestödet fungerar dock inte! Inte anpassat till NPF-personer. Nuvarande boendestöd saknar kompetens och är ej anpassat.	1
Annat: Jag känner till möjligheterna till anpassningar, som är menade att stötta i vardagen. Dock är de mer anpassade för att passa verksamheten (Östersunds kommun) än personerna de är till för. Därför är det ingen hjälp utan blir ofta en större belastning!	1
Annat: Fönsterputs höjt från 100 kr/timme till 300 kr/timme. Vem har råd med det???	1
Annat: Tyvärr får jag inget bostadstillägg	1
Ej besvarat frågan	10

Kommentar:

I ovanstående tabell redovisas en sammanställning över vilka former av anpassningar och stöd kopplat till bostaden som de svarande känner till. Det har varit möjligt att ange flera olika svarsalternativ.

Av de 120 personer som besvarat enkäten är det 66% (79 personer) som känner till möjligheten att få olika hjälpmedel. 56% (67 personer) känner till RUT-tjänster och 53% (63 personer) hemtjänst.

När det gäller olika former av anpassningar och stöd som kommunen erbjuder har 45% av de svarande (54 personer) kunskap om bostadsanpassning och 40% (48 personer) fixartjänster. Många har också angivit att de känner till flera av alternativen. 8% (10 personer) har valt att inte besvara frågan.

Jag upplever att det finns goda möjligheter att flytta till en mer anpassad bostad i mitt närområde om jag skulle vilja

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	8	7%
Ja, det stämmer ganska bra	7	6%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	22	18%
Nej, det stämmer inte alls	25	21%
Vet inte	58	48%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: Ungefär hälften av de svarande (48% eller 58 personer) uppger att de inte vet om de skulle kunna flytta till en mer anpassad bostad i närområdet. En dryg tiondel (13%) svarar att de upplever att det finns goda möjligheter att göra det medan 41% (47 personer) inte tycker att det stämmer särskilt bra/inte alls.

Skillnader mellan olika geografiska områden

De 47 personer som svarat att det inte finns möjlighet att flytta till en mer anpassad bostad i närområdet bor i följande geografiska områden:

Geografiskt område	Det stämmer inte alls	Det stämmer inte särskilt bra	Totalt antal
Centrala stan	5	4	9
Frösön	4	4	8
Odenslund (inkl. Söder)	4	5	9
Odensala (inkl. Körfältet)	1	3	4
Brunflo (inkl. glesbygd)	2	1	3
Landsbygd Söder (Annersia, Orrviken, Hara, Marieby, Tandsbyn-Fåker)	1		1
Lugnvik, Stadsdel Norr och Karlslund	1		1
Torvalla-Ope	4	1	5
Lit-Häggenås (inkl. glesbygd)	3	3	6
Annat (okänt)		1	1
Totalt	25	22	47

Jag upplever att det finns anpassade bostäder till rimliga priser i Östersunds kommun

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja, det stämmer ganska bra	10	8%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	15	13%
Nej, det stämmer inte alls	25	21%
Vet inte	70	58%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: Drygt hälften av de svarande (58%) uppger att de inte vet om det finns anpassade bostäder till rimliga priser i Östersund. En tredjedel (34% vilket motsvarar 40 personer) tycker inte att det stämmer alls/särskilt bra, medan 8% (10 personer) tycker att det stämmer mycket eller ganska bra.

Skillnader mellan olika kön och åldersgrupper

Det finns vissa könsskillnader när det gäller upplevelsen av om det finns anpassade bostäder till rimliga priser. 7% av kvinnorna respektive 10% av männen tycker att det stämmer ganska bra. Samtidigt är det 38% av männen och 29% av kvinnorna som svarar att de inte tycker att det stämmer särskilt bra/inte alls. 63% av kvinnorna respektive 52% av männen svarar ”Vet inte”.

Underlaget för de icke-binära personerna (2 personer) är för litet för att dra några slutsatser.

Se bilaga 2: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor.

I nedanstående tabell redovisas skillnaden i svar mellan olika åldersgrupper.

Svarsalternativ	Åldersgrupp				Antal
	18–44 år	45–64 år	65–79 år	80 år eller äldre	
Ja, det stämmer mycket bra	2		3	3	8
Ja, det stämmer ganska bra	1	1	4	1	7
Nej, det stämmer inte särskilt bra	3	6	7	6	22
Nej, det stämmer inte alls	8	3	7	7	25
Vet inte	7	7	26	18	58
Totalsumma	21	17	47	35	120

Svaren visar att det finns vissa skillnader mellan olika åldersgrupper.

Det är en likvärdig andel i respektive åldersgrupp som tycker att det finns anpassade bostäder till rimliga priser (10% eller 4 personer i åldern 18–64 år, 15% eller 7 personer i åldern 65–79 år och 12% eller 4 personer i gruppen över 80 år).

Det är däremot en högre andel i åldersgruppen 18–64 år som inte tycker att det stämmer särskilt bra/allt (53% eller 20 personer, vilket kan jämföras med 30% eller 9 personer i åldern 65–79 år och 37% eller 13 personer i gruppen över 80 år).

Utvecklingsområden

Vad är särskilt viktigt att förbättra när det gäller bostäder i Östersunds kommun, ur ett funktionshinderperspektiv?

Svar	Antal
Tillgängliga bostäder	11
Lägre hyror/priser	8
Fler bostäder (generellt)	4
Bostäder anpassade för elöverkänsliga	2
Vet ej/inget att anmärka på	5
Övrigt	10

Kommentar:

I ovanstående tabell redovisas en sammanställning över vad de svarande tycker behöver förbättras när det gäller bostäder i Östersunds kommun, sett ur ett funktionshinderperspektiv. Frågan var formulerad som en helt öppen fråga så de inkomna svaren har grupperats i olika kategorier.

35 personer av 120 svarande har besvarat denna fråga. De två områden som flest äldre tycker behöver förbättras är **bostädernas tillgänglighet och priser**.

När det gäller tillgänglighet så efterfrågas anpassade lägenheter som är lättillgängliga för personer med olika funktionsnedsättningar och att man bör inhämta vilka behov som finns hos den som ska bo där redan när man planerar bostäderna. Förslag som lämnas är att det bör finnas rymlig hiss som gör det enkelt att ta sig in och ut, automatiserade dörröppnare, inga trösklar, rymliga rum, rymliga duschkabiner, nedsänkta köksskåp med utdragbara förvaringsutrymmen och balkong som man kan ta sig ut på.

Några lyfter fram att det behöver finnas hyresrätter till rimliga priser, både för pensionärer och personer som bor i gruppbostad.

Några exempel på svar:

”Tillgängligheten. Börja redan vid planeringen. Vem byggs det för? Viktigt att fånga in vad som är bäst för den som ska bo där. Vi är olika därför är samarbete och information med alla berörda viktigt.”

”Att det finns hiss, rymliga rum, rymliga duschkabiner, balkong som man tar sig ut på. Lättillgängliga utrymmen för utomhushjälpmedel”

”Hyresrätter för pensionärer till rimliga priser som man har råd att bo i.”

”Priset är en stor faktor. Kanske skulle det vara möjligt att införa en gruppbostad light. Att man till exempel har en boendestödsgrupp med kontor nära, som sedan täcker 4–5 kvarter.”

För att ta del av alla svar i sin helhet – se **Bilaga 7: Tabell - Förbättringar bostäder ur ett funktionshinderperspektiv**

4.4 Social gemenskap och delaktighet

Jag har möjlighet att träffa de människor jag vill och delta i aktiviteter när jag önskar

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	47	39%
Ja, det stämmer ganska bra	46	38%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	21	18%
Nej, det stämmer inte alls	5	4%
(tom)	1	1%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: En majoritet av de svarande uppger att de kan delta i de sociala aktiviteter de önskar (77% eller 93 personer har svarat att de stämmer mycket eller ganska bra).

22% (26 personer) uppger att de inte tycker att det stämmer särskilt bra/allt. En person har valt att inte besvara frågan.

Skillnader mellan olika kön och åldersgrupper

Det är en något högre andel av de män som besvarat enkäten som uppger att de har möjlighet att träffa de människor de vill och delta i aktiviteter när de önskar (84% av männen jämfört med 75% av kvinnorna har svarat att det **stämmer mycket eller ganska bra**).

Underlaget för de icke-binära personerna (2 personer) är för litet för att dra några slutsatser.

Se bilaga 2: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor.

I nedanstående tabell redovisas skillnaden i svar mellan olika åldersgrupper.

Svarsalternativ	Åldersgrupp				Antal
	18–44 år	45–64 år	65–79 år	80 år eller äldre	
Ja, det stämmer mycket bra	5	7	22	13	47
Ja, det stämmer ganska bra	6	3	22	15	46
Nej, det stämmer inte särskilt bra	7	6	3	5	21
Nej, det stämmer inte alls	3	1		1	5
(tom)				1	1
Totalsumma	21	17	47	35	120

Det finns vissa skillnader mellan olika åldersgrupper när det gäller möjligheten att träffa de människor man vill/delta i aktiviteter när man önskar.

Det är en högre andel i åldersgruppen över 80 år som svarar att det **stämmer mycket eller ganska bra** (66% eller 28 personer, vilket kan jämföras med 53% eller 44 av de svarande i åldersgruppen 65–79 år och 56% eller 21 svarande i åldersgruppen 18–64 år). Det är på motsvarande sätt en högre andel i åldersgruppen 18–64 år som svarar att det **inte stämmer särskilt bra/inte alls** (44% jämfört med 17% i åldersgruppen över 80 år).

Det finns lokala mötesplatser och ordnas aktiviteter där jag kan träffa andra som bor i närområdet

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	18	34%
Ja, det stämmer ganska bra	41	15%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	20	17%
Nej, det stämmer inte alls	20	17%
Vet inte	20	17%
(tom)	1	1%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: Ungefär hälften av de svarande (49%) uppger det finns lokala mötesplatser där de kan träffa andra i närområdet.

En dryg tredjedel (34% vilket motsvarar 40 personer) tycker inte att det stämmer särskilt bra/allt.

Närmare en femtedel (17% vilket motsvarar 20 personer) svarar att de inte vet om det finns några sådana möteslokaler/anordnas aktiviteter i närområdet.

Skillnader mellan olika kön och åldersgrupper

Det finns mindre skillnader mellan könen när det gäller svaren på frågan om lokala mötesplatser i närområdet. 55% av kvinnorna respektive 44% av männen svarar att det **stämmer mycket eller ganska bra**. Det är en samtidigt 28% av kvinnorna och 38% av männen som svarar att det inte stämmer särskilt bra/inte alls. En likvärdig andel har svarat "Vet inte" (16% av kvinnorna och 18% av männen).

Underlaget för de icke-binära personerna (2 personer) är för litet för att dra några slutsatser.

Se bilaga 2: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor.

I nedanstående tabell redovisas skillnaden i svar mellan olika åldersgrupper.

Svarsalternativ	Åldersgrupp				Antal
	18–44 år	45–64 år	65–79 år	80 år eller äldre	
Ja, det stämmer mycket bra	1	1	9	7	18
Ja, det stämmer ganska bra	5	4	16	16	41
Nej, det stämmer inte särskilt bra	6	3	9	2	20
Nej, det stämmer inte alls	6	3	7	4	20
Vet inte	3	6	6	5	20
(tom)				1	1
Totalsumma	21	17	47	35	120

Det finns vissa skillnader mellan olika åldersgrupper när det gäller upplevelse av tillgång till möteslokaler och aktiviteter i närområdet. Det är en högre andel i åldersgruppen över 80 år som svarar att det **stämmer mycket eller ganska bra** (66% eller 23 personer, vilket kan jämföras med 53% eller

25 personer av de svarande i åldersgruppen 65–79 år och 29% eller 11 svarande i åldersgruppen 18–64 år).

Det är på motsvarande sätt en högre andel i åldersgruppen 18–64 år som svarar att det inte stämmer särskilt bra/inte alls (48% jämfört med 17% i åldersgruppen över 80 år).

Skillnader mellan olika geografiska områden

De 40 personer som svarat att det inte finns några lokala mötesplatser där man kan träffa andra i närområdet bor i följande områden:

Geografiskt område	Det stämmer inte alls	Det stämmer inte särskilt bra	Totalt antal
Frösön	6	4	10
Centrala stan	5	5	10
Odensala (inkl. Körfältet)	1	1	2
Odenslund (inkl. Söder)	2	4	6
Landsbygd Söder (Annersia, Orrviken, Hara, Marieby, Tandsbyn-Fåker)	1		1
Torvalla-Ope	2	1	3
Brunflo (inkl. glesbygd)	1	1	2
Lugnvik, Stadsdel Norr och Karlslund		1	1
Lit-Häggenås (inkl. glesbygd)	2	2	4
Annat (okänt)		1	1
Totalt	20	20	40

Det ordnas aktiviteter och evenemang för på en mängd olika platser i samhället (bibliotek, lokaler i bostadsområdet, parker etc.) som gör det möjligt för alla att delta

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	18	15%
Ja, det stämmer ganska bra	45	38%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	14	12%
Nej, det stämmer inte alls	14	12%
Vet inte	28	23%
(tom)	1	1%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: Drygt hälften av de svarande (53%) tycker att det ordnas aktiviteter på många olika ställen i samhället där alla har möjlighet att delta.

En fjärdedel (24% vilket motsvarar 28 personer) tycker inte att det är så och ytterligare en fjärdedel (23% vilket motsvarar 28 personer) uppger att de inte vet om det görs.

Skillnader mellan olika kön och åldersgrupper

Det är en något högre andel kvinnor som uppger att man tycker att det ordnas aktiviteter på olika ställen i samhället där alla kan delta. 58% av kvinnorna respektive 48% av männen tycker att det **stämmer mycket eller ganska bra**. Något fler kvinnor än män har samtidigt svarat att de inte tycker det stämmer särskilt bra/inte alls (19% av kvinnorna och 16% av männen). 22% av kvinnorna och 26% av männen har svarat "Vet inte".

Underlaget för de icke-binära personerna (2 personer) är för litet för att dra några slutsatser.

Se bilaga 2: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor.

I nedanstående tabell redovisas skillnaden i svar mellan olika åldersgrupper.

Svarsalternativ	Åldersgrupp				Antal
	18–44 år	45–64 år	65–79 år	80 år eller äldre	
Ja, det stämmer mycket bra	1	1	8	8	18
Ja, det stämmer ganska bra	6	6	23	10	45
Nej, det stämmer inte särskilt bra	5	2	5	2	14
Nej, det stämmer inte alls	4	2	4	4	14
Vet inte	5	6	7	10	28
(tom)				1	1
Totalsumma	21	17	47	35	120

Det finns vissa skillnader i svar mellan olika åldersgrupper när det gäller om man upplever att det ordnas aktiviteter på en mängd olika platser i samhället som gör det möjligt för alla att delta.

37% (14 personer) av de svarande i åldersgruppen 18–64 år tycker att det **stämmer mycket bra eller ganska bra**, jämfört med 66% eller 31 personer i åldersgruppen 65–79 år och 52% eller 18 personer i gruppen över 80 år. 34% i åldersgruppen 18–64 år (13 personer) tycker **inte att det stämmer särskilt bra/inte alls**, vilket motsvaras av 17% (6 personer) bland dem över 80 år.

Det händer att jag känner mig ofrivilligt ensam

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja, dagligen	7	6%
Ja, flera gånger i veckan	8	7%
Ja, någon gång i veckan	23	19%
Ja, någon eller några gånger i månaden	16	13%
Ja, mer sällan än en gång i månaden	14	12%
Nej, aldrig	51	43%
(tom)	16	2%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: 43% av de svarande (vilket motsvarar 51 personer) uppger att de aldrig känner sig ofrivilligt ensamma.

Övriga uppger att de kan göra det i olika hög utsträckning: 13% (16 personer) uppger att de känner sig ofrivilligt ensamma någon eller några gånger i månaden, 19% (23 personer) uppger att de känner så någon gång i veckan och 6% (7 personer) känner så varje dag.

Skillnader mellan olika kön och åldersgrupper

Det är en något högre andel kvinnor som uppger att de regelbundet känner sig ofrivilligt ensamma. 9% av kvinnorna jämfört med 4% av männen känner sig ofrivilligt ensamma flera gånger i veckan och 22% av kvinnorna respektive 14% av männen känner så någon gång i veckan. 52% av männen jämfört med 37% av kvinnorna uppger att de aldrig känner sig ofrivilligt ensamma. Underlaget för de icke-binära personerna (2 personer) är för litet för att dra några slutsatser.

Se bilaga 2: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor.

I nedanstående tabell redovisas skillnaden i svar mellan olika åldersgrupper.

Svarsalternativ	Åldersgrupp				Antal
	18–44 år	45–64 år	65–79 år	80 år eller äldre	
Ja, dagligen	5	1	1		7
Ja, flera gånger i veckan	4	1	1	2	8
Ja, någon gång i veckan	3	7	4	9	23
Ja, någon eller några gånger i månaden	3	2	4	7	16
Ja, mer sällan än en gång i månaden	2		8	4	14
Nej, aldrig	4	6	29	12	51
(tom)				1	1
Totalsumma	21	17	47	35	120

Det finns skillnader mellan olika åldersgrupper när det gäller upplevelsen av ofrivillig ensamhet. Bland de svarande tycks det vara mer vanligt att känna ofrivillig ensamhet i de yngsta och äldsta åldersgrupperna. 26% (10 personer) av de svarande i åldern 18–64 år säger att de aldrig känner sig ofrivilligt ensamma, vilket kan jämföras med 62% (29 personer) i åldern 65–79 år och 34% (12 personer) i gruppen över 80 år.

29% av de svarande i åldern 18–64 år säger att de känner sig ofrivilligt ensamma varje dag/flera gånger i veckan, medan det är 4% i åldern 65–79 år och 6% i gruppen över 80 år. 26% av de svarande i åldersgrupperna 18–64 år respektive över 80 år svarar att de känner sig ensamma någon gång i veckan, medan det endast är 9% i åldersgruppen 65–79 år.

Jag upplever följande hinder för att träffa människor/delta i de aktiviteter jag önskar

Svarsalternativ	Antal
Jag upplever i nuläget inte några hinder att träffa människor/delta i de aktiviteter jag önskar	54
Jag saknar information om vilka aktiviteter och evenemang som finns	26
Jag känner mig osäker att gå på aktiviteter ensam	21
Det finns inte några mötesplatser i mitt närområde	20
Jag kan inte ta mig till de aktiviteter jag önskar med kollektivtrafik	20
Jag har inte tillgång till internetuppkoppling (för att delta i digitala aktiviteter)	16
De mötesplatser som finns har inte aktiviteter som intresserar mig	12
Jag har inte råd att delta i de aktiviteter som ordnas	12
Jag kan inte ta mig till de aktiviteter jag önskar utan hjälp (t.ex. ledsagning)	11
Jag har svårt att ta mig ut ur min bostad	4
Annat: I nuläget Covid19/Corona	12
Annat: Svårigheter att höra pga. hörselnedsättning	2
Annat: Dåliga bussförbindelser kvällstid	1
Annat: Tål inte internetuppkoppling pga. elöverkänslighet	1
Annat: Elallergi mot bland annat mobiler och hörselslingor	1
Annat: För stark strålning från mobiler m.m.	1
Annat: Lokaler anpassade för oss elöverkänsliga	1
Annat: Känner inte så många och har svårt att lära känna människor	1
Annat: Mina gamla vänner är döda	1
Annat: Jag vet inte vilka aktiviteter som avses i frågeställningen. Men hörselslinga ska alltid finnas i lokaler där kommunen ordnar aktiviteter.	1
Ej besvarat frågan	4

Kommentar: I ovanstående tabell redovisas en sammanställning över vad de som besvarat enkäten upplever kan vara hinder för att träffa människor/delta i de aktiviteter man vill. Det har varit möjligt att välja flera olika svarsalternativ, vilket många också gjort.

45% (54 personer) av dem som besvarat enkäten upplever inte att de har några hinder för att delta i de aktiviteter de vill (om man bortser från corona-situationen).

Ungefär 22% säger att de saknar information om vilka aktiviteter som finns. 18% säger att de känner sig osäkra på att gå på aktiviteter ensamma och 17% uppger att det saknas mötesplatser i deras närområde alternativt att man inte kan ta sig till de aktiviteter man vill med kollektivtrafik.

Ytterligare exempel på hinder är att man saknar internetuppkoppling (och därmed inte kan delta i digitala aktiviteter), att de mötesplatser som finns inte har aktiviteter som känns intressanta eller att man inte har råd att delta i de aktiviteter som finns.

Utvecklingsområden

Vad är särskilt viktigt att förbättra när det gäller social gemenskap och aktiviteter i Östersunds kommun, ur ett funktionshinderperspektiv?

Svar	Antal
Förbättra ljudmiljön i möteslokaler/på mötesplatser	8
Erbjuda lokaler som är anpassade för personer med elöverkänslighet	3
Informera om de aktiviteter som finns	3
Erbjuda samlingslokaler för aktiviteter	2
Övrigt	17
Vet inte/inga synpunkter	7

Kommentar:

I ovanstående tabell redovisas en sammanställning över vad de svarande tycker behöver förbättras när det gäller social gemenskap och aktiviteter för äldre i Östersunds kommun. Frågan var formulerad som en helt öppen fråga så de inkomna svaren har grupperats i olika kategorier.

Det var endast cirka 35 personer av de 120 svarande som valde att besvara denna fråga. De tre områden som flest personer vill förbättra är att **Förbättra ljudmiljön i möteslokaler/på mötesplatser (för personer med hörselnedsättningar)**, **Erbjuda lokaler som är anpassade för personer med elöverkänslighet** samt att **Informera om de sociala aktiviteter som finns**.

Exempel på svar:

”Att alla möteslokaler och dylikt har en god ljudmiljö. Inga ekande salar, fungerande slingor och högtalare.”

”Vi med funktionshinder har olika krav på miljön. Det ska vara möjligt att anpassa lokaler etc. efter de behov människorna har. Som exempel: en person med hörselnedsättning behöver hörselslingor. Hörselslingor är starkt störande för en del elöverkänsliga. Det ska då vara möjligt att enkelt stänga av hörselslingan om den inte behövs. Alternativt att de bara sätts på när de behövs.”

”Mer tydlig information om hur och när och vart aktiviteter håller hus.”

För att ta del av alla svar i sin helhet – se **Bilaga 8: Tabell - Förbättringar social gemenskap och aktiviteter**.

4.5 Respekt och social tillhörighet (icke-diskriminering)

Jag blir bemött med respekt i samhället

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja, alltid	34	28%
Ja, oftast	68	57%
Ibland	11	9%
Nej, aldrig	2	2%
Vet inte	4	3%
(tom)	1	1%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: En tydlig majoritet av de svarande (85% eller 102 personer) upplever att de alltid eller oftast blir bemötta med respekt. 9% (11 personer) svarar ibland och 2% (2 personer) svarar att de aldrig blir bemötta med respekt.

Skillnader mellan olika kön och åldersgrupper

Det finns inte några påtagliga könsskillnader när det gäller frågan om man blir bemött med respekt i samhället. 25% av kvinnorna respektive 34% av männen svarar ”Alltid”. 57% av kvinnorna respektive 56% av männen svarar ”Oftast” och 10% av kvinnorna respektive 6% av männen svarar ”Ibland”. 3% av kvinnorna (2 personer) har dock svarat att de aldrig blir bemötta med respekt.

Underlaget för de icke-binära personerna (2 personer) är för litet för att dra några slutsatser.

Se bilaga 2: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor.

I nedanstående tabell redovisas skillnaden i svar mellan olika åldersgrupper.

Svarsalternativ	Åldersgrupp				Antal
	18–44 år	45–64 år	65–79 år	80 år eller äldre	
Ja, alltid	3	3	17	11	34
Ja, oftast	9	8	28	23	68
Ibland	8	3			11
Nej, aldrig	1	1			2
Vet inte		2	1	1	4
(tom)			1		1
Totalsumma	21	17	47	35	120

Det finns vissa skillnader kring hur olika åldersgrupper upplever att de blir bemötta med respekt.

De äldre åldersgrupperna upplever i högre utsträckning att de blir bemötta med respekt. 97% (34 personer) av de svarande över 80 år respektive 96% (45 personer) av de svarande i åldern 65–79 år svarar att de **alltid eller oftast** blir bemötta med respekt, vilket kan jämföras med 61% (23 personer) i åldern 18–64 år. I den sistnämnda gruppen är det även 29% (11 personer) som svarat **ibland** och 5% (2 personer) som svarat att de **aldrig** blir bemötta med respekt.

Jag upplever att de aktiviteter och evenemang som kommunen ordnar vänder sig till alla, sett ur ett funktionshinderperspektiv

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	13	11%
Ja, det stämmer ganska bra	34	28%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	11	9%
Nej, det stämmer inte alls	6	5%
Vet inte	55	46%
(tom)	1	1%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: Ungefär 4 av 10 svarande upplever att kommunens aktiviteter och evenemang vänder sig till alla, ur ett funktionshinderperspektiv (39% har svarat att det stämmer ganska eller mycket bra). 14% (17 personer) tycker inte att det stämmer särskilt bra/inte alls och närmare hälften (46%) svarar ”Vet inte”.

Skillnader mellan olika kön och åldersgrupper

Det finns mindre könsskillnader i svaren på frågan om man upplever att kommunens aktiviteter och evenemang vänder sig till alla, sett ur ett funktionshinderperspektiv. 37% av kvinnorna respektive 42% av männen svarar att det **stämmer mycket eller ganska bra**. Däremot är det 21% av kvinnorna respektive 4% av männen som inte tycker att det **stämmer särskilt bra/inte alls** och 54% av männen respektive 41% av kvinnorna svarar ”Vet inte”.

Underlaget för de icke-binära personerna (2 personer) är för litet för att dra några slutsatser.

Se bilaga 2: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor.

I nedanstående tabell redovisas skillnaden i svar mellan olika åldersgrupper.

Svarsalternativ	Åldersgrupp				Antal
	18–44 år	45–64 år	65–79 år	80 år eller äldre	
Ja, det stämmer mycket bra	3	1	5	4	13
Ja, det stämmer ganska bra	6	4	15	9	34
Nej, det stämmer inte särskilt bra	6	1	3	1	11
Nej, det stämmer inte alls	1	2	2	1	6
Vet inte	5	9	21	20	55
(tom)			1		1
Totalsumma	21	17	47	35	120

Det finns vissa skillnader mellan olika åldersgrupper kring upplevelse om kommunens aktiviteter riktar sig till alla, sett ur ett funktionshinderperspektiv. 40–60% i de olika åldersgrupperna har även svarat ”Vet inte” på denna fråga.

37% (14 personer) av de svarande i åldern 18–64 år tycker att det **stämmer mycket eller ganska bra**, medan det är 43% (17 personer) i åldern 65–79 år och 37% (13 personer) bland dem över 80 år. Det är också 26% (7 personer) i åldersgruppen 18–64 år som svarar att det **inte stämmer särskilt bra/inte alls**, vilket kan jämföras med 6% (1 person) hos dem över 80 år.

Jag upplever att de aktiviteter och evenemang som kommunen ordnar har rimliga priser

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	12	10%
Ja, det stämmer ganska bra	32	27%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	8	7%
Nej, det stämmer inte alls	11	1%
Vet inte	64	53%
(tom)	3	3%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: En dryg tredjedel av de svarande (37% vilket motsvarar 44 personer) upplever att kommunens aktiviteter har rimliga priser (dvs. har svarat att det stämmer mycket eller ganska bra). Mer än hälften (53% eller 64 personer) säger att de inte vet om det är så, medan 8% (19 personer) inte tycker att det stämmer särskilt bra/inte alls.

Skillnader mellan olika kön och åldersgrupper

Det finns mindre könsskillnader när det gäller frågan om man tycker att kommunen har rimliga priser för sina aktiviteter. 34% av kvinnorna respektive 40% av männen svarar att det **stämmer mycket eller ganska bra**. 10% av kvinnorna och 4% av männen tycker inte att det stämmer särskilt bra/inte alls. Majoriteten har svarat "Vet inte" (51% av kvinnorna respektive 56% av männen).

Underlaget för de icke-binära personerna (2 personer) är för litet för att dra några slutsatser.

Se bilaga 2: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor.

I nedanstående tabell redovisas skillnaden i svar mellan olika åldersgrupper.

Svarsalternativ	Åldersgrupp				Antal
	18–44 År	45–64 år	65–79 år	80 år eller äldre	
Ja, det stämmer mycket bra	5	1	4	2	12
Ja, det stämmer ganska bra	5	3	13	11	32
Nej, det stämmer inte särskilt bra	5	1	1	1	8
Nej, det stämmer inte alls	1				1
Vet inte	4	12	28	20	64
(tom)	1		1	1	3
Totalsumma	21	17	47	35	120

Det finns inte några stora skillnader när det gäller om olika åldersgrupper upplever att kommunens priser för aktiviteter är rimliga.

Det är i samtliga åldersgrupper 37% av de svarande som säger att det **stämmer mycket eller ganska bra** (totalt 44 personer).

Det är samtidigt 19% (8 personer) i åldern 18–64 år som **inte tycker att det stämmer särskilt bra/inte alls**, jämfört med 2 respektive 3% i de äldre åldersgrupperna. 42–60% har även svarat "Vet inte".

Jag tycker att lokal media (dvs. lokala tidningar, radio eller TV) beskriver personer med funktionsnedsättningar på ett positivt sätt

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	13	11%
Ja, det stämmer ganska bra	49	41%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	10	8%
Nej, det stämmer inte alls	7	6%
Vet inte	40	33%
(tom)	1	1%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: Ungefär hälften av de svarande (52% vilket motsvarar 62 personer) tycker att lokal media beskriver personer med funktionsnedsättningar på ett positivt sätt. En dryg tiondel (14% eller 17 personer) tycker inte att personer med funktionsnedsättningar beskrivs på ett positivt sätt och en tredjedel (33% eller 40 personer) har inte någon uppfattning.

Skillnader mellan olika kön och åldersgrupper

Det är en högre andel av de män som besvarat enkäten som tycker att media beskriver personer med funktionsnedsättningar på ett positivt sätt. 60% av männen respektive 47% av kvinnorna tycker att det **stämmer mycket eller ganska bra** och 21% av kvinnorna jämfört med 4% av männen tycker att det inte stämmer särskilt bra/inte alls. 31% av kvinnorna respektive 36% av männen har svarat ”Vet inte”.

Underlaget för de icke-binära personerna (2 personer) är för litet för att dra några slutsatser.

Se bilaga 2: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor.

I nedanstående tabell redovisas skillnaden i svar mellan olika åldersgrupper.

Svarsalternativ	Åldersgrupp				Antal
	18–44 År	45–64 år	65–79 år	80 år eller äldre	
Ja, det stämmer mycket bra	1	1	7	4	13
Ja, det stämmer ganska bra	7	8	21	13	49
Nej, det stämmer inte särskilt bra	2	1	6	1	10
Nej, det stämmer inte alls	2	3	1	1	7
Vet inte	9	4	11	16	40
(tom)			1		1
Totalsumma	21	17	47	35	120

Det finns vissa skillnader när det gäller hur olika åldersgrupper upplever att lokal media beskriver personer med funktionsnedsättningar på ett positivt sätt. De äldre åldersgrupperna har en mer positiv bild.

44% (17 personer) av de svarande i åldern 18–64 år tycker att det stämmer **mycket eller ganska bra**, medan det är 60% (28 personer) i åldern 65–79 år och 48% (17 personer) bland dem över 80 år. 21% (8 personer) bland dem i åldern 18–64 år tycker **inte att det stämmer särskilt bra/inte alls**, vilket kan jämföras med 6% (2 personer) bland dem över 80 år.

Jag upplever att personer med funktionsnedsättningar blir tillfrågade om hur olika produkter och tjänster kan utvecklas för att motverka hinder för delaktighet

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	5	4%
Ja, det stämmer ganska bra	14	12%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	13	11%
Nej, det stämmer inte alls	23	19%
Vet inte	64	53%
(tom)	1	1%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: En dryg tiondel av de svarande (16% , vilket motsvarar 19 personer) upplever att personer med funktionsnedsättningar blir tillfrågade om hur produkter och tjänster kan utvecklas för att passa deras behov (dvs. har svarat att det stämmer mycket eller ganska bra). En tredjedel (30% eller 36 personer) tycker inte att det är så och drygt hälften (53% eller 64 personer) säger att de inte vet om det är så.

Skillnader mellan olika kön och åldersgrupper

Det finns inte några större könsskillnader kring frågan om man upplever att personer med funktionsnedsättningar blir tillfrågade om hur produkter och tjänster kan utvecklas för att motverka hinder för delaktighet. 18% av männen jämfört med 15% av kvinnorna har svarat att det **stämmer mycket eller ganska bra**. 28% av männen respektive 29% av kvinnorna svarar att det inte stämmer särskilt bra/inte alls. 54% av både männen och kvinnorna har svarat ”Vet inte”.

Underlaget för de icke-binära personerna (2 personer) är för litet för att dra några slutsatser.

Se bilaga 2: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor.

I nedanstående tabell redovisas skillnaden i svar mellan olika åldersgrupper.

Svarsalternativ	Åldersgrupp				Antal
	18–44 år	45–64 år	65–79 år	80 år eller äldre	
Ja, det stämmer mycket bra			4	1	5
Ja, det stämmer ganska bra	3	2	6	3	14
Nej, det stämmer inte särskilt bra	2	3	4	4	13
Nej, det stämmer inte alls	10	6	5	2	23
Vet inte	6	6	27	25	64
(tom)			1		1
Totalsumma	21	17	47	35	120

Det finns skillnader mellan åldersgrupperna när det gäller hur de upplever att personer med funktionsnedsättningar blir tillfrågade om hur produkter och tjänster kan utvecklas för att motverka hinder för delaktighet. Även i detta fall uttrycker sig de äldre åldersgrupperna mer positivt.

13% i åldersgruppen 18–64 år har svarat att det **stämmer mycket eller ganska bra**, vilket kan jämföras med 22% i de båda övre åldersgrupperna. Det är även 55% (21 personer) i åldersgruppen 18–64 år som svarar att det **inte stämmer särskilt bra/inte alls** jämfört med 17% (6 personer) i gruppen över 80 år. 32% i den yngre gruppen har svarat ”Vet inte” jämfört med 57% i åldern 65–79 år respektive 71% bland dem över 80 år.

Utvecklingsområden

Vad är särskilt viktigt att förbättra för att öka respekten för personer med funktionsnedsättningar/motverka diskriminering av personer med funktionsnedsättningar i Östersunds kommun?

Svar	Antal
Öka kunskapen om olika funktionsnedsättningar	13
Bemöta alla med respekt	5
Involvera/lyssna på personer med funktionsnedsättningar	3
Förbättra möjligheterna till arbete	3
Förbättra tillgängligheten i utemiljöer	2
Förbättra tillgängligheten för personer med hörselnedsättningar	2
Övrigt	7
Vet ej/Inga synpunkter	3

Kommentar:

I ovanstående tabell redovisas en sammanställning över vad de svarande tycker är viktigt att förbättra för att öka respekten för personer med funktionsnedsättningar/motverka diskriminering av personer med funktionsnedsättningar i Östersunds kommun.

Frågan var formulerad som en helt öppen fråga så de inkomna svaren har grupperats i olika kategorier.

Det var cirka 40 personer av de 120 svarande som valde att besvara denna fråga. Svaren var mycket olika så det har varit svårt att göra tydliga grupperingar.

Det område som lyftes av flest personer var att **Öka kunskapen om olika funktionsnedsättningar**. Exempel på andra områden som tagits upp är att **Bemöta alla med respekt** samt att **Involvera/lyssna på personer med funktionsnedsättningar**.

Några exempel på svar:

”Sprida mer kunskap om funktionsnedsättningar och låta övriga i samhället veta om oss.”

”Det behövs en mycket större kunskap och förståelse för t.ex. neuropsykiatriska funktionsnedsättningar i samhället. Både vad gäller miljö, omgivning, tillgänglighet, bemötande och definitivt vad gäller anpassning av stöd. Ett BRA exempel på hur är t.ex. de fåtöljer som finns på Östersunds bibliotek, som är som en liten egen kokong, med möjlighet att ladda mobilen. Lugn och ro, i sin egen lilla bubbla, fast man är bland "folk", det är sååååå skönt. Det borde finnas överallt i samhället.”

”Diskriminering (och rasism) finns alltid i samhällen. Diskriminering beror oftast på okunnighet och oförmåga att sätta sig in i en annan persons livsvillkor. Så det är bara att fortsätta informera och upplysa om olika funktionsnedsättningar (kanske ett tema för en sammankomst eller föredrag).”

För att ta del av alla svar i sin helhet – se **Bilaga 9: Tabell - Förbättringar för att öka respekten för/motverka diskriminering av personer med funktionsnedsättning**.

4.6 Arbete, sysselsättning och medborgarinflytande

Aktuell sysselsättning	Antal	Andel
Pensionär	73	62%
Anställd (förvärvsarbetande)	11	9%
Arbetsökande	8	7%
Sjukskriven/sjukbidrag/sjukersättning	7	6%
Studerande	4	3%
Daglig verksamhet/MICA	3	3%
Egenföretagare	3	3%
Hemma med aktivitetsersättning	1	1%
Annat (ej angivet vad)	7	6%
(tom)	2	2%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: Majoriteten av dem som besvarat enkäten (62% eller 73 personer) är pensionärer. I övrigt har de svarande många olika former av sysselsättning. 9% (11 personer) är anställda (förvärvsarbetande), 7% (8 personer) är arbetsökande och 6% (7 personer) är sjukskrivna/har sjukbidrag. Några är även studerande, är egenföretagare eller har Daglig verksamhet.

Jag är engagerad i någon form av frivilligt arbete/frivilligverksamhet

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja, flera gånger per vecka	3	3%
Ja, varje vecka	7	6%
Ja, varje månad	11	9%
Ja, några gånger per år	13	11%
Nej	84	70%
(tom)	2	2%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: 6% av de svarande (7 personer) uppger att de är engagerad i någon form av frivilligt arbete varje vecka och 3% (3 personer) flera gånger i veckan. Cirka en tiondel av de svarande (9%) deltar i någon form av frivilligt arbete minst en gång i månaden och ytterligare en dryg tiondel (11%) gör det några gånger per år. Majoriteten av de svarande (70%) är inte engagerad i någon form av frivilligt arbete.

Skillnader mellan olika kön och åldersgrupper

Det är en något högre andel män än kvinnor som är engagerad regelbundet i någon form av frivilligt arbete/frivilligverksamhet.

4% av kvinnorna och 8% av männen har svarat att de är engagerade flera gånger per vecka, 7% av kvinnorna och 12% av männen är engagerade i något frivilligt arbete varje månad. En högre andel av de svarande kvinnorna uppger att de inte är engagerade i något frivilligt arbete jämfört med männen (75% av kvinnorna respektive 64% av männen svarar nej på frågan).

Underlaget för de icke-binära personerna (2 personer) är för litet för att dra några slutsatser.

Se bilaga 2: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor.

I nedanstående tabell redovisas skillnaden i svar mellan olika åldersgrupper.

Svarsalternativ	Åldersgrupp				Antal
	18–44 år	45–64 år	65–79 år	80 år eller äldre	
Ja, flera gånger per vecka	2		1		3
Ja, varje vecka		1	4	2	7
Ja, varje månad		1	8	2	11
Ja, några gånger per år	1	3	5	4	13
Nej	18	12	28	26	84
(tom)			1	1	2
Totalsumma	21	17	47	35	120

Det finns vissa skillnader mellan olika åldersgrupper när det gäller frivilligarbete.

En majoritet i samtliga åldersgrupper svarar att de inte brukar göra frivilliginsatser (79% eller 30 personer av de svarande i åldern 18–64 år, 60% eller 28 personer i åldern 65–79 år och 74% eller 26 personer bland dem över 80 år).

11% i respektive åldersgrupp svarar att de brukar medverka i frivilligarbete några gånger per år. I övrigt är det framför allt svarande i åldersgruppen 65–79 år som uppger att de brukar göra frivilligarbete mer regelbundet, 11% (5 personer) gör det varje vecka och 17% (8 personer) varje månad.

Om nej, skulle du vilja engagera dig i något frivilligt arbete/frivilligverksamhet?

På en följdfråga om de som **inte** är engagerade i frivilligverksamhet i nuläget skulle kunna tänka sig att vara det, svarar 17% (vilket motsvarar 20 personer) att de kan tänka sig det. Övriga uppger att de inte vill eller redan är engagerade (se nedanstående tabell).

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja	20	17%
Nej	64	53%
(tom)	36	30%
Totalsumma	120	100%

Skillnader mellan olika kön och åldersgrupper

Det är en ungefär lika hög andel kvinnor som män som kan tänka sig att engagera sig i något frivilligt arbete, av dem som inte redan är engagerade i någon sådan verksamhet (18% av kvinnorna och 16% av männen).

Underlaget för de icke-binära personerna (2 personer) är för litet för att dra några slutsatser.

Se bilaga 2: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor.

I nedanstående tabell redovisas skillnaden i svar mellan olika åldersgrupper.

Svarsalternativ	Åldersgrupp				Antal
	18–44 År	45–64 år	65–79 år	80 år eller äldre	
Ja	10	2	6	2	20
Nej	8	10	22	24	64
(tom)	3	5	19	9	36
Totalsumma	21	17	47	35	120

Av svaren framgår att det finns personer i alla åldersgrupper som kan tänka sig att engagera sig i frivilligarbete, även om det främst är i åldersgruppen 18–44 år.

32% (12 personer) av de svarande i åldersgruppen 18–64 år kan tänka sig att engagera sig i något frivilligt arbete. Det motsvaras av 13% (6 personer) i åldersgruppen 65–79 år och 6% (2 personer) över 80 år.

Jag är politiskt aktiv eller aktiv i någon intresseorganisation eller annan förening

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja	45	38%
Nej	73	61%
(tom)	2	2%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: Ungefär 4 av 10 bland de svarande (38% eller 45 personer) uppger att de är aktiva i någon intresseorganisation eller förening, medan en majoritet (61%) inte är det. 2% (2 personer) har inte besvarat frågan.

Skillnader mellan olika kön och åldersgrupper

Av dem som besvarat enkäten är det en lika hög andel män som kvinnor som är aktiv i någon intresseorganisation eller förening (38% av både männen och kvinnorna).

Underlaget för de icke-binära personerna (2 personer) är för litet för att dra några slutsatser.

Se bilaga 2: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor.

I nedanstående tabell redovisas skillnaden i svar mellan olika åldersgrupper.

Svarsalternativ	Åldersgrupp				Antal
	18–44 år	45–64 år	65–79 år	80 år eller äldre	
Ja	3	6	22	14	45
Nej	18	11	24	20	73
(tom)			1	1	2
Totalsumma	21	17	47	35	120

Det går att utläsa vissa skillnader mellan olika åldersgrupper när det gäller om man är aktiv i någon intresseorganisation/förening.

Av dem som besvarat enkäten är det högst andel aktiva intresseorganisation/förening i åldersgruppen 65–79 år. 47% (22 personer) i den åldersgruppen är aktiva, vilket kan jämföras med 24% (9 personer) i åldersgruppen 18–64 år och 40 % (14 personer) i åldersgruppen över 80 år.

Jag upplever att jag har möjlighet att påverka de beslut som fattas i kommunen

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	3	3%
Ja, det stämmer ganska bra	20	17%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	28	23%
Nej, det stämmer inte alls	28	23%
Vet inte	39	33%
(tom)	2	2%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: Ungefär en femtedel av de svarande (20%, vilket motsvarar 23 personer) upplever att de har möjlighet att påverka de beslut som kommunen fattar. Övriga uppger antingen att de inte tycker att det stämmer särskilt bra/inte alls (46% eller 56 personer) eller att de inte vet om de kan göra det (33% eller 39 personer).

Skillnader mellan olika kön och åldersgrupper

Bland dem som besvarat enkäten finns det inte några större könsskillnader när det gäller om man upplever att man har möjlighet att påverka de beslut som kommunen fattar (20% av männen jämfört med 17% av kvinnorna har svarat att **det stämmer mycket eller ganska bra**).

Båda könen ger uttryck för att de inte känner särskilt stor påverkansmöjlighet (44% av männen respektive 48% av kvinnorna svarar att det inte stämmer särskilt bra/inte alls). 32% av kvinnorna och 34% av männen har även svarat "Vet inte".

Se bilaga 2: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor.

I nedanstående tabell redovisas skillnaden i svar mellan olika åldersgrupper när det gäller frågan om man upplever att man har möjlighet att påverka de beslut som fattas i kommunen.

Svarsalternativ	Åldersgrupp				Antal
	18–44 År	45–64 år	65–79 år	80 år eller äldre	
Ja, det stämmer mycket bra	2		1		3
Ja, det stämmer ganska bra	5	1	9	5	20
Nej, det stämmer inte särskilt bra	3	7	10	8	28
Nej, det stämmer inte alls	8	3	9	8	28
Vet inte	3	6	17	13	39
(tom)			1	1	2
Totalsumma	21	17	47	35	120

Det är endast en mindre andel av dem som besvarat enkäten som upplever att det finns möjlighet att påverka de beslut som fattas. 21% (8 personer) av de svarande i åldern 18–64 år respektive 65–79 år (10 personer) tycker att det **stämmer mycket eller ganska bra**. Motsvarande siffra är 14% bland dem över 80 år (5 personer).

Det är även 51% i åldersgruppen 18–64 år (40 personer) som svarar att det **inte stämmer särskilt bra/inte alls**. I åldersgrupperna 65–79 år respektive över 80 år är motsvarande siffra 40% respektive 46%. En fjärdedel (25%) av de svarande i den yngre åldersgruppen och en dryg tredjedel i de äldre åldersgrupperna (36 respektive 37%) svarar "Vet inte".

Utvecklingsområden

Vad är särskilt viktigt att förbättra när det gäller att ta tillvara personer med funktionsnedsättningar som resurs i samhället?

Svar	Antal
Förbättra möjligheter till arbete	10
Involvera/tillfråga personer med funktionsnedsättningar	8
Säkerställa nödvändiga hjälpmedel för att kunna vara delaktig	5
Förbättra inflytandet för personer med funktionsnedsättningar	4
Vet inte/Inga synpunkter	3
Övrigt	7

Kommentar:

I ovanstående tabell redovisas en sammanställning över vad de svarande tycker behöver förbättras när det gäller att ta tillvara personer med funktionsnedsättningar som resurs i samhället. Frågan var formulerad som en helt öppen fråga så de inkomna svaren har grupperats i olika kategorier.

Det är 37 av 120 personer som valt att besvara denna fråga i enkäten.

Flest svarande tycker att man ska ta tillvara personer med funktionsnedsättningar som resurs i samhället genom att **Förbättra möjligheter till arbete** och genom att **Involvera/tillfråga personer med olika funktionsnedsättningar inom olika områden.**

Några exempel på svar som lämnats:

”Utforma anpassade arbetsplatser.”

”Aktivera och fråga oss med något funktionshinder lite mera.”

”Det har ordnats några brukarråd, men jag upplever dem mer som informationsråd än att kommunen rådfrågar och lyssnar på föreningarna INNAN de tar sina beslut. Socialtjänsten har fortfarande inget brukarråd överhuvudtaget. Jag anser att det borde finnas minst en BISAM (Brukare I SAMverkan) som är anställd av kommunen och som ALLTID finns med i ALLA beslut som gäller personer med psykiska funktionsnedsättningar/neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och som kan föreläsa, informera, rådgiva boenden, personal osv.”

För att ta del av alla svar i sin helhet – se **Bilaga 10: Tabell - Förbättringar personer med funktionsnedsättningar som resurs i samhället.**

4.7 Kommunikation och information

Jag tycker att kommunen erbjuder information om sina verksamheter på ett tillgängligt sätt

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	13	11%
Ja, det stämmer ganska bra	37	31%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	27	23%
Nej, det stämmer inte alls	9	8%
Vet inte	33	28%
(tom)	1	1%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: Närmare hälften av de svarande (44% eller 50 personer) tycker att kommunen erbjuder information på ett tillgängligt sätt (dvs. svarar att det stämmer mycket eller ganska bra). En tredjedel (31%) upplever inte att informationen är särskilt tillgänglig och ungefär en tredjedel (28%) säger att de inte vet om informationen om kommunens verksamheter är tillgänglig, vilket kan betyda att det hittills inte varit aktuellt för dem att efterfråga/söka denna typ av information.

Skillnader mellan olika kön och åldersgrupper

Det finns inte några stora könsskillnader kring frågan om kommunen erbjuder information om sina verksamheter på ett tillgängligt sätt (44% av kvinnorna och 40% av männen tycker att det **stämmer mycket eller ganska bra**). 25% av kvinnorna och 34% av männen svarar att det inte stämmer särskilt bra/inte alls. Det är en likvärdig andel kvinnor och män som svarat "Vet inte" (29% av kvinnorna jämfört med 26% av männen). Underlaget för de icke-binära personerna (2 personer) är för litet för att dra några slutsatser.

Se bilaga 2: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor.

I nedanstående tabell redovisas skillnaden i svar mellan olika åldersgrupper.

Svarsalternativ	Åldersgrupp				Antal
	18–44 År	45–64 år	65–79 år	80 år eller äldre	
Ja, det stämmer mycket bra	3	1	5	4	13
Ja, det stämmer ganska bra	4	5	19	9	37
Nej, det stämmer inte särskilt bra	8	3	8	8	27
Nej, det stämmer inte alls	5	1	1	2	9
Vet inte	1	7	13	12	33
(tom)			1		1
Totalsumma	21	17	47	35	120

Det finns några skillnader kring hur olika åldersgrupper besvarat frågan om man tycker kommunen erbjuder information om sina verksamheter på ett lättillgängligt sätt. Det är ungefär hälften i de båda övre åldersgrupperna som tycker att det **stämmer mycket eller ganska bra** (51% eller 24 personer i åldern 65–79 år och 47% eller 13 personer i åldersgruppen över 80 år). Det kan jämföras med en tredjedel (35% eller 13 personer) i åldern 18–64 år. Det är också 45% eller 17 personer i åldern 18–64 år som **inte tycker att det stämmer särskilt bra/inte alls**. Motsvarande andel är 19% i åldersgruppen 65–79 år och 29% bland dem över 80 år. I samtliga åldersgrupper har flera även svarat "Vet inte" på frågan.

Jag kan få information om kommunens verksamheter i pappersformat eller talformat om jag behöver

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja	37	31%
Nej	8	7%
Vet inte	73	61%
(tom)	2	2%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: Ungefär en tredjedel av de svarande (31%) känner till att de kan få information om kommunens verksamheter i pappers- eller talformat om de behöver det. 61% uppger att de inte vet om det går att få.

Skillnader mellan olika kön och åldersgrupper

Det är inte någon påtaglig skillnad mellan könen kring frågan om de vet att det går att få information i pappersformat eller talformat om man behöver. 29% av kvinnorna respektive 34% av männen svarar ja, medan 7% av kvinnorna och 6% av männen svarar nej på frågan. 62% av kvinnorna och 58% av männen har svarat "Vet inte", så detta är ett område där kommunen behöver bli bättre på att sprida information om vilka möjligheter som finns.

Underlaget för de icke-binära personerna (2 personer) är för litet för att dra några slutsatser.

Se bilaga 2: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor.

I nedanstående tabell redovisas skillnaden i svar mellan olika åldersgrupper.

Svarsalternativ	Åldersgrupp				Antal
	18–44 år	45–64 år	65–79 år	80 år eller äldre	
Ja	5	4	17	11	37
Nej	1		2	5	8
Vet inte	14	13	27	19	73
(tom)	1		1		2
Totalsumma	21	17	47	35	120

Den stora majoriteten av dem som besvarat enkäten har svarat "Vet inte" när det gäller frågan om man kan få information om kommunens verksamheter i pappersformat eller talformat om man behöver. Det gäller för 71% (27 personer) i åldern 18–64 år, 57% (27 personer) i åldersgruppen 65–79 år och 54% (19 personer) i åldersgruppen över 80 år.

En fjärdedel (24%) av dem i åldern 18–64 år har svarat "Ja", vilket motsvaras av ungefär en tredjedel i de högre åldersgrupperna (36% i åldern 65–79 år och 31% bland dem över 80 år).

Jag använder internet

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja	96	80%
Nej	23	19%
(tom)	1	1%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: En tydlig majoritet av de svarande (80%) har uppgivit att de använder internet. Samtidigt är det en dryg femtedel (19%) som uppger att de inte gör det. En person har valt att inte besvara frågan.

Skillnader mellan olika kön och åldersgrupper

Av dem som besvarat enkäten är det en högre andel män än kvinnor som uppger att de använder internet (94% av männen jämfört med 69% av kvinnorna har svarat ja på frågan).

Underlaget för de icke-binära personerna (2 personer) är för litet för att dra några slutsatser.

Se bilaga 2: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor.

I nedanstående tabell redovisas skillnaden i svar mellan olika åldersgrupper.

Svarsalternativ	Åldersgrupp				Antal
	18–44 år	45–64 år	65–79 år	80 år eller äldre	
Ja	21	16	39	20	96
Nej		1	7	15	23
(tom)			1		1
Totalsumma	21	17	47	35	120

Det finns tydliga skillnader mellan olika åldersgrupper när det gäller internetanvändning. 97% (37 personer) av de svarande i åldern 18–64 år säger att de använder internet, vilket kan jämföras med 83% (39 personer) i åldersgruppen 65–79 år och 57% (20 personer) i åldersgruppen över 80 år.

43% av de svarande i åldersgruppen över 80 år säger att de inte använder internet.

Om nej, vad är det som gör att du inte använder internet?

De 23 personer som svarat att de inte brukar använda internet fick en följdfråga om orsaken till att de inte gör det. Resultatet redovisas i nedanstående tabell. Det fanns möjlighet att på denna fråga ange flera svarsalternativ, vilket flera valde att göra.

Orsak	Antal
Jag saknar tillgång till utrustning (dator/telefon)	11
Jag saknar kunskap om hur man använder internet	10
Jag är inte intresserad av att använda internet	7
Hälsoskäl (elöverkänslighet eller allvarlig synnedläggelse)	4
Annat: Det är för stressigt!	1

Kommentar: De vanligaste orsakerna är att man saknar kunskap, tillgång till utrustning eller inte är intresserad av att använda internet. Några kan av hälsoskäl inte använda dator pga. elöverkänslighet eller allvarlig synnedläggelse. I flera fall förekommer en kombination av dessa olika orsaker, t.ex. att man saknar tillgång till utrustning och kunskap om hur man använder datorer eller att man saknar tillgång till utrustning och är elöverkänslig. En person som saknade utrustning uppgav att hen brukar låna en dator.

Jag vet var jag kan få stöd om jag behöver hjälp med hur man använder mobiltelefon, dator eller internet

Totalt resultat

Svar	Antal	Andel
Ja, på biblioteket	31	26%
Ja, via Region Jämtland-Härjedalens stödfunktioner t.ex. syncentral, hörselpedagogiska enheten eller Hjälpmedelscentralen	31	26%
Ja, via funktionshinderorganisationerna	19	16%
Anhöriga, t ex släkt och vänner, grannar, bekanta	14	12%
Ja, av Östersunds kommun, t.ex. personal eller Digitala hemguide	5	4%
Vet inte	15	13%
Annat: Ej angivet vad	10	8%
Annat: Behöver ej hjälp/kan själv	4	3%
Annat: Telia Service	1	1%
Annat: Studieförbund - ABF	1	1%
Annat: Inte intresserad	1	1%
Annat: Har ej dator/mobil pga. elallergi	1	1%
Annat: Finns stöd i hemmet under 80 år? Det borde finnas.	1	1%
Annat: Det enda mitt öga tillåter mig att använda är en uråldrig mobil med STORA bokstäver. På en smart telefon är de för små. Har haft dator till för ett par år sedan när ögat blev sämre.	1	1%
Ej besvarat frågan	19	16%

Kommentar: I ovanstående tabell redovisas en sammanställning över vilka former av stöd kring telefoner och datorer som de svarande känner till. Det var möjligt att ange flera olika svarsalternativ när man svarade på frågan, vilket många personer också gjort. 19 av de svarande har hoppat över/inte besvarat denna fråga.

Av dem som besvarat frågan är det flest personer som känner till bibliotekets (26%), respektive Region Jämtland-Härjedalens stödfunktioner t.ex. syncentral, hörselpedagogiska enheten eller Hjälpmedelscentralen (26%). Flera känner också till funktionshinderorganisationernas stöd (16%) eller tar hjälp av sina anhöriga, t. ex. släktingar och vänner (12%).

13% (15 svarande) säger att de inte vet var man kan få stöd. 8% (10 svarande) har angivit att de använder annat form av stöd, men har inte angivit vad.

Utvecklingsområden

Vad är särskilt viktigt att förbättra när det gäller Östersunds kommuns kommunikation och information?

Svar	Antal
Använda flera olika kanaler för information	8
Anordna utbildningar/stöd i digital teknik	6
Uppdatera kommunens information	2
Förbättra information kopplat till busstrafik (berör regionen)	2
Vet ej	7
Övrigt	7

Kommentar:

I ovanstående tabell redovisas en sammanställning över vad de svarande tycker är särskilt viktigt att förbättra när det gäller kommunens kommunikation och information. Frågan var formulerad som en helt öppen fråga så de inkomna svaren har grupperats i olika kategorier.

Det är endast 32 av 120 personer som valt att besvara denna fråga i enkäten.

Det som flest personer lyfte fram som viktigt att förbättra inom området information och kommunikation är att **Använda flera olika kanaler för information** och att **Anordna utbildningar/stöd i digital teknik**.

Exempel på svar som lämnats:

"I princip fungerar kommunikation och information ganska bra. Det gäller oftast att veta var man ska leta om man använder dator. Möjligen en månatlig eller kvartalsvis eller halvårsvis info om vad som hänt eller vad som ska ske i kommunen ut till hushållen (kostnadsfråga?)."

"I vår förening (elöverkänsligas förening) tror jag att endast 2 av 10 har dator. Ytterligare någon har mobil. Vi blir utanför samhället mer och mer allt eftersom kommunikation blir mer och mer enbart digital. Jag tror att flera av våra medlemmar saknar ÖP eller LT."

"Mer tydlig information som når ut till LSS-bostäder och elevhem"

"Jag saknar ett stöd för hjälp till digital kommunikation i hemmet. Har inte funnit info att det finns. Har man inte datorkunniga släktingar så lever man i digitalt utanförskap."

För att ta del av alla svar i sin helhet – se **Bilaga 11: Tabell - Förbättringar kring kommunens kommunikation och information**.

4.8 Samhällsstöd och service

Jag tycker att det finns ett tillräckligt utbud av service i närheten av där jag bor, till exempel livsmedelsbutik, bank, hälsocentral eller bibliotek

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	40	33%
Ja, det stämmer ganska bra	47	39%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	18	15%
Nej, det stämmer inte alls	12	10%
Vet inte	2	2%
(tom)	1	1%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: En majoritet av de svarande (72%, vilket motsvarar 87 personer) tycker att det finns ett tillräckligt serviceutbud i deras närområde.

En fjärdedel av de svarande tycker inte att det gör det (25% uppger att det inte stämmer särskilt bra/inte alls). Övriga har svarat att de inte vet eller inte besvarat frågan alls.

Skillnader mellan olika kön

Av dem som besvarat enkäten är det något fler män än kvinnor som upplever att det finns ett tillräckligt serviceutbud i närområdet.

69% av kvinnorna respektive 78% av männen tycker att det **stämmer mycket eller ganska bra** (det är något högre andel män som svarar mycket bra). Det är på motsvarande sätt 28% av kvinnorna och 20% av männen som uppger att det inte stämmer särskilt bra/inte alls.

Underlaget för de icke-binära personerna (2 personer) är för litet för att dra några slutsatser.

Se bilaga 2: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor.

Skillnader mellan olika geografiska områden

De 30 personer som har svarat att de inte tycker att det finns ett tillräckligt serviceutbud i närområdet bor i följande områden:

Geografiskt område	Det stämmer inte alls	Det stämmer inte särskilt bra	Totalt antal
Frösön	2	3	5
Torvalla-Ope	3	4	7
Landsbygd Söder (Annersia, Orrviken, Hara, Marieby, Tandsbyn-Fåker)		1	1
Odenslund (inkl. Söder)		1	1
Odensala (inkl. Körfältet)		3	3
Brunflo (inkl. glesbygd)	2	1	3
Lit-Häggenås (inkl. glesbygd)	2	1	3
Lugnvik, Stadsdel Norr och Karlslund	2	2	4
Centrala stan		2	2
Annat (okänt)	1		1
Totalt	12	18	30

Jag kan utan problem ta mig till livsmedelsbutik, bank, hälsocentral eller bibliotek genom att gå/åka rullstol eller använda kollektivtrafik

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	55	46%
Ja, det stämmer ganska bra	33	28%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	15	13%
Nej, det stämmer inte alls (tom)	16	13%
	1	1%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: En majoritet av de svarande (74%, vilket motsvarar 88 personer) uppger att de utan större problem kan ta sig till service i närområdet genom att gå/åka rullstol eller använda kollektivtrafik.

En fjärdedel uppger samtidigt att de inte har den möjligheten (26% eller 31 personer har svarat att det inte stämmer särskilt bra/inte stämmer alls). En person har valt att inte besvara frågan.

En person har kommenterat att det går bra att ta sig till service genom att gå/åka rullstol under förutsättning att trottoarerna är plogade på vintern. En annan person har kommenterat att hen måste ha bil för att ta sig till servicen. Ytterligare en person har kommenterat att det saknas bank och att kollektivtrafiken där hen bor är begränsad (åker därför taxi för att ta sig till service).

Skillnader mellan olika kön och åldersgrupper

Det går inte att se några påtagliga skillnader mellan könen när det gäller frågan om de utan problem kan ta sig till olika former av service genom att gå eller använda kollektivtrafik.

72% av kvinnorna och 76% av männen uppger att det **stämmer mycket eller ganska bra** (det är en något högre andel män som svarar mycket bra). Det är på motsvarande sätt 26% av kvinnorna och 24% av männen som uppger att det inte stämmer särskilt bra/inte alls.

Underlaget för de icke-binära personerna (2 personer) är för litet för att dra några slutsatser.

Se bilaga 2: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor.

I nedanstående tabell redovisas svaren fördelat på olika åldersgrupper när det gäller frågan om man utan problem kan ta sig till olika former av samhällsservice genom att gå/åka rullstol eller använda kollektivtrafik.

Svarsalternativ	Åldersgrupp				Antal
	18–44 år	45–64 år	65–79 år	80 år eller äldre	
Ja, det stämmer mycket bra	9	5	28	13	55
Ja, det stämmer ganska bra	5	3	15	10	33
Nej, det stämmer inte särskilt bra	3	5	3	4	15
Nej, det stämmer inte alls	4	4		8	16
(tom)			1		1
Totalsumma	21	17	47	35	120

Det finns vissa skillnader i svaren mellan olika åldersgrupper.

Högst andel positiva svar finns i åldersgruppen 65–79 år, där 92% (33 personer) svarat att de tycker att det **stämmer mycket eller ganska bra**. Motsvarande andel är 58% i åldern 18–64 år och 66% bland dem över 80 år. 42% av dem i åldern 18–64 år (16 personer) och 34% i gruppen över 80 år **tycker inte att det stämmer särskilt bra/inte alls**.

Skillnader mellan olika geografiska områden

De 31 personer som har svarat att de inte enkelt kan ta sig till närservice genom att gå/åka rullstol eller åka kollektivtrafik bor i följande områden:

Geografiskt område	Det stämmer inte alls	Det stämmer inte särskilt bra	Totalt antal
Lit-Häggenås (inkl. glesbygd)	2	3	5
Frösön	3	1	4
Landsbygd Söder (Annersia, Orrviken, Hara, Marieby, Tandsbyn-Fåker)	1	1	2
Centrala stan	2	3	5
Torvalla-Ope		2	2
Brunflo (inkl. glesbygd)	3	3	6
Odensala (inkl. Körfältet)	1		1
Lugnvik, Stadsdel Norr och Karlslund		1	1
Odenslund (inkl. Söder)	3	1	4
Annat (okänt)	1		1
Totalt	16	15	31

Jag har lätt att få kontakt med min hälsocentral när jag behöver det

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	42	35%
Ja, det stämmer ganska bra	50	42%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	15	13%
Nej, det stämmer inte alls	9	8%
Vet inte	3	3%
(tom)	1	1%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: En majoritet av de svarande (77%, vilket motsvarar 92 personer) uppger att de har mycket eller ganska lätt att få kontakt med sin hälsocentral. Samtidigt uppger 21% av de svarande (24 personer) att de inte har det.

Skillnader mellan olika kön och åldersgrupper

Det går inte att se några stora skillnader mellan könen kring upplevelsen av hur lätt det är att kontakta hälsocentralen.

80% av kvinnorna respektive 76% av männen upplever att det stämmer **mycket eller ganska bra**. 18% av kvinnorna och 22% av männen tycker att det **inte stämmer särskilt bra/inte alls**.

Underlaget för de icke-binära personerna (2 personer) är för litet för att dra några slutsatser.

Se bilaga 2: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor.

I nedanstående tabell redovisas svaren fördelat på olika åldersgrupper.

Svarsalternativ	Åldersgrupp				Antal
	18–44 år	45–64 år	65–79 år	80 år eller äldre	
Ja, det stämmer mycket bra	6	8	18	10	42
Ja, det stämmer ganska bra	7	5	22	16	50
Nej, det stämmer inte särskilt bra	3	1	5	6	15
Nej, det stämmer inte alls	3	2	1	3	9
Vet inte	2	1			3
(tom)			1		1
Totalsumma	21	17	47	35	120

Det finns vissa skillnader mellan olika åldersgrupper när det gäller om man tycker det är lätt att få kontakt med sin hälsocentral när man behöver det. 69% (26 personer) av de svarande i åldern 18–64 år tycker att **det stämmer mycket eller ganska bra**, vilket kan jämföras med 85% (40 personer) i åldersgruppen 65–79 år och 75% (26 personer) bland dem över 80 år.

24% i åldern 18–64 år **tycker inte att det stämmer särskilt bra/inte alls**. Motsvarande andel för övriga grupper är 13% i åldersgruppen 65–79 år och 26% i åldersgruppen över 80 år.

Skillnader mellan olika geografiska områden

De 24 personer som har svarat att de inte har lätt att få kontakt med sin hälsocentral när de behöver det bor i följande områden:

Geografiskt område	Det stämmer inte alls	Det stämmer inte särskilt bra	Totalt antal
Frösön	3	5	8
Centrala stan		2	2
Odensala (inkl. Körfältet)	2		2
Odenslund (inkl. Söder)	2	3	5
Torvalla-Ope	1	1	2
Lugnvik, Stadsdel Norr och Karlslund	1	1	2
Landsbygd Söder (Annersia, Orrviken, Hara, Marieby, Tandsbyn-Fåker)		1	1
Lit-Häggenås (inkl. glesbygd)		1	1
Brunflo (inkl. glesbygd)		1	1
Totalt	9	15	24

Jag vet var jag ska vända mig för att ansöka om stöd, vård eller omsorg

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	42	35%
Ja, det stämmer ganska bra	49	41%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	18	15%
Nej, det stämmer inte alls (tom)	9	8%
	2	2%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: En majoritet av de svarande (76%, vilket motsvarar 91 personer) uppger att de vet var de ska vända sig för att ansöka om stöd, vård och omsorg. Samtidigt är det närmare en fjärdedel (23%) som uppger att de inte vet var de kan vända sig. 2 personer har valt att inte besvara frågan.

Skillnader mellan olika kön och åldersgrupper

Det är en likvärdig andel kvinnor och män som uppger att de vet var de ska vända sig för att ansöka om stöd, vård och omsorg.

75% av kvinnorna och 78% av männen uppger att det **stämmer mycket eller ganska bra**. 44% av både kvinnor och män uppger att det stämmer **ganska bra**. 24% av kvinnorna jämfört med 20% av männen uppger att det **inte stämmer särskilt bra/inte alls**.

Underlaget för de icke-binära personerna (2 personer) är för litet för att dra några slutsatser.

Se bilaga 2: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor.

I nedanstående tabell redovisas svaren fördelat på olika åldersgrupper när det gäller om man vet var man ska vända sig för att ansöka om stöd, vård eller omsorg.

Svarsalternativ	Åldersgrupp				Antal
	18–44 år	45–64 år	65–79 år	80 år eller äldre	
Ja, det stämmer mycket bra	6	5	20	11	42
Ja, det stämmer ganska bra	10	8	17	14	49
Nej, det stämmer inte särskilt bra	4	3	7	4	18
Nej, det stämmer inte alls	1	1	2	5	9
(tom)			1	1	2
Totalsumma	21	17	47	35	120

Det finns inte några större skillnader mellan olika åldersgrupper när det gäller svaren på denna fråga. 78% (29 personer) av de svarande i åldern 18–64 år tycker att **det stämmer mycket eller ganska bra**, vilket motsvaras av 79% (37 personer) i åldersgruppen 65–79 år och 71% (25 personer) i åldersgruppen över 80 år.

23% i åldersgruppen 18–64 år, 19% i åldersgruppen 65–79 år och 25% i åldersgruppen över 85 år svarar att **det inte stämmer särskilt bra/inte alls**.

Jag känner mig trygg med att jag kommer få hjälp från kommunen den dag jag behöver det

Totalt resultat

Svarsalternativ	Antal	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	25	21%
Ja, det stämmer ganska bra	44	37%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	9	8%
Nej, det stämmer inte alls	12	10%
Vet inte	29	24%
(tom)	1	1%
Totalsumma	120	100%

Kommentar: Drygt hälften av de svarande (58%) uppger att de känner sig mycket eller ganska trygga med att få hjälp från kommunen om de behöver det. Närmare en femtedel (18%) känner sig inte särskilt trygga med det och cirka en fjärdedel (24%) svarar ”Vet inte”.

Skillnader mellan olika kön och åldersgrupper

Det går inte att se några stora skillnader mellan könen när det gäller i vilken utsträckning man känner sig trygg med att få hjälp från kommunen den dag man behöver det.

59% av kvinnorna respektive 58% av männen uppger att det **stämmer mycket eller ganska bra**, 19% av kvinnorna respektive 12% av männen uppger att det **inte stämmer särskilt bra/inte alls**. 21% av kvinnorna respektive 30% av männen svarar ”Vet inte”.

Underlaget för de icke-binära personerna (2 personer) är för litet för att dra några slutsatser.

Se bilaga 1: Samlade tabeller – Könsskillnader kopplat till olika frågor.

I nedanstående tabell redovisas svaren fördelat på olika åldersgrupper.

Svarsalternativ	Åldersgrupp				Antal
	18–44 År	45–64 år	65–79 år	80 år eller äldre	
Ja, det stämmer mycket bra	3	4	11	7	25
Ja, det stämmer ganska bra	3	5	19	17	44
Nej, det stämmer inte särskilt bra	5	2	2		9
Nej, det stämmer inte alls	6	3	1	2	12
Vet inte	4	3	13	9	29
(tom)			1		1
Totalsumma	21	17	47	35	120

Det finns vissa skillnader mellan åldersgrupper när det gäller om man känner sig trygg med att få hjälp av kommunen den dag man behöver det. Det är en högre andel i de övre åldersgrupperna som svarat positivt på denna fråga. 63% i åldern 65–79 år och 69% i gruppen över 80 år svarar att **det stämmer mycket eller ganska bra**, vilket kan jämföras med 39% i åldern 18–64 år.

Det är också 42% i åldern 18–64 år som svarar att **det inte stämmer särskilt bra/inte alls**.

Har du några förslag på vad Östersunds kommun behöver förbättra ur ett funktionshinderperspektiv (t.ex. när det gäller tjänster, miljöer eller inflytande/delaktighet)?

Svar	Antal
Samhällsstöd och service (bl.a. se över personalkontinuiteten i hemtjänst, se över boendestöd, hemtjänst och ledsagning, förbättra hörselvården, se över avgifterna för olika insatser)	17
Utemiljöer och allmänna byggnader (se över tillgänglighet att komma in i butiker och allmänna byggnader, förbättra snöröjning så att personer med rullator och rullstol kan ta sig fram)	4
Information och kommunikation (mer tydlig information som är lättläst och med bildstöd, bättre information på kommunens hemsida, bättre kommunikation generellt sett)	3
Social gemenskap och aktiviteter (bl.a. se över hörselslingorna i kommunen och utbilda personal hur hörselslingorna fungerar)	3
Respekt och icke-diskriminering (förbättra kunskap om funktionsnedsättningar generellt sett, öka kunskapen om neuropsykiatriska funktionsnedsättningar)	2
Arbete, sysselsättning och medborgarinflytande (förbättra möjligheterna till arbete för personer med funktionsnedsättningar, anställa en brukarinflytande samordnare (BISAM) i kommunen, starta brukarråd hos socialtjänsten)	2
Transporter (tydligare information på bussarna)	1
Bostäder (säkerställa att bostadsanpassning fungerar)	1
Vet inte/är nöjd som det är	6
Övrigt	5

Kommentar:

Enkäten avslutades med en öppen fråga om de svarande hade några förslag på vad Östersunds kommun behöver förbättra ur ett funktionshinderperspektiv (t.ex. när det gäller tjänster, miljöer eller inflytande/delaktighet)?

37 personer besvarade denna fråga och i ovanstående tabell redovisas en sammanställning över deras svar grupperat i olika kategorier.

I många fall upprepades likvärdiga saker som tidigare har lyfts under respektive delområde, varför svaren har kategoriserats utifrån detta. Exempel på delområden där det lämnades förslag är att förbättra kommunens vård och omsorg i olika avseenden, förbättra kommunens information, förbättra tillgängligheten i utemiljö och allmänna byggnader och att säkerställa att det finns fungerande hjälpmedel och stöd för personer med hörselnedsättning.

För att ta del av alla svar i sin helhet – se **Bilaga 12: Tabell Förslag på vad Östersunds kommun behöver förbättra ur ett funktionshinderperspektiv**

5. Hur kommer resultatet att användas?

Resultatet av denna enkätundersökning kommer att användas som ett av flera delunderlag när Östersunds kommun under 2021 ska utforma en flerårig handlingsplan för att göra kommunen mer åldrandevänlig.

Enkätundersökningen kommer under våren 2021 att kompletteras med ytterligare undersökningar för att säkerställa att vi fångar så många olika perspektiv från personer med funktionsnedsättning som möjligt.

Exempel på ytterligare undersökningar som kommer att göras är en enkätundersökning riktad till personer med intellektuell funktionsnedsättning, telefonintervjuer med personer med funktionsnedsättning som använder färdtjänst, fokusgruppsintervjuer med personer som har psykisk funktionsnedsättning/psykisk ohälsa och "Life filming" (personer med funktionsnedsättningar kommer att tillfrågas om att fotografera/filma sådant de tycker behöver förbättras i utemiljön i det egna närområdet).

Den nämnda handlingsplanen kommer därefter att tas fram hösten 2021.

Bilaga 1 - Enkätundersökning om förutsättningar för ett aktivt och hälsosamt liv för personer med funktionsnedsättningar 18+ i Östersunds kommun

Inledande bakgrundsfrågor

1. Ålder

- 18–29 år
- 30–44 år
- 45–64 år
- 65–79 år
- 80 år eller äldre

2. Kön

- Kvinna
- Man
- Icke-binär

3. Bostadsområde (Ange inom vilket område du bor)

- Häggenås
- Lit
- Centrala stan (omfattar området från Fältjägargränd vid Östersunds sjukhus till Grängsgatan/ Stuguvägen samt från Strandgatan till Litsvägen/Genvägen vid Mittuniversitetets campusområde)
- Lugnvik
- Frösön
- Marieby
- Brunflo
- Torvalla
- Odensala
- Odenslund
- Tandsbyn-Fåker
- Annat alternativ:

4. Jag har följande typ av funktionsnedsättning eller diagnos som medför funktionsnedsättning

Flera alternativ kan markeras

- Hörselnedsättning/dövhet
- Synnedsättning/synskada
- Rörelsenedsättning
- Cerebral Pares
- Stroke
- Reumatisk sjukdom
- Parkinsons sjukdom
- Multipel skleros (MS)
- ADHD/ADD
- Autism/Asperger
- Annat:

Utemiljöer och parker

5. Jag tycker att det är lätt att ta sig fram på trottoarer och gångvägar i mitt närområde (dvs. de är väl underhållna och fria från hinder)

- Ja, det stämmer bra under både sommar och vinter
- Ja, det stämmer bra under barmarksperioden
- Nej, det stämmer inte särskilt bra
- Nej, det stämmer inte alls
- Vet inte

6. Jag har tillgång till parker eller naturområden i mitt närområde

- Ja, det stämmer mycket bra
- Ja, det stämmer ganska bra
- Nej, det stämmer inte särskilt bra
- Nej, det stämmer inte alls
- Vet inte

7. Jag känner mig trygg i mitt närområde

- Ja, det stämmer mycket bra
- Ja, det stämmer ganska bra
- Nej, det stämmer inte särskilt bra
- Nej, det stämmer inte alls
- Vet inte

8. Mitt närområde är trivsamt att leva och bo i

- Ja, det stämmer mycket bra
- Ja, det stämmer ganska bra
- Nej, det stämmer inte särskilt bra
- Nej, det stämmer inte alls
- Vet inte

9. Finns det något kring utemiljön i ditt närområde som är särskilt viktigt att förbättra?

Flera alternativ kan markeras

Nej, jag har inga synpunkter

Ja, sittplatser/bänkar

Ja, offentliga toaletter

Ja, sandning/snöröjning

Ja, nedskräpning

Ja, belysning

Ja, separerade gångbanor och bilvägar

Ja, separerade gångbanor och cykelvägar

Ja, annat:

10. Finns det något kring utemiljön i centrala Östersund som är särskilt viktigt att förbättra?

Flera alternativ kan markeras

Nej, jag har inga synpunkter

Ja, sittplatser/bänkar

Ja, offentliga toaletter

Ja, sandning/snöröjning

Ja, nedskräpning

Ja, belysning

Ja, separerade gångbanor och bilvägar

Ja, separerade gångbanor och cykelvägar

Ja, annat:

Transporter (kollektivtrafik, biltrafik)

11. Jag använder i första hand följande sätt att förflytta mig i min vardag:

Flera alternativ kan markeras

- Går
- Åker rullstol/permobil
- Cyklar
- Åker buss
- Samåker (någon annans bil)
- Kör egen bil
- Färdtjänst
- Taxi

12. Jag använder busstrafik för resor inom Östersunds kommun

- Ja, vid enstaka tillfällen
- Ja, regelbundet
- Nej, aldrig

Vid JA: Gå till nästa fråga. Vid NEJ: Hoppa till fråga 16.

13. Jag tycker att busstrafiken i Östersunds kommun är anpassad till olika behov hos personer med funktionsnedsättningar

- Ja, det stämmer mycket bra
- Ja, det stämmer ganska bra
- Nej, det stämmer inte särskilt bra
- Nej, det stämmer inte alls
- Vet inte

14. Jag tycker att informationen om busslinjer och tidtabeller är tydlig och lättillgänglig

- Ja, det stämmer mycket bra
- Ja, det stämmer ganska bra
- Nej, det stämmer inte särskilt bra
- Nej, det stämmer inte alls
- Vet inte

15. Finns det något kring busstrafiken i Östersunds kommun som är särskilt viktigt att förbättra?

Flera alternativ kan markeras

- Nej, jag har inga synpunkter
- Ja, busslinjernas sträckning/turtäthet
- Ja, informationen om bussresor (t.ex. skyltar och tidtabeller)
- Ja, utrop vid busshållplatser (t.ex. om när nästa bussresa avgår)
- Ja, busshållplatsernas utformning
- Ja, dålig väghållning vid busshållplatserna under vinterhalvåret
- Ja, bussresornas priser
- Ja, busschaufförernas bemötande/hänsyn till behov hos personer med funktionsnedsättningar
- Ja, annat:

16. Om du kör bil - vad är särskilt viktigt att förbättra när det gäller biltrafik i Östersunds kommun?

Bostäder

17. Jag bor i:

- Hyresrätt
- Bostadsrätt
- Villa/radhus/småhus
- LSS-bostad
- Annat:

18. Jag kan enkelt ta mig in och ut ur min bostad

- Ja
- Nej

Om nej, vad är det som gör det svårt för dig att ta dig in och ut ur bostaden?

19. Jag kommer att kunna bo kvar i min bostad även om min hälsa eller ekonomi skulle försämrans

- Ja
- Nej
- Vet inte

Om nej, vad behöver du för att kunna bo kvar i din nuvarande bostad om din situation försämrans?

20. Jag känner till följande möjligheter till anpassningar och stöd som kan underlätta min vardag:

Flera alternativ kan markeras

- Bostadsanpassning
- Hjälpmedel (t.ex. rullatorer, anpassade toalettstolar/duschar, grepphjälpmedel)
- Fixartjänster genom kommunen (för personer över 67 år)
- Boendestöd (för personer med psykisk funktionsnedsättning)
- Hemtjänst
- RUT-tjänster (RUT är en förkortning av Rengöring, Underhåll och Tvätt. Som RUT-tjänster räknas bl.a. städning, flyttjänster, barnpassning, IT-tjänster, gräsklippning o.s.v.)
- Bostadstillägg via Försäkringskassan
- Annat alternativ:

21. Jag upplever att det finns goda möjligheter att flytta till en mer anpassad bostad i mitt närområde om jag skulle vilja

- Ja, det stämmer mycket bra
- Ja, det stämmer ganska bra
- Nej, det stämmer inte särskilt bra
- Nej, det stämmer inte alls
- Vet inte

22. Jag upplever att det finns anpassade bostäder till rimliga priser i Östersunds kommun

- Ja, det stämmer mycket bra
- Ja, det stämmer ganska bra
- Nej, det stämmer inte särskilt bra
- Nej, det stämmer inte alls
- Vet inte

23. Vad är särskilt viktigt att förbättra när det gäller bostäder i Östersunds kommun, ur ett funktionshinderperspektiv?

Social gemenskap och delaktighet

24. Jag har möjlighet att träffa de människor jag vill och delta i aktiviteter när jag önskar

- Ja, det stämmer mycket bra
- Ja, det stämmer ganska bra
- Nej, det stämmer inte särskilt bra
- Nej, det stämmer inte alls

25. Det finns lokala mötesplatser och ordnas aktiviteter där jag kan träffa andra som bor i närområdet

- Ja, det stämmer mycket bra
- Ja, det stämmer ganska bra
- Nej, det stämmer inte särskilt bra
- Nej, det stämmer inte alls
- Vet inte

26. Det ordnas aktiviteter och evenemang på en mängd olika platser i samhället (bibliotek, lokaler i bostadsområdet, parker etc.) som gör det möjligt för alla att delta

- Ja, det stämmer mycket bra
- Ja, det stämmer ganska bra
- Nej, det stämmer inte särskilt bra
- Nej, det stämmer inte alls
- Vet inte

27. Det händer att jag känner mig ofrivilligt ensam

- Ja, dagligen
- Ja, flera gånger i veckan
- Ja, någon gång i veckan
- Ja, någon eller några gånger i månaden
- Ja, mer sällan än en gång i månaden
- Nej, aldrig

28. Jag upplever följande hinder för att träffa människor/delta i de aktiviteter jag önskar

Flera alternativ kan markeras

- Jag upplever i nuläget inte några hinder att träffa människor/delta i de aktiviteter jag önskar

- Jag saknar information om vilka aktiviteter och evenemang som finns
- Jag har svårt att ta mig in och ut ur min bostad
- Det finns inte några mötesplatser i mitt närområde
- De mötesplatser som finns har inte aktiviteter som intresserar mig
- Jag känner mig osäker att gå på aktiviteter ensam
- Jag kan inte ta mig till de aktiviteter jag önskar utan hjälp (t.ex. ledsagning)
- Jag kan inte ta mig till de aktiviteter jag önskar med kollektivtrafik
- Jag har inte råd att delta i de aktiviteter som ordnas
- Jag har inte tillgång till internetuppkoppling (för att delta i digitala aktiviteter)
- Annat:

29. Vad är särskilt viktigt att förbättra när det gäller social gemenskap och aktiviteter i Östersunds kommun, ur ett funktionshinderperspektiv?

Respekt och social tillhörighet (icke-diskriminering)

30. Jag blir bemött med respekt i samhället

- Ja, alltid
- Ja, oftast
- Ibland
- Nej, aldrig
- Vet inte

31. Jag upplever att de aktiviteter och evenemang som kommunen ordnar vänder sig till alla, sett ur ett funktionshinderperspektiv

- Ja, det stämmer mycket bra
- Ja, det stämmer ganska bra
- Nej, det stämmer inte särskilt bra
- Nej, det stämmer inte alls
- Vet inte

32. Jag upplever att de aktiviteter och evenemang som kommunen ordnar har rimliga priser

- Ja, det stämmer mycket bra
- Ja, det stämmer ganska bra
- Nej, det stämmer inte särskilt bra
- Nej, det stämmer inte alls
- Vet inte

33. Jag tycker att lokal media (dvs. lokala tidningar, radio eller TV) beskriver personer med funktionsnedsättningar på ett positivt sätt

- Ja, det stämmer mycket bra
- Ja, det stämmer ganska bra
- Nej, det stämmer inte särskilt bra
- Nej, det stämmer inte alls
- Vet inte

34. Jag upplever att personer med funktionsnedsättningar blir tillfrågade om hur olika produkter och tjänster kan utvecklas för att motverka hinder för delaktighet

- Ja, det stämmer mycket bra
- Ja, det stämmer ganska bra
- Nej, det stämmer inte särskilt bra
- Nej, det stämmer inte alls
- Vet inte

35. Vad är särskilt viktigt att förbättra för att öka respekten för personer med funktionsnedsättning/motverka diskriminering av personer med funktionsnedsättning i Östersunds kommun?

Arbete, sysselsättning och medborgarinflytande

36. Följande alternativ passar bäst in på mig i nuläget

Anställd (förvärvsarbete)

Egenföretagare

Arbetsökande

Studerande

Annat

37. Jag är engagerad i någon form av frivilligt arbete/frivilligverksamhet

Nej

Ja, några gånger per år

Ja, varje månad

Ja, varje vecka

Ja, flera gånger per vecka

Om nej, skulle du vilja engagera dig i något frivilligt arbete/frivilligverksamhet?

Ja

Nej

38. Jag är politiskt aktiv eller aktiv i någon intresseorganisation eller annan förening

Ja

Nej

39. Jag upplever att jag har möjlighet att påverka de beslut som fattas i kommunen

Ja, det stämmer mycket bra

Ja, det stämmer ganska bra

Nej, det stämmer inte särskilt bra

Nej, det stämmer inte alls

Vet inte

40. Vad är särskilt viktigt att förbättra när det gäller att ta tillvara personer med funktionsnedsättningar som resurs i samhället?

Kommunikation och information

41. Jag tycker att kommunen erbjuder information om sina verksamheter på ett tillgängligt sätt

- Ja, det stämmer mycket bra
- Ja, det stämmer ganska bra
- Nej, det stämmer inte särskilt bra
- Nej, det stämmer inte alls
- Vet inte

42. Jag kan få information om kommunens verksamheter i pappersformat eller talformat om jag behöver

- Ja
- Nej
- Vet inte

43. Jag använder internet

- Ja
- Nej

Om nej, vad är det som gör att du inte använder internet?

Flera alternativ kan markeras

- Jag saknar tillgång till utrustning (dator/telefon)
- Jag saknar kunskap om hur man använder internet
- Jag är inte intresserad av att använda internet
- Annat:

44. Jag vet var jag kan få stöd om jag behöver hjälp med hur man använder mobiltelefon, dator eller internet

Flera alternativ kan markeras

- Ja, på biblioteket
- Ja, via funktionshinderorganisationerna
- Ja, via Region Jämtland-Härjedalens stödfunktioner, t.ex. syncentral, hörselpedagogiska enheten eller Hjälpmedelscentralen
- Annat:

45. Vad är särskilt viktigt att förbättra när det gäller Östersunds kommuns kommunikation och information?

Samhällsstöd och service

46. Jag tycker att det finns ett tillräckligt utbud av service i närheten av där jag bor, till exempel livsmedelsbutik, bank, hälsocentral eller bibliotek

- Ja, det stämmer mycket bra
- Ja, det stämmer ganska bra
- Nej, det stämmer inte särskilt bra
- Nej, det stämmer inte alls
- Vet inte

47. Jag kan utan problem ta mig till livsmedelsbutik, bank, hälsocentral eller bibliotek genom att gå/åka rullstol eller använda kollektivtrafik

- Ja, det stämmer mycket bra
- Ja, det stämmer ganska bra
- Nej, det stämmer inte särskilt bra
- Nej, det stämmer inte alls
- Vet inte

48. Jag har lätt att få kontakt med min hälsocentral när jag behöver det

- Ja, det stämmer mycket bra
- Ja, det stämmer ganska bra
- Nej, det stämmer inte särskilt bra
- Nej, det stämmer inte alls
- Vet inte

49. Jag vet var jag ska vända mig för att ansöka om stöd, vård eller omsorg

- Ja, det stämmer mycket bra
- Ja, det stämmer ganska bra
- Nej, det stämmer inte särskilt bra
- Nej, det stämmer inte alls

50. Jag känner mig trygg med att jag kommer få hjälp från kommunen om/när jag behöver det

- Ja, det stämmer mycket bra
- Ja, det stämmer ganska bra
- Nej, det stämmer inte särskilt bra
- Nej, det stämmer inte alls
- Vet inte

51. Har du några förslag på vad Östersunds kommun bör förbättra ur ett funktionshinderperspektiv (t.ex. när det gäller tjänster, miljöer och inflytande/delaktighet)? Lämna dina förslag nedan.

Bilaga 2 - Samlade tabeller – Könsskillnader

Utemiljöer

Jag tycker att det är lätt att ta sig fram på trottoarer och gångvägar i mitt närområde (dvs. de är väl underhållna och fria från hinder)

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja, det stämmer bra under både sommar och vinter	2	22	21	45
Ja, det stämmer bra under barmarksperioden		37	17	54
Nej, det stämmer inte särskilt bra		3	4	7
Nej, det stämmer inte alls		4	4	8
Vet inte		2	4	6
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja, det stämmer bra under både sommar och vinter	32%	42%	38%
Ja, det stämmer bra under barmarksperioden	54%	34%	45%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	4%	8%	6%
Nej, det stämmer inte alls	6%	8%	7%
Vet inte	3%	8%	5%
Totalsumma	100%	100%	100%

Jag har tillgång till parker eller naturområden i mitt närområde

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja, det stämmer mycket bra	2	36	36	74
Ja, det stämmer ganska bra		25	9	34
Nej, det stämmer inte särskilt bra		5	4	9
Nej, det stämmer inte alls		2	1	3
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	53%	72%	62%
Ja, det stämmer ganska bra	37%	18%	28%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	7%	8%	8%
Nej, det stämmer inte alls	3%	2%	3%
Totalsumma	100%	100%	100%

Jag känner mig trygg i mitt närområde

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja, det stämmer mycket bra	1	32	38	71
Ja, det stämmer ganska bra	1	27	10	38
Nej, det stämmer inte särskilt bra		6	2	8
Nej, det stämmer inte alls		2		2
Vet inte		1		1
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	47%	76%	59%
Ja, det stämmer ganska bra	40%	20%	32%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	9%	4%	7%
Nej, det stämmer inte alls	3%		2%
Vet inte	1%		1%
Totalsumma	100%	100%	100%

Mitt närområde är trivsamt att leva och bo i

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja, det stämmer mycket bra	1	40	35	76
Ja, det stämmer ganska bra	1	24	13	38
Nej, det stämmer inte särskilt bra		3	1	4
Vet inte		1		1
(tom)			1	1
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	59%	70%	63%
Ja, det stämmer ganska bra	35%	26%	32%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	4%	2%	3%
Vet inte	1%		1%
(tom)		2%	1%
Totalsumma	100%	100%	120

Transporter

Jag använder busstrafik för resor inom Östersunds kommun

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja, regelbundet	1	8	4	13
Ja, vid enstaka tillfällen		39	20	59
Nej, aldrig	1	21	26	48
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja, regelbundet	12%	8%	11%
Ja, vid enstaka tillfällen	57%	40%	49%
Nej, aldrig	31%	52%	40%
Totalsumma	100%	100%	120

Jag tycker att busstrafiken i Östersunds kommun är anpassad till olika behov hos personer med funktionsnedsättningar

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja, det stämmer mycket bra		5	3	8
Ja, det stämmer ganska bra		12	9	21
Nej, det stämmer inte särskilt bra	1	10	2	13
Nej, det stämmer inte alls		3	1	4
Vet inte		17	9	26
(tom)	1	21	26	48
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	7%	6%	7%
Ja, det stämmer ganska bra	18%	18%	18%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	15%	4%	11%
Nej, det stämmer inte alls	4%	2%	3%
Vet inte	25%	18%	22%
(tom)	31%	52%	40%
Totalsumma	100%	100%	100%

Jag tycker att informationen om busslinjer och tidtabeller är tydlig och lättillgänglig

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja, det stämmer mycket bra		7		7
Ja, det stämmer ganska bra		7	8	15
Nej, det stämmer inte särskilt bra		14	9	23
Nej, det stämmer inte alls	1	12	1	14
Vet inte		7	6	13
(tom)	1	21	26	48
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	10%		6%
Ja, det stämmer ganska bra	10%	16%	13%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	21%	18%	19%
Nej, det stämmer inte alls	18%	2%	12%
Vet inte	10%	12%	11%
(tom)	31%	52%	40%
Totalsumma	100%	100%	100%

Bostäder

Jag kommer att kunna bo kvar i min bostad även om min hälsa eller ekonomi skulle försämrans

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja		28	31	59
Nej		11	6	17
Vet inte	2	29	13	44
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja	41%	62%	49%
Nej	16%	12%	14%
Vet inte	43%	26%	37%
Totalsumma	100%	100%	100%

Jag upplever att det finns goda möjligheter att flytta till en mer anpassad bostad i mitt närområde om jag skulle vilja

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja, det stämmer mycket bra		4	4	8
Ja, det stämmer ganska bra		4	3	7
Nej, det stämmer inte särskilt bra		16	6	22
Nej, det stämmer inte alls	2	11	12	25
Vet inte		33	25	58
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	6%	8%	7%
Ja, det stämmer ganska bra	6%	6%	6%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	24%	12%	18%
Nej, det stämmer inte alls	16%	24%	21%
Vet inte	49%	50%	48%
Totalsumma	100%	100%	100%

Jag upplever att det finns anpassade bostäder till rimliga priser i Östersunds kommun

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja, det stämmer ganska bra		5	5	10
Nej, det stämmer inte särskilt bra		7	8	15
Nej, det stämmer inte alls	1	13	11	25
Vet inte	1	43	26	70
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja, det stämmer ganska bra	7%	10%	8%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	10%	16%	13%
Nej, det stämmer inte alls	19%	22%	21%
Vet inte	63%	52%	58%
Totalsumma	100%	100%	100%

Social gemenskap och aktiviteter

Jag har möjlighet att träffa de människor jag vill och delta i aktiviteter när jag önskar

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja, det stämmer mycket bra		23	24	47
Ja, det stämmer ganska bra		28	18	46
Nej, det stämmer inte särskilt bra	2	13	6	21
Nej, det stämmer inte alls		3	2	5
(tom)		1		1
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	34%	48%	39%
Ja, det stämmer ganska bra	41%	36%	38%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	19%	12%	18%
Nej, det stämmer inte alls	4%	4%	4%
(tom)	1%		1%
Totalsumma	100%	100%	100%

Det finns lokala mötesplatser och ordnas aktiviteter där jag kan träffa andra som bor i närområdet

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja, det stämmer mycket bra		12	6	18
Ja, det stämmer ganska bra		25	16	41
Nej, det stämmer inte särskilt bra		9	11	20
Nej, det stämmer inte alls	2	10	8	20
Vet inte		11	9	20
(tom)		1		1
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	18%	12%	15%
Ja, det stämmer ganska bra	37%	32%	34%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	13%	22%	17%
Nej, det stämmer inte alls	15%	16%	17%
Vet inte	16%	18%	17%
(tom)	1%		1%
Totalsumma	100%	100%	100%

Det ordnas aktiviteter och evenemang på en mängd olika platser i samhället (bibliotek, lokaler i bostadsområdet, parker etc.) som gör det möjligt för alla att delta

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja, det stämmer mycket bra		12	6	18
Ja, det stämmer ganska bra		27	18	45
Nej, det stämmer inte särskilt bra	1	5	8	14
Nej, det stämmer inte alls	1	8	5	14
Vet inte		15	13	28
(tom)		1		1
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	18%	12%	15%
Ja, det stämmer ganska bra	40%	36%	38%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	7%	16%	12%
Nej, det stämmer inte alls	12%	10%	12%
Vet inte	22%	26%	23%
(tom)	1%		1%
Totalsumma	100%	100%	100%

Det händer att jag känner mig ofrivilligt ensam

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja, dagligen		3	4	7
Ja, flera gånger i veckan		6	2	8
Ja, någon gång i veckan	1	15	7	23
Ja, någon eller några gånger i månaden	1	11	4	16
Ja, mer sällan än en gång i månaden		7	7	14
Nej, aldrig		25	26	51
(tom)		1		1
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja, dagligen	4%	8%	6%
Ja, flera gånger i veckan	9%	4%	7%
Ja, någon gång i veckan	22%	14%	19%
Ja, någon eller några gånger i månaden	16%	8%	13%
Ja, mer sällan än en gång i månaden	10%	14%	12%
Nej, aldrig	37%	52%	43%
(tom)	1%		1%
Totalsumma	100%	100%	100%

Respekt och social tillhörighet (icke-diskriminering)

Jag blir bemött med respekt i samhället

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja, alltid		17	17	34
Ja, oftast	1	39	28	68
Ibland	1	7	3	11
Nej, aldrig		2		2
Vet inte		2	2	4
(tom)		1		1
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja, alltid	25%	34%	28%
Ja, oftast	57%	56%	57%
Ibland	10%	6%	9%
Nej, aldrig	3%		2%
Vet inte	3%	4%	3%
(tom)	1%		1%
Totalsumma	100%	100%	100%

Jag upplever att de aktiviteter och evenemang som kommunen ordnar vänder sig till alla, sett ur ett funktionshinderperspektiv

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja, det stämmer mycket bra	1	6	6	13
Ja, det stämmer ganska bra		19	15	34
Nej, det stämmer inte särskilt bra		10	1	11
Nej, det stämmer inte alls	1	4	1	6
Vet inte		28	27	55
(tom)		1		1
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	9%	12%	11%
Ja, det stämmer ganska bra	28%	30%	28%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	15%	2%	9%
Nej, det stämmer inte alls	6%	2%	5%
Vet inte	41%	54%	46%
(tom)	1%		1%
Totalsumma	100%	100%	100%

Jag upplever att de aktiviteter och evenemang som kommunen ordnar har rimliga priser

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja, det stämmer mycket bra	1	6	5	12
Ja, det stämmer ganska bra		17	15	32
Nej, det stämmer inte särskilt bra		6	2	8
Nej, det stämmer inte alls		1		1
Vet inte	1	35	28	64
(tom)		3		3
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	9%	10%	10%
Ja, det stämmer ganska bra	25%	30%	27%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	9%	4%	7%
Nej, det stämmer inte alls	1%		1%
Vet inte	51%	56%	53%
(tom)	4%		3%
Totalsumma	100%	100%	100%

Jag tycker att lokal media (dvs. lokala tidningar, radio eller TV) beskriver personer med funktionsnedsättningar på ett positivt sätt

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja, det stämmer mycket bra		8	5	13
Ja, det stämmer ganska bra		24	25	49
Nej, det stämmer inte särskilt bra		8	2	10
Nej, det stämmer inte alls	1	6		7
Vet inte	1	21	18	40
(tom)		1		1
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	12%	10%	11%
Ja, det stämmer ganska bra	35%	50%	41%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	12%	4%	8%
Nej, det stämmer inte alls	9%		6%
Vet inte	31%	36%	33%
(tom)	1%		1%
Totalsumma	100%	100%	100%

Jag upplever att personer med funktionsnedsättningar blir tillfrågade om hur olika produkter och tjänster kan utvecklas för att motverka hinder för delaktighet

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja, det stämmer mycket bra		2	3	5
Ja, det stämmer ganska bra		8	6	14
Nej, det stämmer inte särskilt bra		5	8	13
Nej, det stämmer inte alls	2	15	6	23
Vet inte		37	27	64
(tom)		1		1
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	3%	6%	4%
Ja, det stämmer ganska bra	12%	12%	12%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	7%	16%	11%
Nej, det stämmer inte alls	22%	12%	19%
Vet inte	54%	54%	53%
(tom)	1%		1%
Totalsumma	100%	100%	100%

Arbete, sysselsättning och medborgarinflytande

Jag är engagerad i någon form av frivilligt arbete/frivilligverksamhet

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja, varje vecka		3	4	7
Ja, flera gånger per vecka	1	1	1	3
Ja, varje månad		5	6	11
Ja, några gånger per år		7	6	13
Nej	1	51	32	84
(tom)		1	1	2
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja, varje vecka	4%	8%	6%
Ja, flera gånger per vecka	1%	2%	3%
Ja, varje månad	7%	12%	9%
Ja, några gånger per år	10%	12%	11%
Nej	75%	64%	70%
(tom)	1%	2%	2%
Totalsumma	100%	100%	100%

Om nej, skulle du vilja engagera dig i något frivilligt arbete/frivilligverksamhet?

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja		12	8	20
Nej	1	39	24	64
(tom)	1	17	18	36
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja	18%	16%	17%
Nej	57%	48%	53%
(tom)	25%	36%	30%
Totalsumma	100%	100%	100%

Jag är politiskt aktiv eller aktiv i någon intresseorganisation eller annan förening

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja		26	19	45
Nej	2	41	30	73
(tom)		1	1	2
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja	38%	38%	38%
Nej	60%	60%	61%
(tom)	1%	2%	2%
Totalsumma	100%	100%	100%

Jag upplever att jag har möjlighet att påverka de beslut som fattas i kommunen

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja, det stämmer mycket bra		1	2	3
Ja, det stämmer ganska bra	1	11	8	20
Nej, det stämmer inte särskilt bra		15	13	28
Nej, det stämmer inte alls	1	18	9	28
Vet inte		22	17	39
(tom)		1	1	2
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	1%	4%	3%
Ja, det stämmer ganska bra	16%	16%	17%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	22%	26%	23%
Nej, det stämmer inte alls	26%	18%	23%
Vet inte	32%	34%	33%
(tom)	1%	2%	2%
Totalsumma	100%	100%	100%

Kommunikation och information

Jag tycker att kommunen erbjuder information om sina verksamheter på ett tillgängligt sätt

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja, det stämmer mycket bra		8	5	13
Ja, det stämmer ganska bra		22	15	37
Nej, det stämmer inte särskilt bra	2	13	12	27
Nej, det stämmer inte alls		4	5	9
Vet inte		20	13	33
(tom)		1		1
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	12%	10%	11%
Ja, det stämmer ganska bra	32%	30%	31%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	19%	24%	23%
Nej, det stämmer inte alls	6%	10%	8%
Vet inte	29%	26%	28%
(tom)	1%		1%
Totalsumma	100%	100%	100%

Jag kan få information om kommunens verksamheter i pappersformat eller talformat om jag behöver

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja		20	17	37
Nej		5	3	8
Vet inte	2	42	29	73
(tom)		1	1	2
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja	29%	34%	31%
Nej	7%	6%	7%
Vet inte	62%	58%	61%
(tom)	1%	2%	2%
Totalsumma	100%	100%	100%

Jag använder internet

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja	2	47	47	96
Nej		20	3	23
(tom)		1		1
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja	69%	94%	80%
Nej	29%	6%	19%
(tom)	1%		1%
Totalsumma	100%	100%	100%

Samhällsstöd och service

Jag tycker att det finns ett tillräckligt utbud av service i närheten av där jag bor, till exempel livsmedelsbutik, bank, hälsocentral eller bibliotek

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja, det stämmer mycket bra		19	21	40
Ja, det stämmer ganska bra	1	28	18	47
Nej, det stämmer inte särskilt bra	1	11	6	18
Nej, det stämmer inte alls		8	4	12
Vet inte		1	1	2
(tom)		1		1
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	28%	42%	33%
Ja, det stämmer ganska bra	41%	36%	39%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	16%	12%	15%
Nej, det stämmer inte alls	12%	8%	10%
Vet inte	1%	2%	2%
(tom)	1%		1%
Totalsumma	100%	100%	100%

Jag kan utan problem ta mig till livsmedelsbutik, bank, hälsocentral eller bibliotek genom att gå/åka rullstol eller använda kollektivtrafik

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja, det stämmer mycket bra	1	30	24	55
Ja, det stämmer ganska bra		19	14	33
Nej, det stämmer inte särskilt bra	1	9	5	15
Nej, det stämmer inte alls		9	7	16
(tom)		1		1
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	44%	48%	46%
Ja, det stämmer ganska bra	28%	28%	28%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	13%	10%	13%
Nej, det stämmer inte alls	13%	14%	13%
(tom)	1%		1%
Totalsumma	100%	100%	100%

Jag har lätt att få kontakt med min hälsocentral när jag behöver det

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja, det stämmer mycket bra		23	19	42
Ja, det stämmer ganska bra		31	19	50
Nej, det stämmer inte särskilt bra		8	7	15
Nej, det stämmer inte alls	1	4	4	9
Vet inte	1	1	1	3
(tom)		1		1
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	34%	38%	35%
Ja, det stämmer ganska bra	46%	38%	42%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	12%	14%	13%
Nej, det stämmer inte alls	6%	8%	8%
Vet inte	1%	2%	3%
(tom)	1%		1%
Totalsumma	100%	100%	100%

Jag vet var jag ska vända mig för att ansöka om stöd, vård eller omsorg

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja, det stämmer mycket bra		25	17	42
Ja, det stämmer ganska bra	1	26	22	49
Nej, det stämmer inte särskilt bra	1	12	5	18
Nej, det stämmer inte alls		4	5	9
(tom)		1	1	2
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	37%	34%	35%
Ja, det stämmer ganska bra	38%	44%	41%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	18%	10%	15%
Nej, det stämmer inte alls	6%	10%	8%
(tom)	1%	2%	2%
Totalsumma	100%	100%	100%

Jag känner mig trygg med att jag kommer få hjälp från kommunen den dag jag behöver det

Svarsalternativ	Icke-binär	Kvinna	Man	Antal
Ja, det stämmer mycket bra		15	10	25
Ja, det stämmer ganska bra		25	19	44
Nej, det stämmer inte särskilt bra	1	5	3	9
Nej, det stämmer inte alls	1	8	3	12
Vet inte		14	15	29
(tom)		1		1
Totalsumma	2	68	50	120

Svarsalternativ	Kvinna	Man	Andel
Ja, det stämmer mycket bra	22%	20%	21%
Ja, det stämmer ganska bra	37%	38%	37%
Nej, det stämmer inte särskilt bra	7%	6%	8%
Nej, det stämmer inte alls	12%	6%	10%
Vet inte	21%	30%	24%
(tom)	1%		1%
Totalsumma	100%	100%	100%

Bilaga 3 - Utemiljö – eget närområde

Finns det något kring utemiljön i ditt närområde som är särskilt viktigt att förbättra?

Område – Brunflo (inkl. glesbygd)

Svarsalternativ	Antal
Nej, jag har inga synpunkter	2
Ja, sittplatser/bänkar	4
Ja, sandning/snöröjning	4
Ja, offentliga toaletter	2
Ja, separerade gångbanor och bilvägar	2
Ja, separerade gångbanor och cykelvägar	1
Ja, nedskräpning	0
Ja, belysning	0

Område – Centrala stan

Svarsalternativ	Antal
Nej, jag har inga synpunkter	8
Ja, sandning/snöröjning	11
Ja, sittplatser/bänkar	7
Ja, separerade gångbanor och bilvägar	5
Ja, nedskräpning	4
Ja, separerade gångbanor och cykelvägar	4
Ja, offentliga toaletter	3
Ja, belysning	1
Annat: <ul style="list-style-type: none">För mycket hundbajs på trottoarernaFolk går in på gården, gör sina behovFå bort hundskit längs promenadstråk, t.ex. Lövbergaparken, Björkbacka och Solliden. Syns tydligt då det är snö.	3

Område – Frösön

Svarsalternativ	Antal
Nej, jag har inga synpunkter	5
Ja, sittplatser/bänkar	10
Ja, sandning/snöröjning <ul style="list-style-type: none">• Snöröjning på cykelvägar. Sanda inte, då går det inte att åka spark.• Sandning är livsviktigt!	9
Ja, nedskräpning <ul style="list-style-type: none">• Väldigt skräpigt på Östberget och Surfbukten + klotter	4
Ja, offentliga toaletter	4
Ja, separerade gångbanor och cykelvägar	3
Ja, belysning <ul style="list-style-type: none">• För mycket belysning, störande ljus (släck ner)	2
Ja, separerade gångbanor och bilvägar	1
Annat: <ul style="list-style-type: none">• Fler bryggor bortanför båthamnen, Hornsbergsstrand - Norra Strandvägen.• Toalett och sittplatser runt Hälsans stig saknas och även runt Lillsjön• En säker och bra stig upp på Östberget från Alpvägen. Den är nära, men svår att gå. Vill ej gå runt berget!• Störande ljud (Strandvägen-Frösöleden) Jobbigt att gå vid vattnet pga. bilarna.	4

Område – Lit-Häggenås (inkl. glesbygd)

Svarsalternativ	Antal
Nej, jag har inga synpunkter	2
Ja, sittplatser/bänkar	5
Ja, sandning/snöröjning	3
Ja, separerade gångbanor och bilvägar	3
Ja, nedskräpning	2
Ja, belysning	1
Ja, separerade gångbanor och cykelvägar	1
Ja, offentliga toaletter	1

Område – Lugnvik, Stadsdel Norr och Karlslund

Svarsalternativ	Antal
Nej, jag har inga synpunkter	0
Ja, sandning/snöröjning	2
Ja, sittplatser/bänkar	1
Ja, nedskräpning	1
Ja, belysning	1
Ja, offentliga toaletter	0
Ja, separerade gångbanor och cykelvägar	0
Ja, separerade gångbanor och bilvägar	0
Annat: <ul style="list-style-type: none">Hundpiss/skit överallt!	1

Område – Odenslund (inkl. Söder)

Svarsalternativ	Antal
Nej, jag har inga synpunkter	8
Ja, sandning/snöröjning	6
Ja, sittplatser/bänkar	4
Ja, nedskräpning	4
Ja, offentliga toaletter	2
Ja, separerade gångbanor och cykelvägar	1
Ja, separerade gångbanor och bilvägar	1
Ja, belysning	0
Annat: <ul style="list-style-type: none">Finns få grönområden eller parker. Dessa är viktiga för folks mående.	1

Område – Odensala (inkl. Körfältet)

Svarsalternativ	Antal
Nej, jag har inga synpunkter	5
Ja, sandning/snöröjning	4
Ja, belysning	4
Ja, separerade gångbanor och cykelvägar	3
Ja, sittplatser/bänkar	3
Ja, offentliga toaletter	2
Ja, nedskräpning	1
Ja, separerade gångbanor och bilvägar	0
Annat: <ul style="list-style-type: none">Ej snöskottning på Beckasinvägen (lite snabbare)Rensa bort sly och ogräs vid kommunala gångvägarParken Reveljgränd 25 - Körfältet behöver fräschas upp. Är mest en grusplan med otympliga möbler med risk för flis i rumpan. Ingen gräsmatta, hela stolar, Gränsar till säbo Solsången. Är visst samnyttjande möjligt?	3

Område – Torvalla-Ope

Svarsalternativ	Antal
Nej, jag har inga synpunkter	5
Ja, sittplatser/bänkar	5
Ja, nedskräpning	3
Ja, sandning/snöröjning	2
Ja, separerade gångbanor och bilvägar	2
Ja, separerade gångbanor och cykelvägar	0
Ja, belysning	0
Ja, offentliga toaletter	0
Annat: <ul style="list-style-type: none">Papperskorgar saknas på många sträckor	1

Område – Landsbygd Söder (Annarsia, Orrviken, Hara, Marieby, Tandsbyn-Fåker)

Svarsalternativ	Antal
Nej, jag har inga synpunkter	1
Ja, separerade gångbanor och bilvägar (Marieby)	1
Ja, sittplatser/bänkar (Tandsbyn-Fåker)	1
Ja, nedskräpning (Tandsbyn-Fåker)	1
Ja, belysning	0
Ja, offentliga toaletter	0
Ja, sandning/snöröjning	0
Ja, separerade gångbanor och cykelvägar	0
Annat: <ul style="list-style-type: none">• En utveckling av Stenbrottet i Marieby	1

Område – Annat område (ej angivet vilket)

Svarsalternativ	Antal
Nej, jag har inga synpunkter	0
Ja, separerade gångbanor och cykelvägar	1
Ja, separerade gångbanor och bilvägar	1

Bilaga 4 – Förbättringar Utemiljöer – Centrala Östersund

Finns det något som är särskilt viktigt att förbättra när det gäller utemiljön i centrala Östersund?

Svarsalternativ	Antal
Nej, jag har inga synpunkter	48
Ja, offentliga toaletter	40
Ja, sittplatser/bänkar	35
Ja, sandning/snöröjning <ul style="list-style-type: none"> Snöröjning på gångvägar och trottoarer. Funktionshindrade med rullatorer och kryckor m.m. kommer inte fram.	26
Ja, nedskräpning – fler papperskorgar <ul style="list-style-type: none"> Mycket klotter och fimpar.	18
Ja, separerade gångbanor och cykelvägar	12
Ja, belysning	10
Ja, separerade gångbanor och bilvägar	5
Annat: Ett tillgängligare torg <ul style="list-style-type: none"> Stortorget är en bedrövelse för funktionshindrade. Gör om och gör rätt! Så krångligt som det är att ta sig ner på "plattan" och upp ska det inte vara. T.ex. gör om rampen vid Swedbank så att den inte lutar så mycket. Skulle då gå lättare att ta sig både upp och ner för alla. Det behövs även mysiga "hörnor". Lördagshandel och marknader är väl till för alla?? Vet kommunen om att i samband med ombyggnaden av torget installerades en hörslinga! Finns den kvar? Vem ansvarar för den? Arenan fick också tillgång till publik hörslinga. Används denna? Och vem är ansvarig? Trappen/rampen i mitten av Stortorget är väldigt brant och är livsfarlig att försöka använda som rullstolsbui	2
Annat: Fler grönområden i centrum <ul style="list-style-type: none"> Finns snart inga grönområden/parker. Så viktiga!! Viktigt med träd och grönt	2
Övrigt <ul style="list-style-type: none"> Möjlighet att ta sig in i butiker som i dag endast har trapp in Offentliga toaletter vid t.ex. Storsjöyan Hundpiss/skit överallt! Svårscyklad mellan Frösön och Lillänge. Både pga. bilar + gående. Störs även av ljud och avgaslukt. gång-/cykelväg. Lätt att krocka, särskilt vintertid. Det behövs en "tyst viloplats" för oss som har autism och är ljudkänsliga och har svårt med mycket folk. För mycket belysning (gör ont i ögonen). Byt lampor på alla broar. När jag kör bil blir jag bländad överallt! Särskilt Vallsundsbron och bron Frösön-stan. Där är extremt starka lampor! Fler P-hus som drivs i kommunens regi. Vi måste få bort parkering av bilar efter de trånga gatorna och gränderna. Ta bort trottoarkanter vid korsningar. Skapa breda nedsänkningar för både gående och cyklister.	8

Bilaga 5 - Busstrafik

Finns det något kring busstrafiken i Östersunds kommun som är särskilt viktigt att förbättra?

Svarsalternativ	Antal
Ja, bussresornas priser <ul style="list-style-type: none">• Billigare bussresor för t.ex. arbetslösa/sjukskrivna.• Reducerat pris för personer med sjukersättning (förmånskort från Försäkringskassan)	35
Ja, information om bussresor (t.ex. skyltar och tidtabeller) <ul style="list-style-type: none">• Synd att de tryckta turlistorna togs bort• Svårt läsa skyltning vid hållplatser, speciellt för synsvaga• Annan information via appar osv behöver förtydligas• Tydligare info om vad busshållplatsen heter. Krångligt att hitta bussar m.m.• Textinformation vilken busshållplats som är den nästa och bättre högtalare så uppropen om nästa hållplats hörs tydligt.	32
Ja, dålig väghållning vid busshållplatserna under vinterhalvåret	20
Ja, busslinjernas sträckning/turtäthet <ul style="list-style-type: none">• Kör buss ut till t.ex. Rödön och Andersön• Att bussarna går så länge matbutikerna är öppna och att dom går lika ofta alla dagar i veckan• Se till att det inte är så trångt i rusningstrafik	13
Ja, busschaufförernas bemötande/hänsyn till behov hos personer med funktionsnedsättningar <ul style="list-style-type: none">• Vissa chaufförer har ojämn körstil, bromsar hårt.• Gladare och vänligare chaufförer• Allt för stor andel av chaufförerna är otrevliga och slarviga. Sänker ej ner bussen, ej intill trottoaren.	13
Ja, utrop vid busshållplatser (t.ex. om när nästa bussresa avgår)	13
Ja, busshållplatsernas utformning <ul style="list-style-type: none">• Busskurer!• Riktiga busskurer med sidoväggar som håller. Något typ av glas som inte går att knacka sönder• Varför ska det ta så lång tid att reparera busskurerna med glas när dessa har blivit förstörda?• Bänkarna i busskuren är trasig	7
Övrigt <ul style="list-style-type: none">• Förbjud rökare vid busshållplatserna!• Annat: Ej angivet vad	2
Nej, jag har inga synpunkter	20

Bilaga 6 - Biltrafik

Om du kör bil - vad är särskilt viktigt att förbättra när det gäller biltrafik i Östersunds kommun?

Svarsalternativ	Antal
<p>Erbjuda fler parkeringsplatser, billigare parkering, lättare att få parkeringstillstånd</p> <ul style="list-style-type: none">• Att inte behöva betala så höga parkeringsavgifter• Flera parkeringsplatser, dyr parkering vid sjukhuset och för lite platser• Fler & billigare parkeringsplatser centralt i stadskärnan• Fler och billigare parkeringar runt omkring i staden. Inte bara innerstaden. Som sjukskriven så är pengar en bristvara, för en med funktionsnedsättningar som undviker folk, så blir det dyrt.• Fler parkeringar för handikappade• Flera handikapparkeringar om man är i behov av det• Se till att det finns tillräckligt med p-platser för handikappade och att de finns på rätt plats.• De senaste åren har fler och fler parkeringsplatser tagits bort i centrala Östersund, då anser jag att ni borde sänka parkeringsavgifterna också. Framför allt är det alldeles för dyrt att parkera på i Mittpunktens garage (det kanske inte är kommunens eget, men förhoppningsvis kan ni påverka priserna i alla fall).• Svårt att få handikapptillstånd. Kan man gå 100 meter får man inget. Verkar vara orättvist. Har träffat någon som har "lite ont i armarna", men fått tillstånd. Borde gå att ordna med säsongstillstånd (läs vintertillstånd). Stor skillnad som handikappad med att ta sig fram 1/10–31/3, jämfört med sommartid. Jag står helst inte parkerad på handikapplats, men ibland skulle jag verkligen behöva.• Har kommunen noterat hur allt fler utnyttjar handikapplatser, fast man inte är handikappad och/eller står där och håller en plats för att man väntar på någon som utträttat ärende. Inte kommunens fel givetvis, men mycket tråkig utveckling.• Har handikapptillstånd - jättebra - kan gå ca 50 m med stavar. Tyvärr används handikapplatser felaktigt av de som "bara skall göra något snabbt" eller som sitter kvar i bilen och väntar på någon. Så om det finns möjlighet - övervaka missbruk av handikapplatser oftare.• Det vore bra om det var lättare att få parkeringstillstånd. Som autist är det ofta omöjligt att orka med att vara i stadsmiljön någon längre stund. Många saker blir omöjliga att genomföra om det inte går att parkera nära.	11
<p>Synpunkter kopplat till trafikregler, trafikljus och farthinder</p> <ul style="list-style-type: none">• Att alla bilförare lär sig att använda blinkers!• Att alla följer trafikreglerna• Lär bilister hur man kör i rondell och högerregeln!• Förbättra användningen av blinkers vid sväng• Jag irriterar mig på trafikbulor, men de har väl kommit för att stanna.• Vi kommer från storstadsregionen och tycker att trafiken i rondeller är farlig, man bara kör på och följer inte reglerna. Sedan tar man dålig hänsyn när det blir trafikstockning och det går ihop i en fil (dragkedjeprincipen).• Rondellkörning måste bli bättre• Det är bra med rondeller och trafikljus, för trafikflödet. Skulle behövs på fler ställen.• Det är också bra med de stora "cykelmodellerna" som står vid cykelöverfarter, de gör det tydligt att det är en cykelöverfart.	9

<p>Följa upp hastigheter/införa farthinder</p> <ul style="list-style-type: none"> • Folk kör väldigt snabbt och hastigt här • Flera hinder i körbanan för att få ner hastigheten • Kontroller av hastigheter i Centrum • Många undantag för dem som inte kan hålla rätt hastighet • Flertalet bilister håller inte lagstadgad hastighet. • Någon form av farthinder önskas på Genvägen, som nu är en "fartsträcka" och inte många håller 40 km/timme. • Synd att Genvägen har blivit en fartsträcka, få bilister håller hastighet 40 km/timmen. 	7
<p>Snöröjning/snöplogning</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bättre snöröjning • Betydligt bättre snöröjning. Med nedsatt hörsel så är man tvungen att kunna se i korsningar mm • Snöröjning som gör att sikten inte blir sämre i korsningar. • Vintertid: Siktröjning i korsningar • Snöröjning Regementsgatan. 	5
<p>Trafiksituationen i Lillänge</p> <ul style="list-style-type: none"> • Biltrafiken till och från Lillänge i rusningstrafik • Köbildning Lillänge morgon och kväll, när det gäller att ta sig fram med bil. • Köer under rusningstid speciellt Lillänge • Morgon- och eftermiddagstrafiken vid Lillänge, då köbildning uppstår. • Trafikkaoset i Odenskog/Lillänge måste åtgärdas. 	5
<p>Ta bort övergångsställen vid rondellerna</p> <ul style="list-style-type: none"> • Att man inte ska stanna för gående och cyklister vid rondeller och obehävat övergångsställen. • Att det är gång- och fordonstunnlar vid cirkulationsplatser med övergångsställen och övergångsställen. • Övergångsställen som ligger nära cirkulationsplatserna 	3
<p>Övrigt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Belysningen på alla broar måste ändras (mjukare och inte lika starkt). Blir bländad varje gång jag kör över broarna från och till Frösön och Vallsundsbron. Varför så stark belysning? • Trafikljusen är dåligt synkroniserade. Skrämmande dålig vägbelysning på bilvägar in mot Östersund. • Det är för trångt där det är många parkeringar och mötande trafik • Tajta övergångsställen • Laga potthål snabbare. • Korta ståtider på parkeringsplatser genom att höja priset • När stora parkeringen mellan Storgatan och Köpmangatan (nära Arbetsförmedlingen) gjordes om förra året så blev det mycket sämre och förvirrat. Jag tycker att in och utfarterna ska vara som de var. • Man borde kunna köra i båda riktningarna på Samuel Permansgatan mellan Köpmangatan och Strandvägen. • En sak som är viktig att inte försämrade ännu mer än ni redan gjort är att inte göra fler avsmalnader av filer på Rådhusgatan, som den bredvid gamla Teatern, ovanför sjukhuset osv. Det har försämrat flödet och den lugna bilrytmen och bilar gör farliga omkörningar/inkörningar med anledning av det. • De nya breda cykelvägarna är också en försämring. Först och främst ser man nästan aldrig någon cyklist på dem, dessutom så har det gjort bilvägarna och korsningarna mycket farligare. Vansinnigt! • Trafikmiljön för bilkörning. Totalt vansinne att göra gatorna smalare och dessutom smalna av gatorna med busshållplatser. 	13

• 90-graderssvängen från Strandvägen upp på Gränsgatan kunde gärna få göras om, den är ett riskmoment.• Det är viktigt att jobba för minskad biltrafik samtidigt som det jobbas för att öka kommunala färdmedel samt underlätta för och prioritera cykeltrafik.	
Vet ej/inga synpunkter • Fungerar bra än så länge• Inget• Vet ej	3

Bilaga 7 – Förbättringsområden - bostäder

Vad är särskilt viktigt att förbättra när det gäller bostäder i Östersunds kommun, ur ett funktionshinderperspektiv?

Svar	Antal
<p>Tillgängliga bostäder</p> <ul style="list-style-type: none">• Tillgänglighet• Tillgängligheten. Börja redan vid planeringen. Vem byggs det för? Viktigt att fånga in vad som är bäst för den som ska bo där. Vi är olika därför är samarbete och information med alla berörda viktigt.• Att det byggs stora lägenheter med förråd i och matkällare som man kan åka hiss med till.• Att det finns hiss, rymliga rum, rymliga duschkabiner, balkong som man tar sig ut på. Lättillgängliga utrymmen för utomhushjälpmiddel.• Bygg flera lägenheter i markplan, men med hyror som en pensionär klarar av• In- och utgångar, automatiska dörröppnare, tillgängliga lås, inte för tunga dörrar, ledstänger, golv• Lättare att ta sig ut för rullstolsbundna, både på balkong och gård.• Helst inga trappor• Hiss. Parkeringsplats i omedelbar närhet helst garageplats. Korttidsparkering för hemtjänstpersonal.• Nedsänkbara köksskåp. Utdragbara förvaringsutrymmen i köksskåp. Rymlig hiss, plats för elrullstol el permobil i anslutning till lägenhet. Handikapparkering eller möjlighet till nära P, eller varmgarage. Trygghet. Boende med gemenskap, ev. aktiviteter, vinterträdgård. Möjlighet till boende i egen lägenhet med lunchrestaurang/matservering i huset. Där bra nyttig mat, till bra priser, finns att köpa. Öppen för allmänheten såklart. Kanske lokal för sjukgymnast, träning. Fler yngre har större hjälpbehov pga. ME/CFS, EDS, samt kanske MS eller andra neurologiska, reumatiska sjukdomar, ADHD. Dessa passar inte in på äldreboenden eller att få hjälp via hemtjänsten.• Automatisk dörröppnare, ta bort tröskel vid port eller bygg ramp upp till tröskelns nivå. Grind på staket till uteplats.	11
<p>Lägre hyror/priser</p> <ul style="list-style-type: none">• För höga hyror• Hyresrätter för pensionärer till rimliga priser som man har råd att bo i.• Hyresrätter för pensionärer till rimliga priser.• Hyra som är lägre.• Priserna, dyra hyror 8 000 kronor för en 1:a• Priset är en stor faktor. Kanske skulle det vara möjligt att införa en gruppboende light. Att man till exempel har en boendestödsgrupp med kontor nära, som sedan täcker 4–5 kvarter.• Prisnivån• Rimliga hyror• Att en pensionär måste ha råd att kunna bo i dem• Vettiga hyror, bad (storsjöbadet) m.a.o. sänk priserna så man har råd. som pensionär i Sverige får man verkligen vända på kronorna. Spelar ju ingen roll hur mycket det finns att göra om pengarna inte räcker till.• Äldreboenden är för dyra att hyra.	8

<p>Fler bostäder</p> <ul style="list-style-type: none"> • Fler bostäder! Snabba beslut! • Finns ju ingenstans att få tag i lägenheter här i Östersund. • Letat 4-rummare med balkong och hiss samt möjlighet till handikapparkering- nära utgången. Helst liten egen uteplats. Tycks ej finnas. Dessutom behövs plats för elrullstol vid ingången - i eller utanför lägenheten. Så vi bor nog kvar i vår villa - rak trappa med dubbla ledstänger är bra och bilen står ca 5 meter från ytterdörren. Elrullstol i garaget. • Trygghetsboende 	<p>4</p>
<p>Bostäder anpassade för elöverkänsliga</p> <ul style="list-style-type: none"> • För vår grupp, de elöverkänsliga: Att kunna stänga av wifi och 5G att avskärma elledning • Vi behöver ett område med dålig mobiltäckning och hög kvalitet på elförsörjningen med fiber för internet, telefon. 	<p>2</p>
<p>Övrigt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bostäder, naturnära som är byggda för att man inte ska höra grannar eller störas av ljud och lukter från sina grannar. Samt rökfria. • Med avseende på en äldre persons bostad (relevant för min egen del) vore det bra med en genomgång av vad som kan förändras, förbättras och förnyas i boendet. Det är inte alltid man själv vet bäst hur vardagen kan bli enklare och lättsammare. Och i slutänden slippa flytt till äldreboende! • Mer grönområden och mer anpassat till gångtrafikanter. De grönområden som finns ligger nära bullriga och stressiga vägar vilket tar bort rekreationsbiten. • Mer underhåll runt fastigheterna såsom vägunderlaget . • Tillräckligt utrymme att parkera vid sin bostad för att lätt kunna ta sig i och ur bilen utan problem. • Tydligare och större gatunamn och siffror och bokstäver på husen. • Jag tycker att reglerna för att bli beviljad en LSS-bostad i Östersunds kommun är helt vansinniga. Det är definitivt inte anpassat för att personer med psykiska funktionsnedsättningar ska kunna få stöd och hjälp på sina villkor, i Östersunds kommun. • Alla serviceboenden och gruppboenden är förlagda i lägenheter eller i områden som inte är speciellt autismanpassade. Integrering innebär för många av oss en nödvändig plats att dra oss tillbaka på, där det är möjligt att få återhämtning, tystnad, stimulifattigt och lugnt. Först då orkar vi leva i delaktighet delar av dygnet. Att få bo i självvald bostadsmiljö med stöd av assistans - ibland kanske inte mer än några timmar om dagen, ibland mer, skulle också vara önskvärt. Idag är det nästan omöjligt att få bo som vi själva önskar med det stöd vi behöver för att klara det. Vi är hänvisade till att bo på ett sätt som liknar institution eller som inte ger oss frihet att välja våra liv. • Vid nybyggnad av äldreboenden är ofta utrymmet i rummen begränsade. Även äldre personer vill ha större möjlighet att ta med sig sitt bohag. • Jag tror att det finns bostäder och att dom är bra. 	<p>10</p>
<p>Vet ej</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har lite dålig uppfattning • Vet ej • Vet ej • Vet inte • Vet ej 	<p>5</p>

Bilaga 8 – Förbättringar - Social gemenskap och aktiviteter

Vad är särskilt viktigt att förbättra när det gäller social gemenskap och aktiviteter i Östersunds kommun, ur ett funktionshinderperspektiv?

Svarsalternativ	Antal
<p>Förbättra ljudmiljön i möteslokaler/på mötesplatser</p> <ul style="list-style-type: none">Allmänna mötesplatser bör ha hörselslingor.Att alla möteslokaler och dylikt har en god ljudmiljö. Inga ekande salar, fungerande slingor och högtalare.Hörbarheten! Fungerande teleslingor, akustiken. Större kunskap av personalansvariga för lokalerna om hörselskadade och synskadade.Hörmiljön. Förutom hörselslinga som jag nämnde ovan bör man se till att det är god akustik och inte ekande hörmiljöer. Detta för att underlätta för hörselskadade. I vissa sammanhang är det bra om skrivtolkning finns också. Det gäller särskilt vid informationsmöten.HörselslingorSom hörselskadad ser jag att det är dåligt med hörselslingor på många platser. Typ Gamla Teatern som kommunen ofta anlitar. Även slingan som finns på skidstadion är bristfällig. Och vad gör hörselombuden i kommunen? Tror att många hörselskadade inte vet att det finns sådana.Bättre hörselslingor - som fungerar. Dessutom ska det finnas personal som vet hur de (slingorna) fungerar och att de är påslagna.Är helt beroende av hörslinga och ofta av tolk (vuxendöv-tolk) = Skrivtolk. Slinga finns nu på mötesplatserna men de som uppträder har oftast med sig sina anläggningar och dessa har inte slinga. Detta förstör slingljudet. Hur får man bukt med detta? Kanske ett uppdrag för kommunen?När teatern byggdes om ville vi att det skulle göras så att tekniken för textad teater skulle kunna ske. Så blev det inte. För dyrt! Vi är många som hör dåligt. Jag har aldrig kunnat gå på en teaterföreställning och hört något, bara sett. Okunskapen om funktionshinder är stor. Här behövs både kunskap och bemötande utvecklas. Alla människor vill bli sedda!	8
<p>Informera om de aktiviteter som finns</p> <ul style="list-style-type: none">Att information sprids i alla tänkbara media. Information är livsviktigt. Där kan jag uppleva att kommunen är lite "ljud". Speciella aktiviteter? Gärna musik (och tänk på att vi som är över 80 var unga under både rockens och popens födelse. Plus att vi växte upp med jazz. I övrig t finns ju t ex PRO-föreningar och SPF- föreningar - varför inte ett djupare samarbete med dem plus andra ideella föreningar?Mer tydlig information om hur och när och vart aktiviteter håller husTydlig information i många kanaler. Samarbeta med brukarföreningar osv. för att sprida informationen	3
<p>Erbjuda samlingslokaler för aktiviteter</p> <ul style="list-style-type: none">Gemensamhetsanläggning och samlingslokal för eventuella aktiviteter.Någon samlingslokal för aktiviteter.	2
<p>Erbjuda lokaler som är anpassade för personer med elöverkänslighet</p> <ul style="list-style-type: none">Lokaler anpassade för oss elöverkänsligaFör att vår grupp, de elöverkänsliga ska kunna delta: Att kunna stänga av wifi och 5GVi med funktionshinder har olika krav på miljön. Det ska vara möjligt att anpassa lokaler etc. efter de behov människorna har. Som exempel: en person med hörselnedsättning behöver hörselslingor.	3

Hörselslingor är starkt störande för en del elöverkänsliga. Det ska då vara möjligt att enkelt stänga av hörselslingan om den inte behövs. Alternativt att de bara sätts på när de behövs.

Övrigt

- Alla aktiviteter är alldeles för dyra.
- Att danserna som är på torsdagar flyttas till närmare centrum för att idag är dom på Furuparken och det går inga lokala bussar dit utan man får åka med regionbussar.
- Att det kan göras träffar med alla elevboenden som finns i Östersunds kommun. Göra en boendebok om var alla boenden finns för dom som inte bor på elevboenden.
- Att kunna delta i aktiviteter med stöd är viktigt. Idag är det ofta omöjligt då stöd kanske tillhandahålls på kontorstid. Eller på tider som inte passar. Eller måste delas med en grupp som gör att det är omöjligt att spontant planera sin tid.
- Jag tror att det finns mycket... men det är väl mitt mående som gör att jag sällan kan delta (blev påkörd för några år sedan).
- Många aktiviteter är väldigt högljudda och stressiga vilket är i sig okej men det sker alltid på ställen där man behöver passera såsom Badhusparken eller Stortorget, vilket gör det svårt att passera
- Människor som är engagerade - coacher! Och uppsökande verksamhet (mammans önskan)
- Möjlighet att träffa folk utan handikapp. Fritidskompis och personal räknas inte.
- Personer med psykiska funktionsnedsättningar glöms oftast bort. Man behöver ha en intellektuell funktionsnedsättning eller syn-, hörsel- eller rörelsenedsättning för att det ska vara anpassat. Aktiviteter (och stöd också för den delen) är ofta riktad till t.ex. en viss ålder. Familjer där flera personer har t.ex. en neuropsykiatrisk funktionsnedsättning kan sällan delta på aktiviteter tillsammans.
- Jag själv skulle gärna vilja ha t.ex. vandringar till olika utflyktsmål, t.ex. se på orkidéer Rödön. Promenader med ett tema följt av fika utomhus. Picknick. Kulturaktiviteter, måla akvarell, foto m.m. Besöka hembygdsgrändar, baka tunnbröd, slöjda.
- Terapiverksamhet i hemmet. Sysselsättning hindrar tidig demens.
- Dock skulle man som funktionshindrad önska mer "digital" hjälp från kommunen. Hur många har ekonomisk möjlighet att hänga med i utvecklingen samt främst kunskap i data? Hjälp finns från 80 år. Borde bli lägre ålder. Den digitala världen är väldigt viktig, när man inte kan hänga med i de liv som friska personer lever. Mycket stöd finns för barn med handikapp, men kanske dela med sig av kakan till vuxna också.... som tips.
- Om man bortser från nuvarande pandemi, så finns det inga hinder från att träffa människor och att delta i de aktiviteter som man är intresserad av.
- Tillbaka till före coronan! Gymnastik anpassad till rörelseförmåga, promenader i grupp med hjälp av rullator, boule.
- Corona har ju gjort att man nästan glömt hur det är att gå på teater, bio , konserter osv.
- Skynda på vaccinering
- Vaccin mot Corona.

17

Vet ej

- Vet ej
- Vet ej!
- Vet ej. Har ej erfarenhet av kommunens aktiviteter.
- Vet ej
- Vet inte
- Inga synpunkter för närvarande.
- Är inte så insatt i denna fråga i och med att jag kan mycket själv.

7

Bilaga 9 – Förbättringar - Respekt och icke-diskriminering

Vad är särskilt viktigt att förbättra för att öka respekten för personer med funktionsnedsättningar /motverka diskriminering av personer med funktionsnedsättningar i Östersunds kommun?

Svarsalternativ	Antal
<p>Öka kunskapen om olika funktionsnedsättningar</p> <ul style="list-style-type: none">Alla personer bör lära sig att alla sjukdomar-hinder ej syns utanpå.Det behövs en mycket större kunskap och förståelse för t.ex. neuropsykiatriska funktionsnedsättningar i samhället. Både vad gäller miljö, omgivning, tillgänglighet, bemötande och definitivt vad gäller anpassning av stöd. Ett BRA exempel på hur är t.ex. de fåtöljer som finns på Östersunds bibliotek, som är som en liten egen kokong, med möjlighet att ladda mobilen. Lugn och ro, i sin egen lilla bubbla, fast man är bland "folk", det är sååååå skönt. Det borde finnas överallt i samhället.Det är viktigt att öka kunskapen om ämnet.Sprida mer kunskap om funktionsnedsättningar och låta övriga i samhället veta om ossUpplysning om olika funktionsnedsättningarUpplysning, synas och hörasUtbilda personal om syn-hörsel funktionsnedsättningÖka allmänkunskapen om ADHD och andra neuropsykiatriska funktionsnedsättningarInformation och prata om för att öka förståelseDiskriminering (och rasism) finns alltid i samhällen. Diskriminering beror oftast på okunnighet och oförmåga att sätta sig in i en annan persons livsvillkor. Så det är bara att fortsätta informera och upplysa om olika funktionsnedsättningar (kanske ett tema för en sammankomst eller föredrag).Artiklar i lokala media som belyser svårigheter som uppkommerUtbilda personer och busschaufförer som har ett servicearbete. Nu har samhället hårdnat, det blir mer och mer vanligt att bemötas på ett otrevligt och stressigt sätt!! Trevliga och empatiska människor har tyvärr blivit färre i samhället.Nuvarande personal saknar kompetens och stödinsatser är inte anpassade för att passa NPF-personer. Jag har enbart haft problem när jag haft med stödinsatser att göra. Såväl från enhetschefer som personal. Det pågår även diskriminering som trots anmälan ej tas på allvar av chefer. Det "tystas ner" och sopas under mattan. Bemötandet är under all kritik. Anställ nya chefer och utforma verksamheten så att NPF-personer får det stöd som behövs och ett värdigt bemötande. Se över vilka som arbetar. Avskeda personal som ej sköter sig. Ha en särskild grupp som enbart arbetar med t.ex. personer med Aspergers. All personal ska inte arbeta med alla medborgare som det är nu.	13
<p>Bemöta alla med respekt</p> <ul style="list-style-type: none">Alla ska behandlas lika! Hade i min tjänst som gymnastiklärare särskola och träningskola också. Vilka fantastiska barn som jag fick lära känna!En annan viktig sak är att kommunen med politiker och anställda behandlar oss respektfullt.Personal i t ex sjukvården skulle kunna börja med att tala direkt till mig i stället för min personliga assistent. Många talar "över mitt huvud".Kommentar till fråga om lokal media: Elöverkänsliga förlöjligas och kallas "foliehattar".Vi måste visa hänsyn för alla åldrar, både gamla och unga.	5
<p>Förbättra möjligheterna till arbete</p> <ul style="list-style-type: none">Fler arbetsmöjligheter/ arbetsplatser!Anställ fler med dolda funktionshinder, till exempel synnedsättning.Att man med funktionsnedsättning ska få kunna jobba som kontaktperson (fritidskompis) fast man har en funktionsnedsättning och har en kontaktperson (fritidskompis). Östersunds kommun ska	3

<p>hjälpa en person med funktionsnedsättning att kunna få ett jobb. Om man har funktionsnedsättning och har körkort för bil men inte har egen så ska man kunna få låna en kommunbil.</p>	
<p>Involvera/lyssna på personer med funktionsnedsättningar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lyssna på dem och verkligen hjälpa dem med det de behöver • Kontakta personer med funktionsnedsättningar för att samtal och resonera med dem på enkelt och förståeligt sätt. • Samarbeta mer med brukarföreningar, ge möjlighet att anmäla intresse för framtida undersökningar/remisser så man kan få inbjudan på mail. Det kan visa på viljan att arbeta förebyggande och inkluderande. Gör det enkelt att felanmäla hjälpmedel (ramper, ledstänger osv.) samt anmäla avsaknaden av sådana saker. Gärna digitalt. Felanmälsinformation kan ges via t.ex. en plakett i anslutning till hjälpmedlet och att hjälpmedlet har ett unikt nummer eller liknande för att underlätta anmälan. 	3
<p>Förbättra tillgängligheten i utemiljöer</p> <ul style="list-style-type: none"> • En sak som skulle underlätta att navigera i centrum är om man kan informera till butiksägare hur de kan bidra till bättre stadsmiljö för personer med funktionsnedsättning t.ex. inte ställa ut gatupratere där blinda navigerar, inte spela hög musik mot trottoaren för sinnesintryckskänsliga osv. • Snöröjda gångbanor så jag kan gå ut med rullatorn en stund var dag - gäller tyvärr inte på Byvägen eller Fritzhemsgatan ovan Östbergsskolan. Må gå på gatan pga. snömodd eller gropig snö på gångbanan. 	2
<p>Förbättra tillgängligheten för personer med hörselnedsättningar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det är dåligt med hörselslingor på många platser (Gamla Teatern, Skidstadion). Informera om vad hörselombuden i kommunen gör. Det är en svår fråga, vi diskuterar dom frågorna i HRF och i Tillgänglighetsrådet. • Det förekommer problem kopplade till hörselslingor på mötesplatser och teatern. Anordna en träff där vi kan se hur dagens hjälpmedel är och hur de används. Antar att de utvecklats en hel del Anordna en träff även om hörselhjälpmedel. Här har stor utveckling skett. Vet att landstinget har det jobbigt och ont om tid. Bjud in olika Hörseloperatörer- föreläsare. Det behövs en "Örats dag". 	2
<p>Övrigt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det finns tyvärr alltför många elaka människor & det är något som jag dessvärre inte tror att kommunen kan göra så mycket åt. • Det skulle krävas en hel roman för att beskriva vad som måste förändras. Vi har backat utvecklingen så den börjar likna hur det såg ut i början av sextioalet. • Minska era fördomar tack. • Följa upp de lagstadgade funktionerna som ska finnas. • Jag tycker att vi lever i ett land med mycket som är bra.... ännu. Dock ser man försämringar, som smyger sig på hela tiden. Hur var handikappvården på 70-, 80- och 90-talet jämfört med nu? Respekten har dalat mycket, tror jag. Idag får man vara glad om en bassäng med lite varmare vatten finns kvar (fast det är förstås landstingets område). • Skapa förståelse för olika reaktioner på nutida elektronik. Vi elöverkänsliga vill inte kallas för "foliehattar" någon sorts dumbommar. Vi söker förståelse och lindring för våra symptom och reaktioner på vissa miljöer. PS: Utbyggt 5G kommer utöka påfrestning på vår hälsa. Men vår grupp vill INTE förknippas med diverse konspirationsteorier över världen, t.ex. att 5G-master sprider pandemi. • Att det skulle vara vad som gäller med idrotten om man kan vara med i Paralympiska spelen (Paralympic Games) eller Special Olympics. Att man får jobba som gode man och kontaktperson om man vill det. 	7
<p>Vet ej/Inga synpunkter</p>	3

Bilaga 10 – Förbättringar – Personer med funktionsnedsättningar som resurs i samhället

Vad är särskilt viktigt att förbättra när det gäller att ta tillvara personer med funktionsnedsättningar som resurs i samhället?

Svarsalternativ	Antal
Förbättra möjligheter till arbete <ul style="list-style-type: none">• Utforma anpassade arbetsplatser.• Att de som vill och kan ska ha möjlighet att jobba ob.• Att bli sedda och växa i sitt självförtroende. Stödja på ett förtroendefullt sätt. Trygg anställning.• Att vi får jobba med samma saker som den inte har någon funktionsnedsättning och att det finns så att vi som har en funktionsnedsättning kan få studera på yrkeshögskola och högskola/universitet• Bra samarbete med Arbetsförmedlingen och habiliteringen så vi kommer ut i arbetslivet.• Erbjud och skraddarsy arbeten!• Se till att ordna arbete med stödpersoner• Säkert finns det många som skulle kunna göra en insats om de bara får chansen! Viktigt att känna sig behövd.• Att de som har jobb inom Daglig verksamhet ska ha olika semesterperioder under sommaren och att de får semesterlön.• Respektera våra behov, t.ex. anpassade arbetsplatser.	10
Involvera/tillfråga personer med funktionsnedsättningar <ul style="list-style-type: none">• Aktivera och fråga oss med något funktionshinder lite mera• Alla med funktionsnedsättningar bör tillfrågas av kommunen• Ta tillvara våra styrkor. Inkludera oss, se på fördelarna.• Vi elöverkänsliga är bra testpersoner, då vi "överreagerar" på vissa miljöer som antagligen är dåliga för fler än oss.• Glöm inte bort oss!• Öron, ögon, hjärna på beslutsfattare. Att vara ödmjuk inför att man inte själv vet. Hänsyn.• Lyssna, förstå och agera• Öka kunskapen och lyft styrkorna vi har• Kontakterna med de personer som har funktionsnedsättningar. Stötta och hjälpa dem. Uppskatta dem och deras kunnande.	8
Säkerställa nödvändiga hjälpmedel för att kunna vara delaktig <ul style="list-style-type: none">• Hjälpmedel som t.ex. teleslingor i samlings- och möteslokaler, så det går att höra vad som sägs.• Se till att slingor och likande finns samt fungerar i offentliga lokaler• Som person med hörselnedsättning upplever jag att hörselslinga används för sällan!• Tillhandahålla de hjälpmedel som funktionsnedsatta behöver• Hjälpmedlen, ledstängerna, golven, toaletterna, utrymmena, duschanläggningarna	5
Förbättra inflytandet för personer med funktionsnedsättningar <ul style="list-style-type: none">• Det har ordnats några brukarråd, men jag upplever dem mer som informationsråd än att kommunen rådfrågar och lyssnar på föreningarna INNAN de tar sina beslut. Socialtjänsten har fortfarande inget brukarråd överhuvudtaget. Jag anser att det borde finnas minst en BISAM (Brukare I SAMverkan) som är anställd av kommunen och som ALLTID finns med i ALLA beslut	4

<p>som gäller personer med psykiska funktionsnedsättningar/neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och som kan föreläsa, informera, rådgiva boenden, personal osv.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Återigen brukarföreningar • Kommentar kring frågan om möjlighet att påverka de beslut som fattas i kommunen: Upplever att det bestäms över våra huvuden. • Kommentar till frågan om möjlighet att påverka de beslut som fattas i kommunen: Vi äldre kanske inte ska styra framtiden 	
<p>Vet inte/Inga synpunkter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vet ej • Vet inte om det måste förbättras • Inte så insatt. Jag tycker det finns bra resurser via Arbetsförmedlingen. Tycker inte det är rätt och riktigt att klaga faktiskt. Man måste se det som är bra också. 	3
<p>Övrigt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Att se funktionsnedsättningarna som verkliga handikapp där minsta underrättelse är ett steg mot en mer funktionell vardag • I dagsläget tror jag faktiskt att alla med en funktionsnedsättning är ganska väl medvetna om vilka möjligheter som finns att kunna bidra till samhället. Men med information kan aldrig skada. • Personella resurser som gör det möjligt. • Samordning i större omfattning mellan kommun och lasarettet • Viktigt kunna ta sig fram med elrullstol eller rullator även på vinterhalvåret - det är klart svårt nu. • vår hälsa. Oberoende av handikapp eller sjukdom ska vi röra oss för att behålla vår hälsa eller bli bättre. • Vet inte hur det menas 	7

Bilaga 11 – Förbättringar - Kommunikation och information

Vad är särskilt viktigt att förbättra när det gäller Östersunds kommuns kommunikation och information?

Svarsalternativ	Antal
<p>Använda flera olika kanaler för information</p> <ul style="list-style-type: none">Använd information i dagstidningar och brev!Att det verkligen når medborgarna. Alla har inte tekniken. Kan det tänkas att man kan få "prenumerera" på månadsblad?Både text och internetInformation i tidningar via en särskild sidaI princip fungerar kommunikation och information ganska bra. Det gäller oftast att veta var man ska leta om man använder dator. Möjligen en månatlig eller kvartalsvis eller halvårsvis info om vad som hänt eller vad som ska ske i kommunen ut till hushållen (kostnadsfråga?).I vår förening (elöverkänsligas förening) tror jag att endast 2 av 10 har dator. Ytterligare någon mobil. Vi blir utanför samhället mer och mer allt eftersom kommunikation blir mer och mer enbart digital. Jag tror att flera av våra medlemmar saknar ÖP eller LT.Östersunds kommun har skickat ut en broschyr 70-plus som är bra. Fortsätt med det, exempelvis 2 gånger per år.Mer tydlig information som når ut till LSS-bostäder och elevhem	8
<p>Anordna utbildningar/stöd i digital teknik</p> <ul style="list-style-type: none">Gärna utbildning och kurser för pensionärer i mobil-smart-telefon, Ipad och internet.Utbildning och kurser för pensionärerDet har varit lyckosamt att vi har kunnat använda oss av Tommy Ceder och Kalle Holgersson från kommunen (Vård- och omsorgsförvaltningen) för att lära om bilparkering, bl.a. olika handikappverktyg.Jag saknar ett stöd för hjälp till digital kommunikation i hemmet. Har inte funnit info att det finns. Har man inte datorkunniga släktingar så lever man i digitalt utanförskap.Ge tydliga, grundläggande kunskaper genom enkla och praktiska anvisningar vid ständiga informationerKanske uppsökande stöd?	6
<p>Uppdatera kommunens information</p> <ul style="list-style-type: none">Informationen verkar inte uppdaterad. Gör den tydligare och med mer värdefullt innehåll. Använd rätt termer. Vid beskrivning av autism, tydliggör skillnader och framhäv Aspergers syndrom. Tydliggör skillnader mellan män och kvinnor som har Aspergers syndrom. Jag tycker att den informationen framgår. Använd begreppet funktionsvariation! Inte funktionsnedsättning eller funktionshinder.Uppdatera och ha namn på ansvarig för informationen.	2
<p>Förbättra information kopplat till busstrafik (berör regionen)</p> <ul style="list-style-type: none">På grund av att vår grupp, de elöverkänsliga oftast INTE har mobiltelefon: Att tidtabeller av papper finns tillgängliga även på bussen. Att tidtabeller alltid är uppsatta på hållplatser.Att man får ett sms om bussarna är inställda på grund av vädret	2

<p>Vet ej/Inget särskilt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vet ej • Vet ej! • Vet ej, har inte haft så mycket kontakt • Fortsätt som ni gör! • Tror att det är bra som det är • Jag har ingen aning om vad som finns och vet inte hur det fungerar 	7
<p>Övrigt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Att när de bytts till ny samordnare för kontaktpersoner som ska man få en bild på den nya och info vart en gamla har tagit vägen. • Hörslingor i offentliga möteslokaler • Information från politiker om vad som förändras i kommunen. Det skulle till mer medbestämmande vid exempelvis barn/ungdom, sjukvård - prishöjningar!! Politiker har sådan makt, de kan bestämma vad som helst över våra huvuden. Exempelvis deras höga löner. Rättvisa - medmänsklighet finns ej. • Det behövs en BISAM i kommunen • Nytänkande • Östersundshem kunde vara bättre på kommunikation • Tja - informationen om vaccination mot Corona kan användas som skolboksexempel på katastrofalt dålig info. Snarast ett hån mot de som längtat efter vaccin. Tänk om det var en mer akut katastrof - - - . Gör om - från början - med andra ansvariga - byt chefer och utförare. 	7

Bilaga 12 – Förbättringsförslag – ett åldrandevänligt Östersund

Har du några förslag på vad Östersunds kommun behöver förbättra ur ett funktionshinderperspektiv (t.ex. när det gäller tjänster, miljöer eller inflytande/delaktighet)?

Svarsalternativ	Antal
<p data-bbox="28 450 368 479">Samhällsstöd och service</p> <ul data-bbox="81 510 1289 1977" style="list-style-type: none"><li data-bbox="81 510 1289 1592">• Hemtjänsten behöver bli bättre med ett fåtal/enstaka personal som går till samma person. Nonchalans från hemtjänstchef & organisationen över hur vissa diagnoser gör att man kan vara dålig och försämras ytterligare under och efter varje besök av ny personal. Där du som sjuk och funktionsnedsatt avkrävs att vid varje besök av ständigt ny hemtjänstpersonal behöver vara arbetsledare, pga. det är olika personal vid varje hembesök!! Absurt att vara beviljad en insats där utövaren inte tar ens sjukdom & funktionsnedsättningar på allvar. Där det även krävs olika utövare för olika insatser i stället för att det är samma person/al som gör allt. Boendestöd som inte får göra saker åt en utan ska stötta för att den nedsatta ska utföra sakerna själv eller tillsammans. Men om den nedsatta har en dålig dag så utför inte boendestöd något på egen hand för det får de inte. Hemtjänsten har massor av olika personal, men de får göra saker åt dig. Boendestöd får inte göra sakerna åt dig, så är du för dålig en dag får de inte hjälpa dig att laga mat tex om du är för dålig för att vara delaktig. Hemtjänsten ska hjälpa till med planeringen av matschema, för specialkost, planera matlagning, men kan inte stötta och få till handlingslista till detta pga. ingen klarar bli så insatt pga. det inte är någon kontinuitet hos personalen. Om matlistan uppförs så är det serviceinsatsernas personal som sedan ska handla. För att sedan hemtjänsten om rätt personal blir inbokad på hembesök ska tillreda maten. Även serviceinsatser som utför städ, tvätt. De har däremot samma personal varje gång!! Men det klarar inte hemtjänsten av. De som bör ha en större omsorgsskyldighet och förstå sjukdom & funktionsnedsättningar. Sedan ledsagning som har ytterligare annan personal. Det skulle vara bättre för min hälsa med personlig assistent 10 timmar/vecka i stället för denna ofungerande hemtjänst. Boendestöd & hemtjänst får stötta och följa med på olika läkarbesök etc. Men de får inte skjutsa dig i kommunens bil, utan då är det färdtjänst, vilken beroende på diagnos gör en sjukare, av intryck och åka runt med andra. Ledsagare får skjutsa dig i sin bil men inte följa med på sådana besök som till Hälsocentral eller sjukgymnast etc. Inte heller följa & handla mat. Men gå på en klädaffär går bra. Ledsagare får inte göra saker i hemmet med dig men du kanske behöver hjälp i hemmet innan för att klara ta dig ut. De olika insatserna behöver bli betydligt flexibla om insatserna ska kunna hjälpa människor att få ett värdigt liv, bibehålla sin kapacitet eller för att tom kunna förbättra och återfå mer förmåga. Det behöver bli lättare att få personlig assistent för vissa "nyare" grupper av yngre sjuka och funktionsnedsatta. Samt enklare att kunna anställa person till hemtjänsten tex, om man själv hänvisar till en person om tex redan är ledsagare och vikarie i hemtjänsten, som känner till alla bitar och skulle kunna tänka sig bli anställd specifikt till mina timmar. Godkänns inte av hemtjänstchefen!<li data-bbox="81 1599 1289 1628">• Att fixartjänster i hemmet kan erbjudas för en billig penning.<li data-bbox="81 1635 1289 1767">• Att vi har samma möjlighet som den som har hemtjänst att välja utförare. Att man ska få kunna välja själv vilka man vill ha hjälp ifrån som dom som har hemtjänst får göra. Att man själv ska bestämma hur personalen ska jobba hos sig när man ska få hjälp så att det inte kommer samma person hela tiden från arbetslaget från personalen.<li data-bbox="81 1774 1289 1803">• Att man får vara gode man och kontaktperson om man vill det.<li data-bbox="81 1809 1289 1874">• Att man får låna en kommunbil om man har körkort men ingen egen bil för att åka i väg och hälsa på familj/släkt och på utbildningar där det inte går så bra med kollektivtrafik.<li data-bbox="81 1881 1289 1977">• Att vi ska få vara med och göra personalens schema så att man inte får samma person flera gånger och så man får träffa sin boendekontakt 3 gånger på 6 veckor om de är sådant schema på det boendet som man tillhör. Att det finns en katalog med alla LSS-bostäder och LSS-elevboenden.	17

- Stödinsatser som beviljas av kommunen borde vara bättre kommunicerade med dem som utför stödinsatserna. Se till att det som står i ett beslut också är förankrat och följs av utföraren. Inte bara anta och hoppas på att allt ordnar sig. Det råder ett stort glapp. Den som fattar beslut saknar inblick i verksamheten hos t.ex. boendestöd. Den som har autism ska absolut inte slussas över till boendestöd, då den verksamheten saknar helt kompetens och är ej anpassat till en person med autism. Lär av andra kommuner där det fungerar bättre. Boendestöd måste vara utifrån LSS, men med modernare resurser och arbetsätt.
- Lägga mer resurser. Satsa mer på att nå kvalitet. Idag utförs det mest, eftersom lagen föreskriver att det ska finnas. I sådana fall skulle det vara bättre att lägga ner och ta böterna, det skulle antagligen bli billigare, och vara ärligare. Menar boendestöd och LSS. Överförmyndaren är direkt bara och lägga ner, den fungerar överhuvudtaget inte.
- Personal som förstår att längre tid behövs. Mer lugn, ingen jäkt, stress. Prata tydligt.
- Jag tycker att det är beklämmande att korttidsboende finns endast i Lit. Jag vill kunna träffa min partner betydligt snabbare än att det ska ta hela dagen. Får man träffas en kort stund varje dag kan man hjälpas åt att bli kryare. Är det hela dagsturer då kan orken tryta.
- Skapa möjligheter att åstadkomma trivsel, lämplig och aptitretande matserveringar, näringsrik husmanskost med frukt och grönsaker. Skapa möjligheter att erbjuda rimliga kostnader för boende, service, vård och mat. Kommunen är till för dess medborgare. Det är dessa som bidrar genom arbete och skatter till kommunens verksamheter. Kärnverksamheten är att på olika sätt se till att medborgarna trivs, utvecklas och kompenseras för sina kommunala insatser. Därför ska kommunen stödja och hjälpa sina ofta ensamma, påtvingade, ofta sjuka och funktionshindrade medborgare genom att kräva rimliga och humana avgifter.
- Hörselvården. Fler audionomer till Östersund.
- Alldeles för dyra hemtjänstavgifter. Serviceavgifterna gör att man drar sig för att nyttja dessa. Bättre med litet skit i hörnet än en tom plånbok. Ledsagaravgifter borde tas bort. Den är en "skamavgift". Frisk luft och lite motion i form av promenad ska man inte behöva betala för. Usch!
- Det propageras ju för att alla ska kunna vara aktiva så länge det går. Är plånboken tom behöver man iallafall frisk luft. För att gå till kommunens mötesplatser kanske det behövs ledsagare. Jag kanske har läst fel om avgifter i broschyren, men ta gärna kontakt med mig för det är rörigt för mig, men jag vill veta.
- Under fjolåret ökade kostnaden för hemtjänst med 50%! Är det bra utveckling? Drabbar många som inte har behov av mycket hjälp (högkostnadsavgift träder ej in).
- Inte vara så dyra.
- Mera pengar, kunskap och lyhördhet till psykvården och hälsocentral (avser Region J-H)

Förbättra tillgängligheten i utemiljöer och allmänna byggnader

4

- Jag använder rollator. Vi är ganska många som gör det. Vissa butiker, som inte ligger i markplanet, tar man sig inte in i pga. ett antal trappsteg där det saknas någon som helst form av stöd, t ex ledstång. Storsjöteatern har platser för rullstolsburna. Går man med rollator vet man inte var man ska ställa den innan man går in i salongen där det dock finns ledstänger att stödja sig på. Jag skulle vilja efterlysa en genomgång av åtminstone offentliga lokaler för att utröna hur vi rollatoranvändare ska kunna delta i evenemang utan att behöva ha någon sorts stödperson som sällskap.
- Snöröjning, så att jag kommer fram med rullstol på ett säkert sätt och alltså inte behöver åka mitt i bilarnas väg bana eller fastna i snön.
- Vintertid är det väldigt svårt att ta sig fram i Östersund med rullstol för det är dåligt skottat och ojämnt inte alltid skottat på trottoarerna så man måste gå mitt i vägen. Svårt att ta sig fram på torget.
- Promenerar dagligen men i Brunflo saknas trottoarer nästan överallt.

<p>Information och kommunikation</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mer tydlig information. Lättläst. Mer bildstöd. • Kommunikation, kommunikation, kommunikation. Kanske en specifik sida under hemsidan där information och länkar samlas tex ostersund.se/funktionshinder. • Information om sådant (tillgängliga tjänster, miljöer och inflytande/delaktighet) vore bra att få. • Skapa möjligheter att bättre informera om att få hjälp med skaffande av boende, uträttande av ärenden, vistelse utomhus, rörelsegymnastik, lämpliga aktiviteter, inflytande och delaktighet. • Skapa möjligheter att tillsammans med ansvariga enhetschefer och deras medhjälpare att föra fram och samtala om service, vård och rutiner. 	3
<p>Social gemenskap och aktiviteter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Årlig kontroll av hörselslingor i kommunen. Utbildning av personal kring hur hörselslingorna fungerar. • Hörselvården. Det saknas hörselslingor på många platser och att det behöver informeras om vad hörselombuden gör. • Mer information och praktiskt utförande för olika typer av hjälp för hörselskadade 	3
<p>Respekt och social inkludering (icke-diskriminering)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kunskap om funktionsnedsättningar i allmänhet och till allmänheten. • Kommunen/samhället behöver se till att ha lika stor kunskap och förståelse för neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som intellektuella-, syn-, hörsel- och rörelsenedsättningar. I nuläget så är den "hjälp" kommunen erbjuder anpassad så den ska fungera för verksamheten (kommunen) inte så det ska fungera för individen som behöver stödet. Att olika hälsoinspektörer borde specialstudera vissa funktionshinder, så att de blir expert på just den gruppen. Och att andra inspektörer lär sig andra grupper. 	2
<p>Arbete, sysselsättning och medborgarinflytande</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bidra till att skapa arbetstillfällen för oss som ej platsar på stora/öppna arbetsmarknaden - vi vill försörja oss! • Jag ser ett stort behov av att kommunen anställer minst en BISAM – brukarinflytandesamordnare (för psykiska/neuropsykiatriska funktionsnedsättningar) som är delaktig i beslutsfattandet som gäller personer med psykiska/neuropsykiatriska funktionsnedsättningar mm. Jag anser också att Socialtjänsten snarast behöver starta upp ett brukarråd. 	2
<p>Transporter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tydligare och större märkning på bussarna, samt informationstext i bussarna. 	1
<p>Bostäder</p> <ul style="list-style-type: none"> • Som funktionsnedsatt så undrar man hur hjälpen kommer bli framgent med exempelvis bostadsanpassning. 	1
<p>Vet inte/Inga synpunkter</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inga synpunkter eftersom jag är nöjd med min nuvarande situation och hoppas kunna så förbli • Jag har bara positiva egna erfarenheter! Ska fundera på saken. • Jag är nöjd... det är värken och allt annat i min kropp, som gör att jag ej kan delta. • Nej, inga förslag • Tyvärr inga förslag 	6

- Vet ej

Övrigt

- Den här enkäten känns inte riktigt relevant för mig som hörselskadad men i övrigt inte har något funktionshinder och dessutom är i yrkesverksam ålder. Jag har ingen aning om vad det är för sorts aktiviteter som syftas att det är i kommunens regi. Det jag kan ha åsikter om är att det inte finns hörslina på Gamla teatern (privat lokal med offentliga evenemang där jag utesluts) och att många evenemang på Folkets hus (också privat?) saknar hörslina då de som uppträder ofta har med eget ljudsystem.
- Jobba snabbare
- Ni gör som ni själva vill. Ingen idé!
- Svårt då jag bott så kort tid i Östersund och det varit (är) Corona.
- Låt mig få dela med mig av några saker som funktionsnedsatt. Då jag pga. sjukdom blivit handikappad, så behövde jag en bostad i markplan eller i hus med en hiss. Jag kontaktade då (2015) kommunens förtursavdelning/bostäder och pratade med den man där, huruvida jag skulle göra i min fullständigt nya tillvaro. Det svar jag fick var: "Det finns inget som heter förtur nu. Ja, du kan ju söka... men möjligheten till hjälp är nästintill obefintlig". Året var alltså 2015. Så även om folkvandringen var i full gång, så anser jag att människor med funktionshinder/handikapp måste prioriteras. Men så blev det alltså inte. Jag hade som tur var några års bostadskö, så fick med nöd och näppe en lägenhet via ordinarie kö, på våning ett. Jag har viss gångförmåga, men visst har det varit besvärligt många gånger... speciellt med matkassar. Två trappor är två trappor för mycket, när man suttit i rullstol. Undanträngningseffekten lär det heta. En stor tistel utdelas från mig. Har även stått i kö till Folk tandvården i snart tre år. Jag ringde dessa nyligen och frågade om det snart var min tur. Pga. min sjukdom så är behov/tid hos Folk tandvården helt nödvändig då sjukdom ger problem/vårdbehov i mun. Tada.... Jag har de inte kommer en millimeter i kön och när jag frågade om orsak, så berodde det återigen på "inflyttning och att barn går först". Tänk på sånt här när ni i er generositet bjuder in nya medborgare till kommunen. 9 av 10 är inte flyktingar och dem som får "betala" allra mest på alla områden (bostad, sjukvård, tandvård osv) är vi med funktionsnedsättningar. Vi hörs inte och de ökade kostnaderna i kommunen ska ju betalas på ett eller annat sätt.

5